

Söderköpings-Posten

Upplaga: 22 000 ex

Till alla hushåll i Söderköping, Valdemarsvik och på Vikbolandet

www.soderkopingsposten.se

Margareta skriver om byarnas historia

Sid 24

"Nyfiken på" firar 15 år

Sid 6

Kommunens kulturpris

Sid 8

Så gick det i valet

Sid 21

MARKSKONINGS GRUPPEN

- Skogsskötsel
- Virkesköp
- Förvaltning / Rådgivning
- Trädfällning
- Arborist
- Stubbfräsning

MSG TRÄDGÅRD & UTEMILJÖ

- Trädgårdsskötsel
- Anläggning
- Grönytor
- Beskäring
- Plantering
- Vägunderhåll

MSG FASTIGHETER

- Ställplatser / Förvaring

Ring oss för en kostnadsfri offert!

Vi utför arbeten åt privatpersoner, företag och kommuner. Möjlighet till RUT & ROT-avdrag!

011-161610 - Info@msg-gruppen.se - Klevvägen 1, Söderköping - Följ oss gärna på Facebook

SÖDERKÖPINGS Poesifestival

14 OKTOBER 2022 15

Boka biljett nu!

Frågor? Kontakta Söderköpings bibliotek!

Biljetter: www.salver.se/organizer/soderkopning-bibliotek
Program: visit.soderkopning.se

Arr: Söderköpings bibliotek & Söderköpings Bokhandel & Antikvariat. Stöd från Kulturrådet, Svenska Akademien och Region Östergötland

HÖST PÅ KANALMAGASINET

- Helgluncher • Whiskeyprovning
- Bukett-AW • Pumpa workshop
- Allhelgona workshop
- Afternoon tea • Kransbindning

KANALMAGASINET

Läs mer om våra event & aktiviteter samt öppettider på KANALMAGASINET.SE

DU HAR VÄL INTE MISSAT VÅRA SENIOR-TISDAGAR?

10% rabatt

HAR DU Fyllt 65 ÅR OCH HANDLAR FÖR MINST 200 KR SÅ FÅR DU 10% RABATT PÅ HELA KÖPET

Gäller ej tobak, busskort, spel, lotter, läkemedel samt tidningar.

Gilla vår Facebooksida för erbjudanden och tävlingar
 Telefon 0121-21750

Välkommen till din matbutik - i hjärtat av Söderköping

Bevara Norrtulls förskola, den behövs

Till detta nummer har en insändare kommit som berör byggnationen i kv Norrtull, där planprocessen nu är igång. Allmänheten och berörda grannar har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter till den 4 oktober.

Insändaren ifrågasätter utformningen av planerad byggnation men också om det är klokt att riva förskolan Norrtull. Främst ur miljösynpunkt, dels att en fungerande förskola rivs och dels genom att barnfamiljer kommer att få skjutsa sina barn till förskolor i ytterområdena.

Så här tycker jag: En stor andel av dagisbarnen har genom åren kommit från bostadsområdet Dockgärdet. I området som byggdes 1984-85 med cirka 100 bostäder pågår nu ett generationsskifte, där äldre flyttar ut och barnfamiljer flyttar in. Att då riva en fungerande förskola i innerstaden med gröna lektyr är förkastligt, även ur miljösynpunkt.

Det här numret har tema "Jord- och skogsbruk". Vi har två reportage dels av Lars Hedenström, styrelseledamot av söderköpingskretsen av Naturskyddsföreningen och dels en intressant utfrågning av Torbjörn Elofson, chef Skog och Mark, region syd vid företaget Holmen skog.

Så har det varit val. Vi rapporterar från kommunfullmäktigevalet i Söderköping och regionvalet. Vid tidningens pressläggning finns bara preliminära resultat. Trenderna är de samma som från riksdagsvalet, bl.a. att Sverigedemokraterna ökar och Centerpartiet minskar sin röstandel. Återstår att se hur blocken formerar sig efter att mandatfördelningen blivit fastställd. Vi erbjöd de ledande företrädarna för partierna att kommentera valresultatet och fick några intressanta svar.

Känner du viss oro för framtiden med hänsyn till krig, stigande priser och annalkande lågkonjunktur? Ja, det gör säkert många. I detta nummer har vi låtit en psykologkandidat, en samtalsterapeut, en präst samt en hälsocoach ge sina råd hur vi ska tänka.

Känner du till att vi har ett par riktigt duktiga baskettalanger som startat sin karriär i Söderköping? Läs Sofie Lundbergs och Karolina Anderssons fantastiska berättelse.

Vi rapporterar också bl.a. från vernissage av nytt konstverk vid Hagatorget, utdelning av kommunens kulturpris samt invigning av Björkhaga sarskola.

Sedan har vi aktuella händelser inför hösten som föreläsningsserien "Nyfiken på", Poesifestivalen samt kommande program för Söderköpings bio.

Sist men inte minst har vi intressanta krönikor från Lars och Lars, Sylvan respektive Hedenström, Marianne Wik, Emil Friis, Lars Nilsson samt S:ta Ragnhild trädgårdsförening (ny). Vad vore Söderköpings-Posten utan våra krönikörer?

Mycket nöje så hörs vi vid nästa utgivning den 22 oktober.

Åke Serander
Ägare och redaktör

Foto: Privat

Månadens annonsör

- Söderköping-Posten, den lilla tidningen som samtidigt är stor. En bra tidning som innehåller mycket intressant läsning, inte bara annonser. En familjär tidning som vuxit på många olika sätt.

Genom att annonsera får vi kunder från hela utgivningsområdet, Västra Husby, Östra Ryd, Lingham, Valdemarsvik och Vikbolandet.

Ulrika Rydberg
Fix Konditori

Förslag på utformning av flerbostadshus 6 våningar, Gamla brandstationen, utmed Ågatan.

Illustration: Kommunens förslag till detaljplan

En insändare med synpunkter på byggnadernas utformning och rivning av förskolan Norrtull återfinns på sidan 16.

Ta del av hela planförslaget på kommunens hemsida "Detaljplan för Norrtull 13, 19 och del av Söderköping 2:84 (Gamla brandstationen)".

Kommande nummer 2022

Lördag 22 oktober

Tema: Bil och Däck/Julbord

Lördag 19 november

Tema: Jul/Vinter (Totalt 8 nummer per år)

Ulf Kristersson, troligtvis blivande statsminister, besökte Söderköping i augusti och tog tacksamt mot sitt exemplar av Söderköpings-Posten.

Foto: Daniel Serander

Välkommen att boka
din annonsplats på
telefon 0121-421 35

Söderköpings-Posten
Storgatan 2
614 30 Söderköping
Telefon 0121-421 35
Mobil 0705-50 53 33
info@soderkopingsposten.se
www.soderkopingsposten.se

Ansvarig utgivare och ägare:
Åke Serander
Grafisk produktion och annonser:
Mikael Karlsson
Reportage och mediasäljare:
Daniel Serander

Tidningen är religiöst- och partipolitiskt obunden

Tryck: Pressgrannar AB 2022

Vill du annonsera i Söderköpings-Posten?
Skicka ett mejl till:
annons@soderkopingsposten.se
så kontaktar vi dig.

Vad vill du läsa om? Tipsa oss gärna.
tipsa@soderkopingsposten.se

Positiv, personlig
och lokal läsning i vår
tidning och app varje
dag året om!

För varje annons som beställs i tidningen skänker vi 50 kronor till den ideella föreningen Guldkant i Söderköping.

Gruppförändelse till hushåll i Söderköping, Valdemarsvik, Vikbolandet och på ställ i Norrköping. Upplaga 22 000 exemplar.

Upptäck nya Willys Söderköping!

Allt och inget har hänt.

Du har väl inte missat att vi förnyat oss? Vi har satsat extra mycket på våra färskvaror med massor av bra mat till bra priser. Vi tycker nämligen att alla ska kunna äta vad de vill. Varje dag. Välkommen till Willys Söderköping.

WILLY:S

Vår affärsidé: Sveriges billigaste matkasse

Vi gör samma resa fast i två olika tidsperioder. Det är roligt att vi fått kontakt och att vi båda började i Ramunderhallen.

Vi mötte Sofie och Karolina - två basketspelare som tagit sig från Söderköping till USA

Kan man som ung basketspelare från Söderköping lyckas ta sig ut i världen och in på planen i de stora arenorna? Svaret är ja. Vi mötte Sofie Lundberg och Karolina Andersson som började sina basketkarriärer i Söderköping. Förra säsongen vann Karolina SM-guld med Dolphins damlag och Sofie vann skytteligan i division 1 med Onsala Pirates. Sofie blev även den första kvinna i division 1 att göra 50 poäng i en och samma match. Sofie uppfyllde sin barndomsdröm att spela collegebasket i USA 2008-2012. I höst uppfyller Karolina samma dröm och samma resa tio år senare.

Sofie, vill du berätta mer om hur allt började

- Jag är uppväxt i Söderköping och började spela basket i Söderköpings Basketbollklubb i Ramunderhallen som nioåring och spelar fortfarande idag 33 år gammal.

Stefan Grundberg var ifrån Söderköping och spelade collegebasket i USA vilket inspirerade mig tidigt att också vilja göra det.

När jag började spela var det inte så många i min ålder, så jag fick spela med de som var några år äldre. Jag tyckte så mycket om sporten så jag valde en högstadieskola med basketprofil på Hagebyskolan.

När det blev dags för gymnasiet flyttade jag till Växjö. Där bodde jag i ett år och spelade i ligan. Sedan flyttade jag tillbaka till Söderköping, gick färdigt gymnasiet på Hagagymnasiet i Norrköping och började spela i Dolphins damlag.

Efter studenten flyttade jag till USA för att studera på college eftersom det var min största dröm som liten. Under mina två första år studerade jag på Northeast Community College i Nebraska och spelade i deras skollag.

Till mitt tredje år rekryterades jag till Florida Southern college som ligger i Lakeland där jag studerade och spelade mina sista två år i USA, så jag spelade fyra år totalt.

2012 tog jag examen med ett Bachelor's Degree i psykologi. Efter college jobbade jag i USA ett år och tog ett sabbatsår och sedan flyttade jag till Göteborg. Där har jag sedan 2013 spelat i division 1, 2 och SBL, Svenska Basketligan dam i Högsbo Basket. Jag spelade division 2 säsongen 2018-2019 för att börja trappa ned i Högsbo, men hoppade in i ligan efter halva säsongen. Det året var Högsbo Basket rookies i ligan. Vi tog oss till slutspel men förlorade mot Umeå och vann ett SM-silver.

Därefter har jag spelat i division 2 i Onsala Pirates i Kungsbacka. Vi gick upp till division 1 förra året, säsongen 21/22.

Är det vanligt att man läser två år på två olika college i USA?

- Det är inte ovanligt men alla går olika vägar. Vissa

Karolina och Sofie trivs på basketplanen.

Foto: Privat

studerar alla fyra år på samma college. Jag kom in på ett college men fick lägre poäng på SAT-provet (USAs motsvarighet till Högskoleprovet, reds. anm.) och kunde därför inte börja på en fyraårig skola. Det var min barndomsdröm att få gå på college i Florida, så det var stort att få göra det. Det var härligt att få kombinera det med basket och värmen.

Hur startade det för dig Karolina?

- Jag började som 12-åring i Söderköping där jag spelade några år och valde som Sofie ett högstadium med inriktning på basket i Norrköping, Prolympia.

När jag började på Hagagymnasiet flyttade jag till Norrköping och började spela i Dolphins. Mina två sista år spelade jag i ligan.

I våras tog jag studenten och nu väntar college i New Hampshire i USA. Jag vill arbeta med kroppen och hjälpa idrottare att nå framgång, så utbildningen blir antingen inom fysioterapi eller sjukgymnastik.

Hur gick det till då ni sökte till college i USA?

- På min tid fick man spela in matcherna, lägga in filmen på en DVD och skriva ett personligt brev. Paketera och skicka med posten. Därefter var det lång väntan och jag fick till en börjar inget svar. Med hjälp av lite kontakter fick jag svar från skolan i Nebraska, berättar Sofie.

- Jag skärmfilmade, klippte ut, la in den i en video, skickade den online och kunde nå ut till flera på en gång, säger Karolina och skrattar.

Var det inte dyrt att studera i USA?

- Jag fick stipendium och i det ingick kostnad för skolavgift, böcker, mat och boende. Jag betalade bara för resan och försäkringar, säger Sofie.

- Ja, man märker med tanke på summan för stipendiet hur stor idrotten är på andra sidan Atlanten mot här hemma. Ett stipendium kan vara värt 500 000 kr per år och person, konstaterar Karolina.

Hur stor del av undervisningen utgör sporten på college?

- I Sverige går man i skolan och har ett klubbtag. I USA är det mycket större, där har man ett skollag och skolgången mer anpassad därefter. När vi hade morgonträning så la man lektionerna efter det. Träningen kunde vara mellan klockan 16:00-18:00 så ingen behövde gå hem emellan. Förutsättningarna att få ihop sitt liv inom sin idrott är bättre, konstaterar Sofie. Idrotten går inte före, men prioriteras för livspusslet.

- På min blivande skola planerar de lektionerna runt ett träningsblock. Min studievägledare berättade att

”mellan 10:00-13:00 kan du inte gå på den här lektionen, så då får du ta den kursen året därpå i stället”, berättar Karolina. Man anpassar mycket efter idrottsevenet.

De flesta ifrån Söderköping associerar basket med tränaren Kris Grundberg, tränade han er?

- Det var han som fick mig att börja spela, berättar Karolina. Han kom till min skola och frågade om det var några som vill spela basket? Jag och några kompisar testade och jag fortsatte. Jag tränade med Kris senast i somras så han är fortfarande aktiv och har några lag i Söderköping.

- Det var likadant för mig, säger Sofie. Vi hade skolbasket och Kris höll i träningen. En lång amerikan med amerikansk accent, jag tyckte det var så häftigt! Jag gick i gymnastikgruppen ”Frisksportarna” och Ida Lindgren var en av ledarna där och tog med mig till hallen och det i kombination av att träffa Kris igen fick mig att fortsätta.

Kris son Stefan Grundberg tränade i Ramunderhallen under somrarna när han var hemma från college, vilket motiverade mig att vilja bli lika bra som honom.

Kris var även ansvarig för basketen på Hagagymnasiet. Det var jag och fem basketkillar. Jag spelade sen i Dolphins med Ida Lindgren så det var extra kul.

När mötte ni varandra första gången?

- Jag har haft dubbellicens i år, så jag spelade mot Sofie i Norrköping i division 1 förra säsongen, säger Karolina. Med en sådan licens kan man spela i två ligor parallellt. I mitt fall i division 1 och i Svenska Basketligan. Man får maximalt spela tio minuter per match i högsta ligan, överträder man detta så får man inte spela i division 1.

Kände ni till varandra då ni möttes?

- Jag var med i en artikel i Göteborgs-Posten strax innan jul där jag berättade om en personlig story om min ätstörningsproblematik, berättar Sofie. Karolina skrev ett examensarbete i gymnasiet som var på samma ämne, så Karolina hörde av sig till mig. Hon genomförde en intervju och sedan träffades vi för första gången då vi spelade mot varandra i Norrköping.

Känner ni att sporten har blivit mer populär här hemma?

- Ja, de har börjat sända mer basket på TV. Så man märker att det sprids mer. Men basketen är solklart större i USA, säger Sofie.

- Sporten har växt under det senaste året här hemma. Folk blir mer och mer intresserade, konstaterar Karolina.

Sofie Lundberg, Onsala Pirates säsongen 2021-2022.

Foto: Onsala Pirates

Karolina Andersson.

Foto: Andrés Alfvén AMJ

Vad har ni för tips till den som vill börja med basket?

- Väga testa, inleder Sofie. Du behöver inte vara engagerad i den största klubben för att du ska lyckas. Om du har en hall, en korg och en boll så räcker det. Sen är det såklart viktigt med en bra förening, stöd från din coach, lagkamrater och föräldrar förstas.

Söderköping är en mindre stad. För mig var det en fördel då jag blev sedd. Man mötte coachen och lagkamraterna utanför planen och kände igen varandra och det gjorde mycket för känslan. När vi åkte på en cup gjorde vi det som en familj där alla kände alla.

Onsala Pirates som jag spelar i nu är en mindre klubb än Dolphins och även där finns familjekänslan och påminner mig om åren i Söderköping.

- Du kan jämföra med att du klättrar på en stege och arbetar dig uppåt som vi gjort, säger Karolina. Söderköping var grunden för mig. Vi hade tränare som alltid såg en och såg till att vi hade roligt. Man var vän med coachen och mötte de mindre lagen runtomkring Söderköping fyra gånger per år och rivaliteten var stenhård.

I Söderköping kunde man hälsa på femåriga killar på stan som också tränade basket medan man i Norrköping inte visste vilka alla var.

Vad är era bästa minnen från tiden i Söderköping?

- För mig var det när vi vann påsk-cupen och slog Dolphins i Mässhallen på övertid, berättar Karolina. Det var alltid roligt att vinna över Dolphins! Det blev till och med ett tidningsreportage om oss från lilla Söderköping som tog cupseger i Norrköping.

Det var mycket rivalitet som Sofie nämnde och

cuperna var alltid roliga.

Jag spelade även med killarna och det var roligt! Jag var som vem som helst i laget och fick chansen att spela mot större och starkare killar som körde hårt. Det var lärorikt och gjorde mig tuffare på planen.

Min första match var mot laget jag började i fyra år senare. Matchen slutade med en förlust på 124 - 4. Jag gjorde två av våra poäng och det var stort.

Man förlorade många matcher under sina första år i Söderköping. Men man lärde sig att förlora på ett bra sätt. När vi började vinna så vaknade min vinnarskalle. Det var roligt att vinna och se det andra laget förlora. De blev så sura när de förlorade mot oss! Att lära sig att vinna och förlora gav mig en otrolig drivkraft till att ge mitt yttersta och köra på även när jag var trött. Det har jag tagit med mig från tiden i Söderköping.

- Ja, det var roligt när man fick åka på sin första cup, minns Sofie. I en match stod det 72 - 0 till det andra laget. Vi gjorde våra två första poäng och det var som vi vann SM-guld! Alla stod upp och jublade, även motståndarnas föräldrar och vad vi jublade. Jag var inte delaktig i poängen men det visar vikten av att ha roligt. Att vi fick göra poängen tillsammans var mäktigt.

Det märks på Karolinas spelsätt att hon fick spela mot killarna och jag kan relatera till det du berättar. Jag fick spela med killarna på Hagagymnasiet och de gav absolut inte efter, precis som det ska vara.

I början i Söderköping var det med många förluster men man lärde sig att hantera motgångarna. Vi är två exempel på att trots att vi kommer från en mindre basketstad kan man lyckas om man har vilja och tränar hårt.

Det är roligt att se tillbaka på cupmatchen vi förlorade med 72 - 2 och tänka på glädjen vi kände. Jag har spelat

på college, i ligan, division 1 och nu är jag bara glad att min kropp håller.

Kan man försörja sig som basketspelare i Sverige?

- De som kommer utifrån kommer hit som heltidsproffs och kan tillsammans med några svenska spelare försörja sig på sporten. Men de flesta studerar eller arbetar parallellt med sporten. Jag arbetar heltid och har basketen som min hobby, berättar Sofie.

Har ni några förebilder?

- När jag var liten var det David Bergström som var min stora idol p.g.a hans trepoängsskytte.

Det fanns en anledning till att jag hade nummer elva på tröjan i Söderköping, berättar Sofie. Nu försöker jag plocka tips från olika spelare.

- Nummer elva var mitt första nummer, dock av en slump, konstaterar Karolina. När jag började spela basket kunde man se sporten på YouTube. Jag såg USA:s damlandslag spela mot Serbien och fick se den amerikanska spelaren Diana Taurasi som var helt magisk! Hennes attityd, vinnarskalle och hur hon kastade. Sedan dess ville jag ha nummer tre på tröjan. Hon har gett mig motivation och att kasta. Min sista skotttrutin är att jag ska sätta tre bollar i rad, studsa bollen tre studs innan varje kast o.s.v.

- Vi gör samma resa fast i två olika tidsperioder. Det är roligt att vi fått kontakt och att vi båda började i Ramunderhallen. Man kan bli elitspelare oavsett var man börjar, avslutar Sofie.

Daniel Serander

ÖSTKUSTENS
PLATTSÄTTNING • MUR & PUTS AB

Vi är ert lokala och trygga alternativ av våtrumsentreprenör i Söderköping, Norrköping, Valdemarsvik & på Vikbolandet.

Välkomna att kontakta oss för en kostnadsfri offert.

Vikingagatan, Söderköping - Niklas Israelsson: 0730-647060
ostkustens@outlook.com - Följ oss gärna på Instagram

VÄLKOMMEN TILL DÄCKIA, SÖDERKÖPING

I år finns det risk för brist på vinterdäck, speciellt dubbdäck.

Därför rekommenderar vi dig att se över dina vinterdäck redan idag och kontakta oss vid frågor eller beställning!

Beställ dina vinterdäck redan idag!

Johans Däckservice AB

0121-721 730

www.dackia.se

Däckia

Kerstin Svedberg och Björn Grip presenterar höstens program.

Foto: Daniel Serander

Hösten är här och med den ett nytt spännande program från den ideella föreläsningssällskapet Nyfiken på som dessutom firar 15 år.

Samarbete över ekumeniska gränser och situationen i Ukraina är delar av Nyfiken på's höstprogram

Hösten är här och med den ett nytt spännande program från den ideella föreläsningssällskapet Nyfiken på som dessutom firar 15 år. Jag möter föreningens ordförande Kerstin Svedberg och sekreteraren Björn Grip som berättar mer.

- Programmet till höstens radikala, spännande och kulturella föreläsningkvällar med efterföljande samtal ser ut som följer:

Vi inledde den 15 september då Ingela Bendt kom på besök.

Hon är aktuell med sin nya bok Ruths garderob – en modehistoria. Boken handlar om hennes mamma Ruth som var gift med borgmästaren i Mjölby. Ruth var akademisk skolad men fick i och med giftermålet inte arbeta med det hon utbildats till. Därför kom kläder att bli hennes passion och hon sydde även själv.

När Ruth dog ärvde Ingela 300-klädesplagg plus accessoarer och tillbehör. Ingela ställde ut plaggen i Stockholm, en utställning som mottogs väl.

Boken är dock mer än bara en modehistoria. Det är en skildring av 1920-talet, om kvinnor, textilier och inte minst ett mor- och dotterförhållande som blev kärvt när Ingela ville gå sin egen väg.

Fredrik Thomasson är en historiker från Uppsala. Han

berättar om Sverige som kolonialmakt, närmare bestämt om den svenska kolonin S:t Bartholome och de som skeppades därifrån till Amerika. Var Sverige en slavnation? Ni hör svaret på den frågan och mycket mer den 28 september.

Journalisten och författaren Andreas Cervenka – berättar om sin nya bok Girig-Sverige. Om hur Sverige förändrats med inkomstfördelning och hur mycket kapital olika grupper har. Ni får möjlighet att höra mer om detta ämne den 11 oktober.

Nina van den Brink – lyfter fram den undanskymda kvinnorollen då hon besöker Söderköping den 25 oktober. Nina har skrivit en biografi om Maja Ekelöf som 1970 skrev Rapport från en skurhink. Rapporten blev en skräll när den kom. Det var en tid då det fanns många rapportböcker – från Kina, Afrika etcetera, därför fick boken något skämtsamt prefixet rapport.

Mariam Sherfay är folkhögskolerektor och arbetar på Kistas folkhögskola som en muslimsk organisation står bakom. Om man vill starta en folkhögskola behöver man stöd från en befintlig. Därför kom Kistas folkhögskola till genom ett samarbete med Baptisternas folkhögskola. Några år senare hörde den judiska församlingen av sig

och ville starta upp en folkhögskola och det fick dom genom den muslimska. Samarbeten över gränser är viktiga i alla sammanhang och inte minst inom detta. Ni får träffa Mariam den 9 november.

Inga Näslund är östeuropa ansvarig på Palmecentrum. Hon berättar om Ukraina - nu och sedan.

Om den aktuella situationen och om hur vi kan hjälpa till att bygga upp Ukraina i framtiden. Mer om detta får vi höra då hon kommer till Stinsen den 23 november.

Finns det något nytt datum för Göran Greider?

- Vi har tyvärr inte lyckats få till något nytt datum. Köpta biljetter kan bytas mot någon av föreläsningarna på höstprogrammet alternativt återlösas på bokhandeln under hösten.

Hur många besökare kan ni ta in per tillfälle?

- 60 personer på Stinsen och ca 90-100 i Vintervadskyrkan.

- Avslutningsvis vill vi passa på att tacka Kulturkontoret, Söderköpings bokhandel, Region Östergötland och Folkuniversitetet som gör föreläsningarna möjliga, avslutar Kerstin.

Daniel Serander

Välkommen in till Jannes på en gofika!

Äppelpaj med saffran
Äppelknyten med smördeg

Äpplen från egna äppelträd

Mån - Fre 7:30 - 17:00
Lör 8:00 - 15:00
Sön 10:00 - 16:00

Hagatorget, Söderköping
Telefon: 0121-100 52
www.janneshembageri.se

Plantera nu... njut år efter år!

Angens
BLOMMOR

Perenner 150 kr/st

Ta 3 betala för 2

Varmt välkomna

Öppettider
Mån-fre: 9-18, lör: 9-15, sön: 10-14
Telefon: 0121-102 04
Hemsida: www.angen.se
E-post: blommor@angen.se
Håll dig uppdaterad

Svenska kyrkan

SÖDERKÖPING S:T ANNA

SE MER!

Detaljerad information om våra gudstjänster hittar du i vårt kalendarium

Dags att gå vidare...

Det var med hjärtat i halsgropen jag stod där i Sankt Laurentii kyrka och blev mottagen för nästan på dagen sex år sedan. Vad skulle vänta? Vilka möjligheter skulle dyka upp som gagnade församlingen och vilka utmaningar fanns? Ja, både utmaningar och möjligheter har verkligen kommit. Jag ser det som Guds verk i vår församling.

Det är inte utan stolthet man har fått vara kyrkoherde i Söderköping Sankt Anna församling. Tänker på alla medarbetare och engagerade förtroendevalda, ideella, församlingsbor jag mött i livets olika skeden. Ni har alla berikat mig så oändligt mycket. TACK!

Men åren har gått så fort. Mitt nästa jobb är som sjukhuspräst på Ersta sjukhus i Stockholm där jag börjar 19 september. Vi kommer också närmare våra döttrar som bor däruppe. Huset i Björsäter har vi kvar. Det kan vara skönt att komma dit till "lugnet" alltemellanåt.

Ni kommer finnas med i mina böner och jag kommer bära med fina minnen av den vackraste natur som jag vet; nämligen Sankt Anna skärgård. Kommer ta med mig min kajak och upptäcka Stockholms skärgård. Den lär vara fin också... men inte lika fin som i Sankt Anna!

Var rädd om varandra och lev väl med Guds rika välsignelse!

Ola Linderoth

S:t Laurentii kyrka
Kyrkyoga
Måndagar 19.30
Kristen djupmeditation
Torsdagar 18.00

Gudstjänster i höstmånad

September

- Söndag 25 11.00 Mässa, S:t Laurentii kyrka
16.00 Mässa, Skönberga kyrka
- Tisdag 27 18.00 Kvällsmässa, S:t Laurentii kyrka
- Onsdag 28 13.00 Veckomässa, S:t Laurentii kyrka

Oktober

- Lördag 1 18.00 Gospelkonsert, S:t Laurentii kyrka
- Söndag 2 11.00 Orgelmässa, S:t Laurentii kyrka
17.00 Mässa, Börrums kyrka
- Tisdag 4 18.00 Kvällsmässa, S:t Laurentii kyrka
- Onsdag 5 13.00 Veckomässa, S:t Laurentii kyrka
17.00 Liv att dela, Drothems kyrka, Drothems församlingshem
- Söndag 9 11.00 Mässa, Söderköping gospel, S:t Laurentii kyrka
16.00 Gudstjänst för små o stora, Tonfiskarna, Drothems kyrka
- Tisdag 11 18.00 Kvällsmässa, S:t Laurentii kyrka
- Onsdag 12 13.00 Veckomässa, S:t Laurentii kyrka
- Lördag 15 18.30 Mässa Rollspelskonvent, S:t Laurentii kyrka
- Söndag 16 11.00 Mässa, Glädjekören, S:t Laurentii kyrka
17.00 Mässa, Börrums kyrka
- Tisdag 18 18.00 Kvällsmässa, S:t Laurentii kyrka
- Onsdag 19 13.00 Veckomässa, S:t Laurentii kyrka
- Torsdag 20 17.00 Tid för dig, Mogata kyrka
- Söndag 23 11.00 Ekumenisk mässa, S:t Laurentii kyrka
17.00 Mässa, Skönberga kyrka

Diakonicentrum

Café Klockaregården, Diakonicentrum

Öppet för samtal och café

Måndag 09.30-11.30

Onsdag 16.30-18.30

Fredag 09.30-11.30

Lunchträff

Måndagar ojämn veckor kl. 12.00-14.00

Drothems församlingshem

Anmälan till Församlingsexpeditionen

Café Drothem

Tisdagar och torsdagar kl. 10.00-12.00

Drothems församlingshem

Sopplunch

Tisdagar och torsdagar kl. 12.00-14.00

Drothems församlingshem

Bibelsamtal

Torsdagar kl. 11.00-12.00

Drothems församlingshem-Glasrum

Missionskretsen - Öppet Hus Café

Onsdagar ojämn veckor kl. 13.30-15.30

Klockaregården

Med reservation för ändringar i verksamheten

Internationella gruppen

Skördefest

16 oktober kl. 10.00-11.00 och 12.00-13.30

Utanför S:t Laurentii kyrka

Försäljning av hembakat bröd, marmelad, sylt, kakor och rotfrukter.

Skördealster tas tacksamt emot från kl. 09.00 utanför kyrkan.

Är du intresserad av Internationella gruppen eller har frågor, välkommen att kontakta någon av oss:

Kerstin Elg: 0730-67 72 09

Anne Sophie Norlén: 0703-54 38 54

Kontakt

www.svenskakyrkan.se/soderkoping

www.facebook.com/soderkopingsanktanna

Församlingsexpedition:

Telefon: 0121-358 00

Mail: ssa.forsamling@svenskakyrkan.se

Diakonicentrum:

Telefon: 0121-358 09

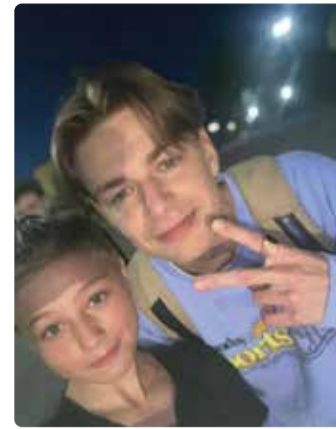

"Gud håller sina löften, kärleksfull i allt han gör."

Ps 145:13b

Vid en högtidlig ceremoni i Rådhuset den 3 september delades Söderköpings kommuns kulturpris ut till någon "berömlig gärning inom kulturområdet" nämligen till Barbro Mellqvist och arbetsstipendiet till Tord Kempes minne till Mattias Åkeson. Kulturstipendium till "ung lovande kulturutövare" gick till Henric Edström.

Vår utsände ungdomsreporter Noah Serander tillsammans med kulturstipendiaten Henric Edström.

Foto: Privat

Servicekommitténs ordförande Inga-Lill Östlund delade ut pris till Mattias Åkeson och Barbro Mellqvist.

Foto: Åke Serander

Utdelning av kommunens kulturpris

Vid en högtidlig ceremoni i Rådhuset den 3 september delades Söderköpings kommuns kulturpris ut till någon "berömlig gärning inom kulturområdet" nämligen till Barbro Mellqvist och arbetsstipendiet till Tord Kempes minne till Mattias Åkeson. Kulturstipendium till "ung lovande kulturutövare" gick till Henric Edström. Stipendiet delades ut dagen innan på fritidsgården Focus. Utdelare av prisen var servicekommitténs ordförande Inga-Lill Östlund.

Vi passade på att få några ord med pristagarna.

Du anställdes i kommunen 1999?

- Jag anställdes som kultursekreterare vid millennieskiftet och fick då bl. a. uppgiften att skapa nyårstraditionen med ljusskulpturen. Har under åren varit arrangör för många olika program, även om det som ligger mig närmast om hjärtat är barnkultur. Så småningom hade jag också möjlighet att vara en av dem som arbetade fram Medeltidscentrum, något som känns riktigt värdefullt.

Men jag hoppas att det inte är mina år som anställd i kommunen som uppmärksammas. Det har visserligen varit jätteroligt att få arbeta med kultur, det har varit en viktig del av mitt liv, men jag hoppas istället att det är mitt engagemang på Edgars på Lagnö som uppmärksammas. Jag är nu inte på mitt sjätte år och det är så roligt. I synnerhet med utställningarna i galleriet som är välbesökta och etablerade med olika inriktningar varje år. Mitt mål har hela tiden varit att skapa ett "kulturhus i skärgården".

Sen har jag under senare år fortsatt att arbeta med medeltiden genom många olika typer av guidningar

i staden med människans leverne i centrum, exempelvis St: Laurentii kyrka, "brott och straff", djuren under medeltiden och påsktraditioner. Guidningarna har krävt mycket förberedelser för att inte säga efterforskningar, men är så roliga att genomföra.

Vi frågade också Mattias Åkeson, du har brett konstnärskap och kulturarbete.

Vad tror du att juryn har fastnat för i sin motivering?

- Jag har konst som utgångspunkt, som museivärd, utställningsformgivare samt undervisning i konstnärliga ämnen som t.ex. rumslig gestaltning. Nu arbetar jag som projektledare med offentlig konst och har även tidigare gjort egna uppdrag.

Jag arbetar vid Norrköpings konstmuseum men min anknytning till Söderköping är främst att jag sedan många år bor här och har min ateljé vid Djurbergs på Linköpingsgatan.

Hur känns det att bli tilldelad konststipendium?

- Det känns jättebra, roligt att bli uppmärksam, också fint att kommunen gör ett litet evenemang av prisutdelningen. Det är ett sätt att synliggöra vikten av kulturen. Det känns extra viktigt i dessa tider när vi har en ganska polemisk valspurt. Kultur är viktigt på många plan, säger Mattias.

Beträffande den unga begåvningen Henric kan vi notera att han nu har blivit signad av Warner Music.

Här följer juryns motiveringar till prisen:

Kulturstipendiet Henric Edström

"Som uppmaning till fortsatt musikalisk utveckling och kreativt skapande. Genom sin stora musikaliska talang och träffsäkra texter om uppväxten, relationer och livet har Henric redan en stor lyssnarskara med låtar som berör många. Henric började som liten att spela trummor och musiken och texterna har följt honom genom hela livet. Från fritidsgårdens Studio Moss och hemmastudion har musiken vuxit och nått fram genom bruset."

Kulturpriset Barbro Mellqvist

"För Barbros idoga och fortsatta engagemang för kulturen i Söderköping. Barbro har under hela sitt vuxna liv arbetat med kultur och gör mer än vad som förväntas av henne. Hennes stora kulturengagemang syns i den bredd som får ta plats på de olika kulturscener som hon skapar. Barbro får människor att våga visa upp sin kreativitet och kunskap och lyfter människor både inom kultur och med kultur."

Arbetsstipendium till Tord Kempes minne Mattias Åkeson

"För sitt mångsidiga och omfattande konstnärskap. Mattias Åkeson verkar i Tord Kempes anda genom sitt tvärmediala uttryck som innebär en blandning av fotografi, måleri, skulptur, film och installation. Mattias erhåller stipendiet för vidare utveckling inom den konstnärliga identiteten och för fortsatt utforskande inom olika roller och kreativa fält."

Åke Serander

Helt nya Kia Niro EV.

Lansering 24–25 september.

Upptäck Sveriges elbilsfavorit – nu i helt ny version. Kia e-Niro var Sveriges mest sålda elbil under första halvåret av 2022, och nu kommer äntligen efterföljaren helt nya Kia Niro EV med ny, distinkt design och en räckvidd på upp till 460 km. Den nya interiören innefattar bland annat Multi Mode Touch Display som gör det intuitivt att skifta funktioner med en enkel beröring, och dubbla 10,25"-skärmar. Helt nya Kia Niro finns även som hybrid och plug-in hybrid.

TB BIL
I NORRKÖPING

Lör 24/9 kl 10–15 • Sön 25/9 kl 12–15

Energiförbrukning blandad körning Kia Niro EV; 15,7 kWh/100 km, CO₂ 0 g/km, enligt körcykeln WLTP. Bilen på bilden kan vara extrautrustad. Försäljningsstatistik: Vroom Q2 2022. Med reservation för ev. tryckfel.

100%
LADDBART 2024

LUNDQVIST EL & CDS I ÖSTERGÖTLAND AB

Vi är ditt lokala och trygga alternativ av elektriker i Söderköping, Valdemarsvik och på Vikbolandet.

Varmt välkommen att kontakta oss för en kostnadsfri offert.

Slussporten, Söderköping
www.lundqvistelocds.se

Kjell Lundqvist: 0701-451 511
Tommy Svensson: 0705-775 251

Biometric Intelligent Glasses™

De första progressiva högprecisionsglasen tillverkade enligt en komplett biometrisk ögonmodell.

Optiker Andersson

Skönbergagatan 7, Söderköping 0121-131 20 • www.optikerandersson.se

ÖSTGÖTA Begravningsbyrå

Den Nära begravningsbyrån

Jourtelefon dygnet runt! 0121-144 70

Skönbergagatan 8, Söderköping 0121-144 70

Trädgårdsgatan 27, Norrköping 011-28 72 50

De Wijks väg 13, Finspång 0122-211 11

www.ostgotabegravning.se

Vill du ha renare vatten?

Besök jms-vattenrening.se och få ett konkret förslag inom två minuter.

JMS Vattenrening
011-12 70 30

David Vikgren uppträder...

Foto: Lina Ilise

... även Lina Arvidsson...

Foto: Julia Lindemalm

... och Helena Person m.fl.

Foto: Fredrik Bilén

Illustration till Malte Perssons Räventyr.

Illustration: Kristin Lidström

Poetiska pärlband i höstmörkret

Poesi. Vad handlar det om egentligen? Ja, det beror nog på vem man frågar. Men allmänt sett kan den väl sägas handla om allt; handla om precis vad du vill.

Är den svår då, poesin? Den kan vara det, men den måste inte vara det. Fast det är väl fallet med det mesta i livet egentligen. Poesin kan vara skönhet, ett vackert sätt att trä ord på ett pärlband. Den kan vara tröst, ilska och kamp. Att läsa andras ord, i vilken form de än ter sig, öppnar nya dörrar. Kanhända kan någon annan finna de perfekta orden för att beskriva din känsla, för att fånga din djupaste saknad på papper.

Den 14-15 oktober fyller poesin Söderköping. För lite mer än ett år sedan var det premiär för Söderköpings Poesifestival, och nu är den tillbaka. I år finns scener på Söderköpings brunn, på Stinsen, på Söderköpings

Anders Karlin, Karolina Nilsson och Jonas Andersson är med och arrangerar Söderköpings Poesifestival.

Bokhandel & Antikvariat, på Häll Bar & kök och ute i staden.

Festivalen gästas av några av Sveriges mest namnkunniga poeter. På scenen möter du både veteraner och debutanter och har möjlighet att uppleva diktuppläsningar, musikframträdanden och mycket annat.

Festivalens riktar sig till alla, oavsett om, hur och när man mött poesin innan. För den med barn lämpar sig ett besök på Stinsen extra bra! Barnsliga Lördagar gästas under lördagen 15 oktober av Malte Persson, som läser högt ur sin underbara bok Räventyr. Efter läsningen pysslar vi och på nedervåningen vankas det diktverkstad och tipspromenad.

Den stora scenen för kvällsprogrammen är Söderköpings brunn, i år i Brunnssalongen. Lyssna till poeter som Athena Farrokhzad, Magnus William-Olsson,

Hanna Hallgren, Birgitta Lillpers och Aya Kanbar. På lördagseftermiddagen bjuder Radioart in till ett alldeles unikt möte mellan poesi och ljudkonst. Och tar du vägen från Stinsen genom Örtagården finns ytterligare möjlighet till poesi. Dessutom så kanske du blir överraskad av ett poem när du minst anar det! Festivalens huspoet Marianne Wik har nämligen lovat att dyka upp både här och där under helgen.

Hoppas att du också dyker upp för att delta i dessa dygn i poesins tecken! Program finns på www.visit.soderkoping.se och biljetter bokar du via www.salver.se/organizer/soderkoping-bibliotek. Alla evenemangen är gratis, men förboka din biljett för att säkra en plats.

Karolina Nilsson
Söderköpings Bibliotek

Axets
BEGRAVNINGSBYRÅ

Varmt välkommen att kontakta mig på telefon 0121-131 31

Prästgatan 6, Bossgård 614 30 Söderköping 0121-131 31 tomas@axets.se www.axets.se

ETABLERA DIG I SÖDERKÖPING

Uthyses: Bielkegatan 9
- Lokal 154 kvm i centralt läge. God logistik med lastbrygga. Bra personal- samt lagerutrymmen.

Kontakta oss för mer information på telefon 0708-17 13 40 eller maila till anders@westerbergfastigheter.se

www.westerbergfastigheter.se

Sommarfest med Guldkant

TACK alla som bidrog till att vår sommarfest blev så lyckad! Fina lotterivinster skänktes av Bettifix, Ångens Blommor, Livsenergi Ekobutik, Medisox, Malins Fotvård, Söderköpings Bokhandel & Antikvariat, Hemköp, ICA, Salong Antoinette, Carolines Hårfix, Jennys Hårstudio, På fri fot, Estetica, Louelle Beauty Lounge, Annikas Hus, Trolltyg, Boutique Ramunda, Glasögonhuset, Vi & Ni, CaroAnz, Bakfickan, Farmors Café, Ulla Lundström, Axet, Galleri Hassel, Design Söderköping, Hans & Gretas Glutenfria Bröd, Möbel Trend, Kontorab, Comtesse, och Anders Blommor. Kaffe och glassbåtar kom från Smultronstället, bullarna från Fix Konditori och blommorna på borden från Lövdalens handelsträdgård. Tack också till Dagsbergs dragspelsgång, Lilian Lilliehök och Stefan Sandberg som underhöll från scenen. Tjugotalet medlemmar i föreningen Guldkant stod för lotteri, bakning och servering. Sist men inte minst ett stort tack till våra omkring 150 glada gäster. Alla bidrog till gemenskapen och den goda stämningen.

Det kommer att hända fler spännande saker under hösten. Närmast bjuder vi på rundturer med Tuffe-tåget. Läs vår annons, alltid i Söderköpings-Posten!

Telefon 073-726 99 37

Bankgiro 5269-3330

Swish 123 626 52 35

Guldkant
i Söderköping

Möjligheternas Hus startade år 2010.

Här finns bred kompetens och erfarenhet. Rot och Rut tjänster utföres hos kunden.

Trädgård

Gräsmattor, trädbeskrning, ogräs, snöskottning, trädgårdsskötsel och häckklippning.

Bygg/Snickeri

Både ute- och inomhus, finsnickeri. Renovering av möbler.

Måleri

Inom/utomhus och tapetsering.

Dator & IT service

Reparationer av hård/mjukvara, mobilrep och digitalisering. Vi tar även emot elektronik för återvinning.

Sömnad

Blixtlås, lagning, uppläggning av hemtextilier/kläder enligt dina önskemål.

Enkla transporter

Möbler, säckar och bortforsling av gods.

Städning

Flytt- och veckostädning, fönsterputsning och storstädning.

Fixtjänster

Uppsättning av tavlor, lampor, gardiner m.m. Inköp och monteringshjälp. Cykelreparationer och symaskinsservice.

0121-10747 - 070-147 13 46 - 070-864 69 89 - www.mhsoderkoping.se

LA TEKNIK AB

Spara pengar och energi med modern LED-teknik!

Att se över sitt belysningsbehov kan vara en bra åtgärd för att minska elförbrukningen. Att ersätta befintlig lysrörsbelysning med modern LED-teknik innebär oftast minst 50% energibesparing. Ofta mer än så! Dessutom är lystiden för LED-rör 3ggr så lång som konventionella rör. Färre byten spar både arbete och störningar i lokalen. Våra LED-rör har dessutom 5 års garanti!

Att ersätta befintliga lysrör med moderna LED-lysror är enkelt eftersom LED-rören passar direkt i armaturen. Men drivdonet och kondensatorn i befintlig armatur bör kopplas bort eftersom en sk. reaktiv effekt uppstår annars. De behövs inte till LED-rören och minskar effektförbrukningen med ytterligare ca 12 W vid borttagandet.

Om du tycker att detta verkar intressant, kontakta då oss så kan vi berätta mer och du kan då få en kostnadsfri kalkyl på vad ett teknikbyte kan betyda för dig och din verksamhet.

Välkommen!

Besöksadress Lars Andersson 070-456 86 33
Ringvägen 40 Hemsida: www.lateknik.se
614 31 Söderköping E-post: lateknik11@yahoo.se

**KONTAKTA OSS
SÅ BERÄTTAR
VI MER**

Konferens i S:t Anna

Låt skärgården inspirera

www.skargardsbyn.se
0121-51133 ank2

Skärgårdsbyn
Mon, S:t Anna

Bio Consulting AB

Energi SPAR TIPS!

Byt ut äldre

FÖNSTER o DÖRRAR

KOSTNADEFFEKTIVT och ENERGIBESPARANDE

Svenskstillverkade fönster D I R E K T från F A B R I K
Beställ enbart FÖNSTERBÅGAR om karmarna är i bra skick.

Lilla Bäckermåla Valdemarsvik 0709 68 58 08
www.bioconsulting.se

anteda
antenn tele & data

**KOM IHÅG
50% RUT-
avdrag på
IT-tjänster**

**Professionella installationer
av TV-antenn, datanätverk,
wifi, ljud & bild!**

Vi hjälper både privatpersoner och företag

Telefonnummer: 0700-44 44 44

E-post: info@anteda.se

Vi finns i Söderköping och Valdemarsvik | www.anteda.se

CHARKFREDAG MED TROLLET

TROLLET'S POPULÄRA CHARKFREDGAR ÄR TILLBAKA

Hela oktober kommer vi ladda upp med riktigt fräsch mat till riktigt bra priser! Räkmackor, bricker, landgångar, crepes, räkbomber och mycket mer!

Håll dig uppdaterad på våra sociala medier för att inte missa aktuella erbjudanden!

Gilla vår Facebooksida för erbjudanden och tävlingar
Telefon 0121-21750

Välkommen till din matbutik - i hjärtat av Söderköping

UKRAINAHJÄLPEN PÅ BREVIK

MÄRK DIN GÅVA MED "UKRAINA"

Norrköping
Empowering Young People

kfumbrevik.se/ukrainahjalpen

I Bottna samhälle ligger den anrika hembygdsföreningen Vikingarna. Föreningen startade sin verksamhet 1931 på Herrborum. Då var sammankomsterna stora med 1000-tals besökare.

Välbesökt konsert vid hembygdsgårdens scen.

Stefan och Margareta vid entrén till hembygdsgården.

Foto: Mikael Karlsson

Aktiviteter och trivsel hos hembygdsföreningen Vikingarna

I Bottna samhälle ligger den anrika hembygdsföreningen Vikingarna. Föreningen startade sin verksamhet 1931 på Herrborum. Då var sammankomsterna stora med 1000-tals besökare. Initiativtagarna var grevinnan Louise Montgomery och Hilding Bielkhammar. Föreningen är en av de äldsta i området.

Jag möter föreningens ordförande Margareta Jovanovic tillsammans med föreningens vice ordförande Stefan Svensson som berättar mer om föreningen och dess verksamhet. En verksamhet som är viktig för bygden och samvaron.

- 1932 började man bygga den nuvarande hembygdsgården som drivs tillsammans med idrottsklubben IK Österviking. Föreningen har för närvarande 93 medlemmar och medelåldern är hög. Vi arrangerar öppna aktiviteter, vilket innebär att alla är välkomna, även icke medlemmar.

Varför är det så viktigt med aktiviteter och har ni några exempel på det ni arrangerar?

- Jag är glesbygdxfanatiker och tycker det är roligt när det är lokal förankrat. Att hålla liv i bygdegården är en av mina kärphästar och det gör vi genom att få in så mycket verksamhet som möjligt.

Den sista helgen i mars har vi vårsalong med kaffeservering där lokala hantverkare och entreprenörer ställer ut. Här kan man se och köpa hantverk som fågelholkar, mattor, honung och böcker m.m. Om vi saknar bredden så plockar vi in hantverkare från andra glesbygder. I våras lockade vi över 100 besökare.

Vi har tjejkväll på våren då en klädbutik kommer ut och visar kläder och en killkväll då herrarna grillar korv.

Vi arrangerar vandringar en gång i månaden tillsammans med S:t Anna hembygdsförening. Varannan gång här och varannan hos dem.

En gång per år har vi en blomstervandring i Karls-

hamn under ledning av Elisabet Rydberg Andersson.

Trevlig båtutflykt till gruvorna på Fångö.

Vi har ett kulturprogram som under de senaste åren attraherat många besökare. I höst har vi flera spännande träffar.

Till höstmötet får vi besök av författaren Stina Nilsson Basel från Sanden som gett ut flera böcker. Det blir höstkonsert där S:t Anna hembygdsförening står som värd, även om konserten arrangeras hos oss i Bottna. Konserter är återkommande evenemang som vi har i samarbete med Söderköpings kommun och Kulturkontoret.

Vi medverkar även i RETRO-föreläsningarna. I november kommer historieforskaren Kalle Bäck till oss och berättar om matens och dryckens historia. Förra gången han besökte oss var det fullsatt.

Varannan vecka under hösten har vi bingo tillsammans med IK Österviking.

Strax före första advent har vi adventsmys med någon musiker som spelar och sjunger.

Vi arrangerar hembygdskvällar då vi tittar i arkivet och pratar om gamla minnen.

Vi hyr även ut bygdegården till privatpersoner och företag. Internationella kvinnodagen firades här av ett politiskt parti tillsammans med många lokala företagare som utställare.

Vi vill fylla hembygdsgården och då måste vi erbjuda många olika aktiviteter.

Hur gick det till när du blev medlem Margareta?

- En dag såg jag en annons om att föreningen arrangerade en vandring och tyckte att det verkade spännande. Jag funderade på om jag kände någon i Vikingarna och det gjorde jag. Så jag hörde av mig och var varmt välkommen. Efter vandringen blev jag medlem. Året därpå kom jag in i styrelsen och därefter blev jag invald som ordförande.

Hur kommer det sig att ni samarbetar med S:t Annas hembygdsförening?

- Jag sitter även med i den styrelsen som ledamot sedan fyra år tillbaka, berättar Margareta och fortsätter, vi har olika intresseområden. S:t Anna har Skärgårdsmuseet. Genom mina styrelseengagemang kan jag se till så vi inte har program samtidigt. Det är viktigt att vi stöttar varandra. Nartorp-Börums hembygdsförening finns också i närområdet. De har vi inte ett pågående samarbete med, men de är mer än välkomna hit.

Är ni uppväxta här?

- Nej, jag flyttade till Söderköping 1985, berättar Margareta. Sedan 2010 bor jag mellan Mogata och Stegeborg. Under 20 års tid har jag guidat i Söderköping och i Stegeborg. Jag arrangerar även temavandringar åt kommunen i området. Utöver detta är jag engagerad i Skärgårdsmuseet.

Jag är född och uppvuxen i Söderköping och jag bodde där under 50 års tid, berättar Stefan. Min fru är född och uppvuxen här medan min släkt är från Fångö. Vi flyttade tillbaka hit år 2000.

Har ni märkt av att många flyttar tillbaka till landsbygden?

- Nej, däremot pågår det ett generationsskifte för vi märker att det blivit fler barnfamiljer. Det är viktigt att husen inte står tomma så vi kan behålla befintlig service.

Vad är det bästa med landsbygden?

- Att kunna gå ut och ha nära till bär och svamp och att kunna ta en cykeltur i den vackra naturen.

Slutligen vill vi passa på att hälsa alla varmt välkomna att besöka oss.

Daniel Serander
Text och Foto

Hösterbjudande

Handla för 300 kr så får du köpa
Städa hållbart med ekotipset
för 99 kr (ord. pris 289 kr)

Om du handlar för 700 kr
får du den på köpet!

Gäller så långt lagret räcker!

Varmt välkomna hälsar
Anders och Louise

info@soderkopingsbokhandel.se
eller ring 0121/100 98
Storgatan Söderköping

FÖRSÄLNING MONTERING RENOVERING

SPISCENTER

BASTU OCH BRASKAMINER

011-14 90 40 INFO@SPISCENTER.COM

JÄRNGATAN 21, NORRKÖPING SPISCENTER.COM

Varva ned och njut av något
gott i vårt sekelskiftescafé!

f Guld Korn & Smulor
i Guld Korn och Smulor

Öppet: Ons-fre: kl 10-19, Lör-sön: kl 10-15, Mån-tis: stängt
Stationsvägen 1, Ringarum • 0123-100 19

Kostnadsfri
offert

Rutavdrag
sköts av oss

FLYTTMAR

Bohagsflytt • Kontorsflytt
Packning • Magasinering
Pianotransport • Flyttstädning

0121-133 50 / 011-13 80 00 / 0730-55 00 68
nexab@flyttmar.se • Box 110, 601 03 Norrköping

Beställ dina kanelbullar hos oss och
övertaska någon med en gofika

Kanelbullens dag
den 4 oktober.
Varmt välkomna!

Mån-fre 8-18, Lör 9-14
Telefon 0121-139 60

Virkesgatan • Söderköping • 0121-131 70

Din lokala installatör sedan 1989

Företaget som leder strömmen

www.elcenter.se

Hinner du inte med tvätten?
Anlita TVÄTT-Stället, istället!
- Tvätteriet som erbjuder det
du eller ditt företag önskar!

tvattstallet@outlook.com
www.tvatt-stallet.se
073-533 58 90
Hagatorget 2F
614 30 Söderköping
Följ oss gärna på Facebook

RUT-avdrag
på de flesta av
våra tjänster!

För öppettider och prislista m.m.se vår hemsida

SOMSTEN

Har du en gammal sliten
betongtrappa?

Vill du ha något nytt som inte alla andra har?
Vi lägger på nytt cementbaserat ytskikt
med stenstruktur och den färg du vill ha
som passar till huset.

Skön varm yta, matt eller blank. Slät eller
sträv med Antihalk.

Du väljer!

Ring 0707-19 19 26 så får du ett pris.
Från 3 750 kr färdigt och klart inkl.ROT
avdrag.

Runqvist Allservice
Hårtoftet 1
614 93 Söderköping
ludde_runqvist@hotmail.com
0707-19 19 26

Mekonomen Bilverkstad Fordonsteknik
Söderköping

Du kan
dela upp dina
kostnader med
mekonomenkortet
räntefritt.

Vi utför service, reparationer & hjulinställning

Telefon: 0121-21760

NAPRAPATERNA

SÖDERKÖPING

BOKA TID
Ring 0121-150 25
eller boka online!

Hagatorget 1, Söderköping
www.naprapaterna.net

@naprapatemasoderkoping

Original
NAKRA

Takavvattning - Spiror - Vindflöjel

info@nakra.se - www.nakra.se
Välkommen att kontakta oss: 0728-89 74 64

VÄLKOMMEN TILL VÅR BUTIK!
HANDLA FÖR MINST 200 KR OCH FÅ:

1 ST DRAUMUR 45G

GÄLLER VID INLÄMNING AV DENNA
KUPONG OCH TILL 2022-10-31

NAMMI:s LAKRITSBUTIK
I Söderköping

Adress: Ågatan 1A
Öppettider: www.nammi.se

HÄKANSSONS BYGG AB

ALLT INOM BYGG

0761-15 58 84

Vi utför nybyggnation, renovering,
byggnadsvård, timring och tillbyggnad

Kontakta oss för en kostnadsfri offert!

hakanssonsbygg.se - info@hakanssonsbygg.se - Följ oss gärna på Facebook

TG^s PLÅTSLAGERI

Vi utför alla slags plåtarbeten
till takrenoveringar

Välkommen att kontakta oss: 076 199 73 96

VÄRMER DU UPP DITT HUS EFFEKTIVT?

Välkommen att kontakta vår
energi- och klimatrådgivare
med frågor.

Per Sjöström
011-15 16 44

SÖDERKÖPING.SE

50 kronor per såld annons går till Guldkantens viktiga
arbete för ensamman och äldre i Söderköping

Mats klipper bandet.

Anders Westerberg överlämnar en blomma till konstnären Mats Carlsson vid invigningen av verket.

Nytt konstverk intill Hagatorget

Nu har konstverket "Söderköping i tiden" intill Hagatorget färdigställt och den 14 september hölls vernissage. Vi träffade konstnären Mats Carlsson, fastighetsägaren Anders Westerberg, Ola Lönqvist som anlätats som historisk konsult och enhetschefen för Kultur och Fritid Johanna Hellstrand som tillsammans med allmänheten beskådade verket.

Anders inledde med att hälsa alla välkomna och berättade om bakgrunden till projektet.

- Efter de trevliga dekorationerna av elskåpen sa min sambo att hon tyckte att jag borde göra något med den gråa fula väggen vid min fastighet vid bankomaten intill Hagatorget. Jag började fundera kring det och tog kontakt med Mats. Vi diskuterade kring ett möjligt motiv. Vi har Katarina Sunesdotter som sitter som staty här så vi tyckte det skulle passa bra med ett historiskt tema. Vi diskuterade ett motiv av en festmålning eller kanske något kring Göta Kanal.

En dag satt Ola på Hagatorget, vi presenterade idéerna och landade i att vi kanske kunde ha något kring viktiga datum i Söderköpings historia. Till slut färdigställdes en skiss som vi lämnade in för att få bygglov för att göra fasadändringen. Det utmynnade i målningen som vi hoppas ska pryda staden och ge en insikt om dess betydelse i tiden.

Mats, berätta om din bakgrund och projektet

- Jag har arbetat som konstnär i trettio års tid med

bland annat dekormålning med ådringar och marmoreringar på herrgårdar, i trappuppgångar och offentliga byggnader. Jag har även lärt ut inom konstformen i trettio år.

Målningen påbörjades i mitten av augusti och blev färdig en vecka in i september. Det sista som målades blev bilden på akvedukten.

Många förbipasserande har varit nyfikna under arbetets gång. De har ställt frågor och beundrat det blivande verket. Inte minst alla nyfikna turister som samtidigt fått sig en historiektion.

Hur kom du på den detaljen om E22?

- Det var Anders som tyckte vi skulle ha med något om förbifart E22. Från början hade jag tänkt göra ett stort frågetecken men det blev en roligare bild med akvedukten.

När det slutliga årtalet kan fyllas i återstår att se. Planer kring E22 lär ha funnits sedan 1940-talet.

Vad tycker du om resultatet Ola?

- Till att börja med uppskattar jag att ha blivit tillfrågad. Att de gjort det här som marknadsför historien och som åskådarna kan ta till sig på ett enkelt sätt.

Att det råkar vara ett konstverk av högsta klass är ytterligare en aspekt. Vi har haft väldigt trevligt under arbetets gång.

Anders, är du nöjd med resultatet?

- Ja, det blev nästan bättre än förväntat. Då jag tittade på skissen kände jag att det saknades något bildmässigt. Men när vi löste sista bilden med E22 kändes det bra. Det kanske är det största som kommer att hända sedan invigningen av Göta Kanal. Det är roligt att det redan är så många som stannat till och uppskattat verket.

En av våra styrkor här i stadskärnan är miljön så det känns bra att vi kan förstärka den. Det här är vårt lilla bidrag. Precis som ni på Söderköpings-Posten, E.ON och kommunen gjort med elskåpen.

Det har redan kommit förslag om att förädla miljön ytterligare. Åke Serander hade en idé och Ola en annan om att vi skulle sätta dit en soffa och någon informationsskylt. Ja, vi får se vart det slutar. The sky is the limit, skojar Anders.

Även enhetschefen Johanna är nöjd.

- Det är ett jättefint initiativ att lyfta, uppmärksamma och informera om stadens fantastiska historia. Jag tycker det är roligt att den här typen av initiativ tas. Det blev en vacker utsmyckning som kopplar till historien som betyder så mycket för staden.

Motivet harmonierar bra till miljön med statyn av Katarina. Den här platsen blir till en liten oas intill torget.

Daniel Serander
Text och Foto

Svenska kyrkan
ÖSTRA RYDS FÖRSAMLING

Mottagande av vår nya kyrkoherde Erik Gruvebäck

Mässa 25 september kl. 17 i Östra Ryds kyrka
Biskop Martin Modéus och kyrkokören medverkar.
Efteråt samlas vi i församlingshemmet för samvaro.
www.svenskakyrkan.se/ostraryd

I Söderköping skapar vi möjligheter tillsammans!

”Att vara engagerad ger mig kollegor, ”jobbarkompisar”, som jag inspireras och får energi av. Att skapa möjligheter och bolla idéer och lösningar tillsammans. Det är mycket trevlig.

Besök hemsidan för mer information.

Annika Starkås
Boutique Ramunda

STADSKÄRNAN I Söderköping
www.isoderkoping.se

	fre 25/11	lör 26/11	sön 27/11	tor 1/12	fre 2/12	lör 3/12	sön 4/12	ons 7/12	tor 8/12	fre 9/12	lör 10/12	sön 11/12
Julbord serveras mellan kl 12-16 650 kr												
Julbord serveras från kl 18.00 710 kr												
	mån 12/12	tis 13/12	ons 14/12	tor 15/12	fre 16/12	lör 17/12	sön 18/12	mån 19/12	tis 20/12	lör 24/12		
Julbord serveras mellan kl 12-16 650 kr												
Julbord serveras från kl 18.00 710 kr										Sittning kl 12.00 samt 14.30 710:-		

På kalendern ovan kan du se när vi har julbord och vad det kostar.

I Julbordet ingår en mugg Blossa Vinglögg alt. alkoholfri glögg samt kaffe. Dryck ingår ej. Då barnen inte är så stora i maten kostar julbordet för barn upp till 8 år bara 150 kr & för barn mellan 9-12 år 200 kr.

Underhållning med Debbie och Lasse
fredagskvällar 2/12, 9/12 och 16/12

Pianomusik med Roland Engdahl
lördagar 26/11, 3/12, 10/12, 17/12, samt
söndagar 25/11, 4/12 11/12, 18/12 kl 12.00-16.00
Julafton 24/12 kl 14.00-16.00

Förslag på en julig hotellweekend:

Glögg, julbord, övernattnig & god frukost för endast
1.375 kr/person i dubbelrum. Enkelrumstillägg 300 kr.
För barn 0-3 år 0 kr/natt och 4-12 år 400 kr/natt.

För er som vill ha ett alternativ till julbordet, serveras denna meny under julbordsdagarna.

Månadens Meny

Klassisk Toast Skagen toppad med löjrom, citron och dill

Trancherad svensk oxfilé med rostade rotsaker, kraftig riojasås, örkräm och potatisbakelse

Creme Brûlée och kaffe **650 kr**

Söderköpings Brunn

Kurhotell

1719

För info och bokning: info@sbrunn.se • Tel. 0121-109 00 • www.sbrunn.se

Nybyggd särskola vid Björkhaga skola

De nybyggda lokalerna för grundsärskolan vid Björkhaga skola invigdes den 6 september. Talare vid ceremonin var Anders Palmgren, förvaltningschef för barn och utbildning och Roland Nilsson (C), ordförande i barn- och utbildningsnämnden. Därefter var det öppet hus där personalen visade upp verksamheten.

Roland Nilsson började sitt tal med att uttala "äntligen!". Han påminde i sitt tal om att en lång 30-årig process äntligen har fått sin lösning. Verksamheten har under många år inrymts i olika lokaler.

Den nya skolan ligger naturskönt alldeles intill Björkhaga skola, varför skolans lekplats kan samnyttjas och barnen integreras i utomhusmiljön.

Roland uttryckte i sitt tal tillfredsställelsen över lokalernas utformning. En bra pedagogisk- och arbetsmiljö har skapats för elever och personal. Han berömde också kommunens fastighetsavdelning för hur plan- och byggprocessen har genomförts. Skolan har också byggts i ett förhållandevis gynnsamt ekonomiskt läge, varför byggkostnaderna har hållit budgeten. Den nybyggda skolan har också solceller på taket.

Skolan har idag ca 20 elever i årskurs 1-6, varav några platser köps av Valdemarsviks kommun. I de nya lokalerna finns möjlighet att erbjuda fler elever plats när behov uppstår.

Högstadiet har i år ca 12 elever. De går idag och ska även fortsättningsvis vara placerade på Ramunderskolan.

Vad är grundsärskola?

- Särskolan är till för de elever som bedöms ha svårighet att nå grundskolans kunskapsmål beroende på att de har en intellektuell funktionsnedsättning, IF. Grundsärskolan följer samma läroplan som grundskolan, men all undervisning är anpassad för elevens egna förutsättningar. Till sommaren 2023 ska grundsärskolan istället heta anpassad grundskola.

Åke Serander

Roland Nilsson inviger den nya skolan genom att klippa det blå-gula bandet.

Björkhaga särskolas personal, här tillsammans med pedagoger från Ramunder högstadiums särskola.

"Roland uttryckte i sitt tal tillfredsställelsen över lokalernas utformning. En bra pedagogisk- och arbetsmiljö har skapats för elever och personal. Han berömde också kommunens fastighetsavdelning för hur plan- och byggprocessen har genomförts."

INSÄNDARE

Klart vi skall bygga nya bostäder!

Stadsmiljöplanen hjälper oss att göra rätt - inga höghus i innerstaden!

Nya bostäder är avgörande för Söderköpings utveckling! Det Söderköping som älskas av så många boende och besökare för sin pittoreska stadskärna och speciella atmosfär. Vi har ett unikt arv att förvalta. Stadsmiljöplanen är upprättad av Samhällsbyggnadskontoret, på uppdrag av Bygg- och miljönämnden, uppdaterades senast i november 2009. Planen upprättades för att värna om miljön och den äldre bebyggelsen som präglar stadsbilden.

I det generalplaneförslag som antogs av kommunfullmäktige år 1977 formuleras en målsättning där det bland annat står "Nya byggnader skall anpassas till den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsens karaktär"

Enligt planen vill kommunen kunna ställa större krav på innerstadens bebyggelse än på den i mindre kulturhistoriskt intressanta områden. Bl.a. regler vad gäller storlek, utformning, materialval m.m. vid ny-, om- och tillbyggnadsåtgärder samt vid underhåll. Stadsmiljöplanen skall fungera som riktlinjer för bygglovsprövning inom området. Det skall ske genom att man tillämpar föreskrifterna i 3 § i Plan- och bygglagen om att särskild hänsyn skall tas till områdets egenart vid utformning och färgsättning av en byggnads yttre.

Bland annat står det att läsa:

"Nya byggnader skall ges sådan volym och proportion i fasad- och takutformning att de harmonierar med äldre bebyggelse."

Det är inte så konstigt att Riksbyggen vill bygga bostäder på en mycket attraktiv plats i Söderköpings innerstad. Bostäder på den gamla brandstationen känns som en mycket bra lösning för framtida utveckling. Problemet med Riksbyggens förslag till områdesutveckling är att det helt styrs av ekonomiska intressen och dessa är inte förenliga med stadsmiljöintresset. Följaktligen skulle detta leda till en upprepning av 1900-talets misstag i bebyggelse. Genom att bygga ett 6-våningar högt hus på platsen så förändras hela intrycket av Söderköping. Området är en del av stadskärnan och det framgår tydligt om man tittar både på kartor och på den moderna bebyggelse som uppförts under de senaste åren. Höghus hör inte hemma i Söderköpings innerstad. Men det är förstas betydligt mer lönsamt för den som bygger.

På gamla brandstationens fina tomt finns möjlighet att inom ramen för nuvarande detaljplan uppföra bostäder i en tvåplanslösning som harmonierar i proportion och fasad med omgivande bebyggelse och som följer stadsmiljöplanen. Detta skulle ge en fin boendemiljö och kunna hanteras i en bygglovsprocess.

Min fråga är vad som är kommunens intresse i det här. Varför är man beredd att gå Riksbyggens ärenden och driva igenom en detaljplaneändring som förändrar karaktären på en stor del av staden? Vad är det som har förändrats som gör att man vill bortse från det omfattande arbete som gjordes då stadsmiljöplanen skapades

Det finns ytterligare en aspekt på förslaget till ny detaljplan för Norrtull 13 m.fl. Man river en fungerande fastighet/förskola. Att styra barn från innerstaden till förskolor i stadens ytterområden är förkastligt ur miljösynpunkt. Barn som kommer att skjutas varje dag till förskolan med en betydande miljöbelastning och en försämrad samhällsservice som följd. Barnen på Dockgärdet har tidigare kunnat gå till sin förskola.

Att riva en fastighet som idag fungerar som förskola till innerstadens barn är resursslöseri och detta är inte förenligt med ekonomisk hushållning

Samrådsperioden går ut den 4 oktober. Jag vill uppmana alla att skicka in sina synpunkter till samhällsbyggnadsnämnden@soderkoping.se. Ange diarienummer SBF 2020-1301.

Annelie Svensson

Se illustration av bebyggelse på sidan 2. (reds. anmärkning)

Drottningens juvelsmycke

EN ROMANTISK TRAGEDI

NORRKÖPING 24 SEPTEMBER – 19 OKTOBER
LINKÖPING 18 NOVEMBER – 17 DECEMBER

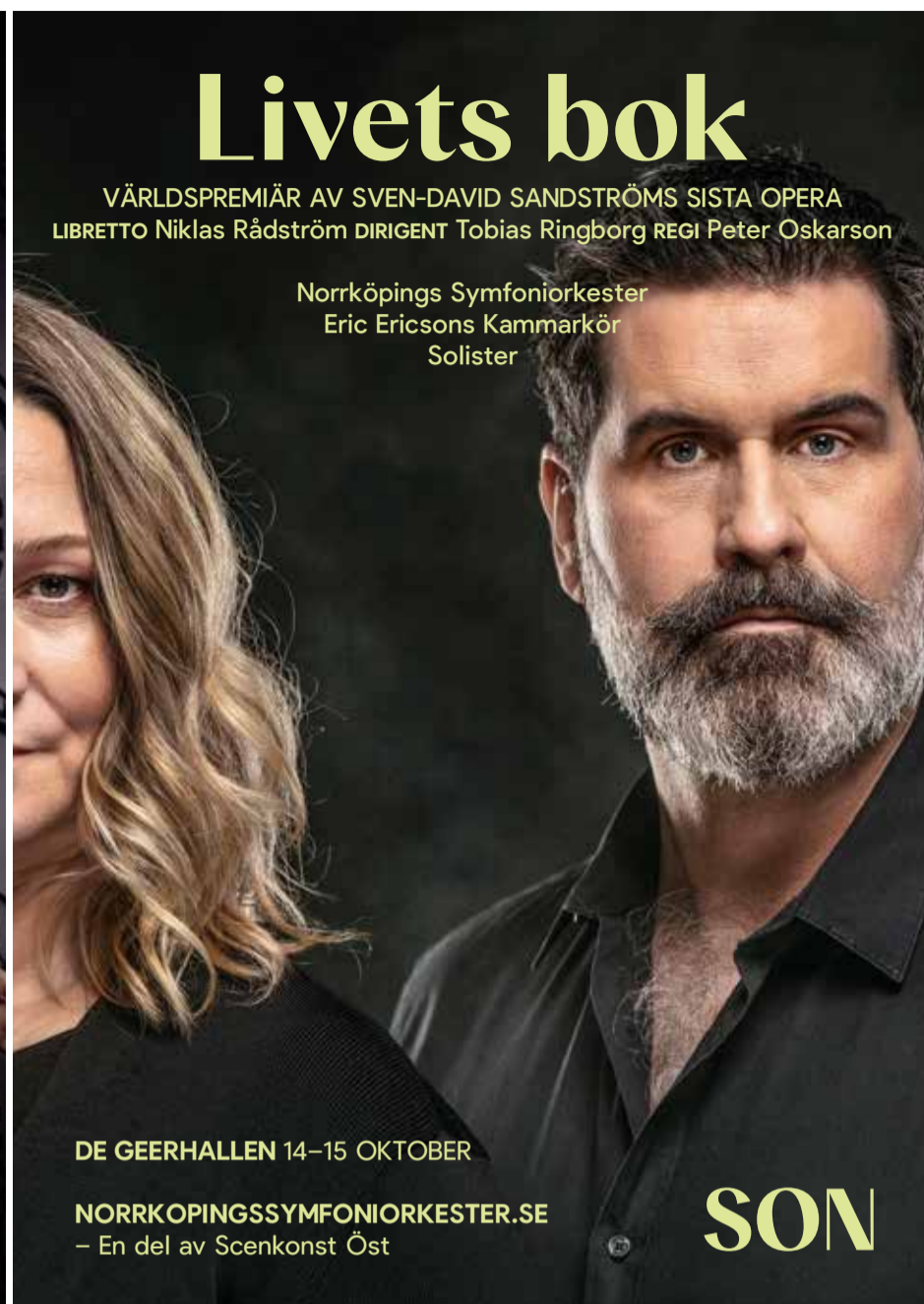
OSTGOTATEATERN.SE
– En del av Scenkonst Öst

Livets bok

VÄRLDSPREMIÄR AV SVEN-DAVID SANDSTRÖMS SISTA OPERA
LIBRETTO Niklas Rådström DIRIGENT Tobias Ringborg REGI Peter Oskarson

Norrköpings Symfoniorkester
Eric Ericsons Kammarkör
Solister

DE GEERHALLEN 14–15 OKTOBER

NORRKOPINGSSYMFONIORKESTER.SE
– En del av Scenkonst Öst

Äntligen onsdag!

Sätt extra guldkant på tillvaron och utnyttja butikernas fantastiska erbjudanden för dig som är 65+. Gratis parkering och full service fram till kl 20. Välkommen!

Se mirumgalleria.se för alla erbjudanden.

► **Seniorrabatt**
Varje onsdag!

Mycket nöje!

MIRUM GALLERIA

Söderköping Nu och Då: Tornen vid slussen En förädlad utsikt

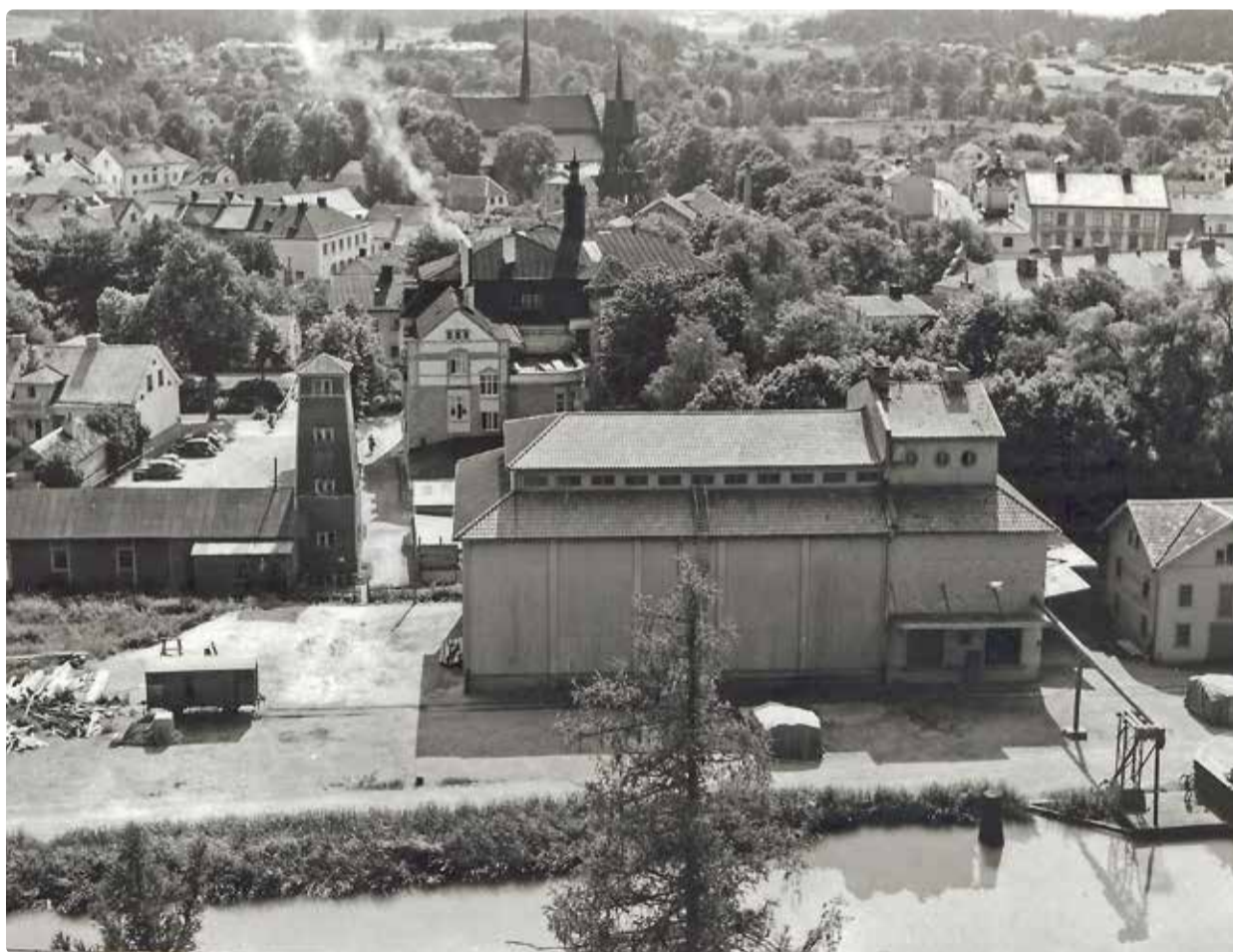
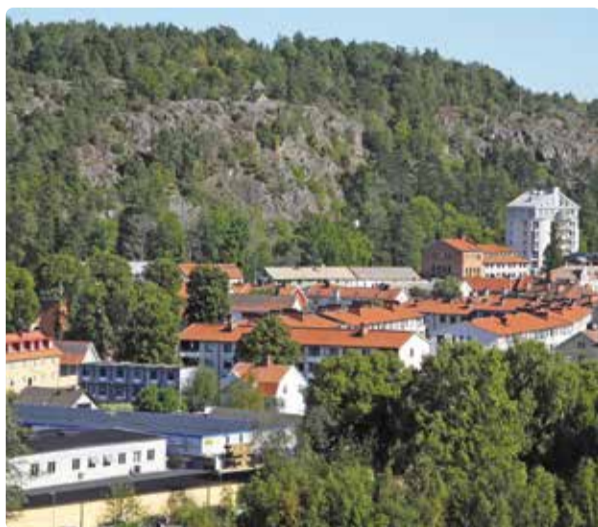
Fotoboken SÖDERKÖPING NU OCH DÅ har rönt uppskattning av söderköpings-älskare när och fjärran. Bokens författare Lars Hedenström och Lars Sylvan medverkar i en artikelserie, som följer upp och kompletterar boken. Nya foton har tagits av Lars Hedenström. Gamla bilder är i regel hämtade från S:t Ragnhilds Gilles bildarkiv.

2004 stod det nya bostadshuset klart efter kreativ ombyggnad av fyra silotorn. Det ståtliga tornhuset har blivit ett landmärke för besökare oavsett om de anländer vattenvägen eller till lands. Huset har 14 attraktiva lägenheter varav 12 "runda" och 2 "fyrkantiga".

Den som tar sig till toppen av Ramunder belönas med en fantastisk utsikt. Närmast blickar man ner mot området kring slussen och hamnen, vilket på senare år fått en betydande "ansiktslyftning". Lantmännens gamla byggnader har förvandlats till nya ändamål. Till detta kommer kanalbolagets nyligen genomförda renoveringsarbete. Olika tornprofiler har präglat utsikten i drygt hundra år. Här bjuder vi på en liten "tidsresa" med hjälp av gamla bilder.

Lars Hedenström
Lars Sylvan

Fyrtornen

2004 stod det nya bostadshuset klart efter kreativ ombyggnad av fyra silotorn. Det ståtliga tornhuset har blivit ett landmärke för besökare oavsett om de anländer vattenvägen eller till lands. Huset har 14 attraktiva lägenheter varav 12 "runda" och 2 "fyrkantiga". De senare är så kallade etagelägenheter i "villan" på toppen och har utsikt i alla väderstreck. Den säregna byggnadsformen har gjort huset till något av en ny "signaturbyggnad" för staden. Byggnaden bredvid, som tidigare innehöll spannmålstork och renseri, är sedan 2006 ombyggd till företagshotell, butiker och restauranger. Därmed har nytt "åretruntliv" tillförts kvarteret, som i övrigt mycket präglas av kanalsäsongen.

Silotornen

I slutet av 1950-talet uppförde Lantmännen fyra silotorn mellan slussen och stadshotellet. Tornen kompletterade då den anläggning för torkning och rensning, som funnits sedan mitten av 1940-talet. Spannmålsverksamhet har dock ägt rum här alltsedan 1800-talet och drivits av olika privata spannmålshandlare i de gamla kanalmagasinen.

"I slutet av 1910-talet fick det gamla spruthuset (motsvarigheten till dagens räddningsstation) sitt torn för upphängning av brandslangar."

Spruthusets slangtorn

I slutet av 1910-talet fick det gamla spruthuset (motsvarigheten till dagens räddningsstation) sitt torn för upphängning av brandslangar. Granne låg sedan 1911 det nya stadshotellet. Där emellan hade hotellet en isdös med isblock, som efter hand togs in för kylning av mat och dryck (S-P 21 mars 2020).

Tiden före tornen

Spruthuset fanns dock långt tidigare och innehöll ångdrivna brandsprutor. Fotot bör vara taget 1897 eftersom "Falénska huset" (Lilla Tidningen 24 mars 2018) ännu inte är färdigt. Th ses skjutsstationen hitom gamla stadshotellet/gästgiveriet (S-P 23 februari 2019). På lilla bilden är brandstyrkan samlad för övning.

Vår äldsta bild kan vara tagen redan på 1860-talet (fotografen Johan Eschricht var då verksam i staden)! Här ses de äldsta kanalmagasinen, vilka är från tiden för kanalinvigningen. I övrigt fanns som synes gott om uppläggningsplatser för varor till fartygstransporterna.

Lions fanbärare i tåten tillsammans med Kulturskolans musiker vid invigningen av Ramundermarken.

Foto: Gunnar Norlén

Lions Club Söderköping rustar för ett nytt verksamhetsår

Välgörenhetsorganisationen fick liksom andra skära ned på en stor del av sin verksamhet under pandemin. Nu laddar man om för att återuppta verksamheten till fullo. Men vad gör Lions? Vi tog kontakt med klubben i Söderköping.

Många känner säkert till ert namn, men vad arbetar ni med?

- Lokalt så livar vi upp tillvaron för de som bor på kommunens äldreboende med sång och musik och kaffe med dopp. Vi samarbetar med idrottsföreningar och musikskolan och delar ut ungdomsstipendier.

Vi arrangerar modevisning med insamling till välgörande ändamål, just nu går de insamlade medlen till folket i Ukraina.

Mest kända är vi kanske för våra marknader: Ramundermarken, julmarknad och vårt samarbete med Stads-kärneföreningen under en dag för barnen där vi bland annat har resor med vårt tuffetåg.

- I regionen arbetar vi bland annat med vattenprojekt och skyddsområden. Ett exempel på detta är "Rädda Vättern" – vår största sötvattenreservoar som vi vill skydda mot exploatering och gruvdrift.

Vi ger stöd till vår cancerfond, Barndiabetesfonden och till utbildning av narkotikahundar.

- Vår verksamhet finns i många länder världen över. Internationellt arbetar vi med sändningar av våra räddningstält som genom myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) skickas genom EU eller UN till katastrofområden.

I utvecklingsländer arbetar vi med vårt synprojekt "Sight first". Det innebär att vi låter utföra synundersökningar, utprovning av glasögon och starroperationer.

Det som kanske är bland det viktigaste är vårt mässlingprojekt där vi arbetar för att förhindra spridningen i hårt drabbade länder.

Under 2021-2022 har Lions hjälpt 495 miljoner människor genom 1,4 miljoner serviceaktiviteter världen över.

Jag tackar för informationen och känner en stor tacksamhet över alla som arbetar med att göra vår värld till en bättre plats – här bland alla vänliga medlemmar i Lions.

Daniel Serander

"Vi kör blandad repertoar med visor, dansband och jazz. Det kommer även finnas möjlighet för några önskelåtar från publiken."

Roland, Towe och Charlotte.

Foto: Privat

Höstkonsert med Widerbergs och Engdahl

Den 23 oktober är det dags för den traditionsenliga konserten. Det blir det sjunde året musikerna arrangerar konsert, där en arrangeras till påsken och den andra till hösten.

Roland, vad kan besökarna förvänta sig att få höra?

- Jag kommer att kompa sångarna Towe och Charlotta Widerberg på både piano, dragspel och trombon, dock inte alla samtidigt skrattar Roland och fortsätter:

Vi kör blandad repertoar med visor, dansband och jazz. Det kommer även finnas möjlighet för några önskelåtar från publiken. Flera trombonsolon utlovas!

Kaffe med dopp ingår i biljetten där del av intäkten går till föreningen IOGT NTO Vidar.

Daniel Serander

Foto: Privat

Marianne Wik är aktuell med nya diktsamlingar

Marianne Wik kommer ut med två nya diktsamlingar. Med enkla penseldrag skildrar hon vardagen, människor, minnen, naturen och tankar i nutiden. "I bersån" och "Som om" är hennes nionde och tionde diktsamling.

Mikael Karlsson

Dagbion har slagit väldigt väl ut – till höstens första film "Där kräftorna sjunger" kunde vi räkna in 98 besökare.

Biohösten i Söderköping

Biohösten 2022 erbjuder inte så mycket nyheter som vi kanske är vana vid. Det är en av följderna av den pandemi vi upplevde under nästan två års tid när folk inte fick träffas i några former. Hur som helst gör vi det bästa av det som finns och fortsätter att visa de filmer vi får tag på, både på kvällstid och under matinéer dagtid.

Matinéerna utvecklar vi genom att vi är en del av Nätverket Barnbiograferna. Har du idéer eller tankar om vilka barnfilmer vi ska visa, hör gärna av dig. Även om vi gärna vill visa filmer för de minsta i vårt samhälle kan det vara svårt att hitta något som passar.

Ett tillskott till detta är att vi planerar för att visa skolbio igen och på detta sätt återuppliva filmens naturliga plats i skolans dagliga rutiner. Till höstlovet kommer vi självklart åter att visa filmer liksom vi gör under alla lov. Håll ögonen öppna för det som kommer.

Till våren hoppas vi kunna komma i gång med Bio Kontrast, att kunna visa mer "kvalitativa" filmer en viss kväll i veckan. Då kan det även komma att visas en del äldre filmer. Annars finner ni aktuella filmer nära och enkelt här i Söderköping. Gör som många andra, ta en promenad och slink in i biomörkret. Till biobiljetten kan ni enkelt köpa kall dricka, godis eller nypoppade popcorn som bidrar till att förhöja bioupplevelsen.

Dagbion har slagit väldigt väl ut – till höstens första film "Där kräftorna sjunger" kunde vi räkna in 98 besökare. En riktig succé där besökarna utöver en fantastisk bioupplevelse fick en god nybakt kaka från Café Jägmästargården, nybryggt kravmärkt kaffe och dessutom chansen att efteråt umgås ute i solskenet.

Självklart vill vi nå alla åldrar och smaker. Utöver de redan nämnda inriktningarna har vi kontakt med Svenska Filminstitutet om att kunna visa gamla svartvita filmer från första halvan av 1900-talet. Ett helt annat spår är filmer baserade på böcker som t ex "Bränn alla mina brev" som visas 9/10 och 12/10, något för alla bokcirkel.

Saknar du något? Hör av dig, vi kan alltid bli bättre. Oavsett om du bara vill se film eller vill engagera dig är du varmt välkommen. Det vore spännande att göra en filmfestival här i Söderköping.

Carl Gustav Pettersson
Söderköpings Bio

Skördetid i Söderköping 24/9

Ett samarbete mellan restauranger, lokala producenter och butiker

- Loppis på Hagatorget
- Barnslig Lördag på Hagatorget
- Familjevandring- I Madicken filmernas fotspår

För fullständigt program besök isoderkoping.se

Så gick det i valet i Söderköping och i regionen

Vid tidningens pressläggning finns bara preliminära resultat tillgängliga enligt följande:

Parti	Kommunfullmäktige		Region	
	Prel 2022	2018	Prel 2022	2018
Moderaterna	22,7	19,9	21,4	22,0
Sverigedemokraterna	19,9	14,0	15,8	13,1
Socialdemokraterna	19,9	20,5	31,3	30,0
Centerpartiet	10,9	18,9	6,1	7,9
Kristdemokraterna	7,0	7,1	8,3	7,5
Vänsterpartiet	6,0	6,8	8,3	8,1
Liberalerna	4,6	8,0	4,6	6,3
Miljöpartiet	2,9	2,3	3,2	3,9
Landsbygdspartiet	1,5	2,2	0,0	0,4
Övriga	4,5	0,4	1,0	1,0

Vi erbjöd partierna i kommunfullmäktige Söderköping att lämna kommentarer till valresultatet och följande svar lämnades:

Socialdemokraterna, Tuula Ravander

Vi hade hoppats på att öka men så blev det inte. Fler Söderköpingsbor har röstat på S i riksdags- och regionvalet men några färre i kommunvalet om vi jämför med 2018. Vi kommer ändå att behålla våra 8 mandat i kommunfullmäktige. Vi behöver analysera varför vi inte når ut med vår politik som det bästa alternativet till flera. Det är också fler partier som vänder sig till samma väljargrupper nu så rösterna fördelas mer. Vi kommer fortsätta att kämpa och försöka få igenom våra politiska förslag.

Liberalerna, Patrik Wätz

Liberalerna fick 4,6% av rösterna i kommunvalet i Söderköping, att jämföra med 8% vid förra valet. Detta kommer nog att innebära att Liberalerna förlorar ett mandat i kommunfullmäktige och hamnar på samma antal mandat som vid förra mandatperioden. Minskningen av antal röster var väntat utifrån situationen med det nya Söderköpings initiativet, som förväntades lyckas få många liberala röster.

Söderköpingsinitiativet, Patrik Andersson

Vi är otroligt glada och överväldigade över den respons vi fick i valet, med tanke på att vi endast varit aktiva i knappt ett år och ändå blir lika stora som Liberalerna och större än Miljöpartiet så är det definitivt ett kvitto på att vi behövs i den kommunala debatten. Det breda

nätverk som vi har byggt upp under den här tiden visar att medborgarna i Söderköping önskar förändring som de etablerade partierna inte kan uppfylla. Vi räknar nu med att bli en spelare i såväl kommunfullmäktige som i nämnder som de andra partierna måste ta på allvar och visa hänsyn till, och vi har från dag ett sagt att vi kan diskutera och samarbeta med alla. Vår förhoppning är nu att vara med och påverka, förändra och förbättra situationen inom äldreomsorg, skola och framförallt LSS som har varit eftersatt de senaste mandatperioderna.

Miljöpartiet, Erik Malmfors

Vi vill tacka för att väljarna har gett oss fortsatt förtroende, vilket ger oss möjlighet att fortsätta och förbättra Miljöpartiets arbete i kommunen. Vi är glada för att vi kunde få ett lite bättre resultat än förra valet. Nu ser vi fram emot breda samarbeten med andra partier för klimat och miljö samt skola och omsorg.

Vänsterpartiet, Malin Östh

Vi har genomfört en stark valrörelse med många aktiva som lagt ner ett jättejobb, men vi nådde inte hela vägen fram. Nu återstår att se hur den lokala politiken formerar sig i Söderköping. Hur det än blir, så kommer Vänsterpartiet fortsätta ta en aktiv och konstruktiv roll och driva på för ett bättre, grönare och mer jämlikt Söderköping.

Moderaterna, Martin Sjölander

Moderaterna blev för första gången det största partiet i Söderköping. Det gläds vi naturligtvis åt. Men det är i första hand något som förpliktar vi tar som största parti

initiativet till att skapa ett kraftfullt styre. Moderaterna kommer att göra sitt bästa för att hela Söderköping ska utvecklas och att kommunen fortsatt ska vara en trygg och bra plats att leva och bo i.

Sverigedemokraterna, Annelie Sjöberg

Vi är fantastiskt nöjda med vårt valresultat. I kommunvalet ökade vi med 5,9 procentenheter och gick från 5 till 8 mandat. Vi är nu Söderköpings näst största parti. I riksdagsvalet blev SD Söderköpings största parti. Vi har ökat i samtliga valdistrikt men har framför allt ett starkt stöd på landsbygden. Söderköpings väljare har i kommunvalet tydligt visat att man vill ha en annan politisk färdriktning och att man inte är nöjd med det styre som varit under föregående mandatperiod. Nu är det upp till övriga partier att samarbeta med oss och ge oss inflytande i enlighet med och med respekt för valresultatet.

Centerpartiet, Ulric Nilsson

Centerpartiet backar från det goda valresultatet i valet 2018 och centerpartiet är nu det fjärde största partiet i kommunfullmäktige i Söderköping. Vi är glada över alla de röster som vi fått och känner ett stort ansvar över att förvalta förtroendet som vi har fått av väljarna i valet.

Vi hade önskat oss ett bättre utfall av allt arbetet som vi i Centerpartiet har utfört tillsammans med övriga kollegor i den borgerliga alliansen under den gångna mandatperioden.

Vi behöver lyckas bättre med att tydligare visa Centerpartiets ambitioner för att hela Söderköping ska utvecklas väl i framtiden. Centerpartiet kommer också behöva att ytterligare aktivera alla medlemmar och invånare i Söderköpings alla delar. Ingen fråga eller plats är för liten för att uppmärksammas.

Kristdemokraterna, Anders Eksmo

Kristdemokraterna i Söderköping hade hoppats på fler röster men som ett mindre parti i en styrande majoritet så kan det vara en svårighet att visa väljarna vilken egentlig påverkan partiet har på besluten. Vi har varit mycket aktiva i den politiska beslutsprocessen under innevarande mandatperiod och hoppas att vi kan vara med och påverka utvecklingen positivt även under nästa mandatperiod.

Vi är trots allt glada åt att vi fått ca 700 röster i kommunvalet även denna gång och därmed behåller våra tre mandat i KF.

BJÖRKDAHLS
BEGRAVNINGSBYRÅ

Vi hjälper dig att få ett fint och personligt avsked

Som din begravningsbyrå hjälper vi dig med allt före, under och efter begravningen. Vi sköter det praktiska och ger dig stöd genom hela processen.

Ni når oss dygnet runt 0121-102 01

Adress:
Skönbergagatan 23
614 30 Söderköping
Telefon:
0121-102 01

Välkommen att kontakta oss

Vill du bli vår nya kollega?

VI SÖKER EN ERFAREN FASTIGHETSSKÖTARE

Sök via vår hemsida
www.ramunderstaden.se

Frågor, kontakta förvaltningschef:
Jessica.ohlsson@ramunderstaden.se

Ramunderstaden
HO DÄR DU VILL LEVA

50 kronor per såld annons går till Guldkants viktiga arbete för ensamma och äldre i Söderköping

Det är inga roliga tider och inte konstigt att människan känner stress och far illa i sitt mående. Men det är innan gryningen det är som mörkast, skriver David Carlsson.

Foto: www.pixabay.com

David Carlsson: Vi har nyligen gått igenom en pandemi då vi inte fick resa och träffas på samma sätt. Det var ett hårt slag för många, även för mig själv, men vi klarade av det. Så ska det bli även nu.

Krig, stigande priser och annalkande lågkonjunktur - hur ska jag tänka för att orka?

Många upplever nuvarande tider som svåra och är bekymrade. Vi frågade en psykologkandidat, en terapeut, en präst samt en hälsocoach om råd och fick följande svar.

Elina Ekström, psykologkandidat

Känner du stigande oro inför hur Sverige förändrats det senaste året? Oro för krig som kommer allt närmare, elpriser som riskerar att skjuta till höjden och dyrare priser på nästan allt? Då kan denna artikel med tips för oroshantering vara just vad du behöver.

Låt mig börja med att konstatera att alla känner samhällsoro ibland, både barn och vuxna. Det är naturligt för kroppen att känslomässigt reagera på potentiella hot. Det spelar ingen roll om hotet är aktuellt idag eller om det "bara" är en potentiell fara. Om du kan se riskerna är det fullt normalt att oro sig för dem. Men om orostankarna börjar ta över din vardag och hindrar dig från att leva ditt liv, då kan du behöva arbeta med din oro.

Det första du behöver göra är att få koll på din oro. Du kan skriva en dagbok över dina orostankar: när de kommer, vad du gjorde innan dem kom (triggers), vad oron handlade om och hur länge du oroade dig. Med orosdagboken kan du se mönster i din oro och reflektera över om problemet går att lösa. Du kanske kan byta elavtal som vuxen eller prata om problemet med dina föräldrar som barn. Som förälder är det viktigt att möta ditt barns oro med allvar och försäkra barnet om att detta inte är deras problem att lösa. Ibland finns det inget man kan göra för att lösa problemet, ändå fortsätter oron. Många som känner okontrollerbar oro har en intolerans för osäkerhet. Oron blir till en problemlösningstrategi där man oroar sig som ett sätt att förbereda sig inför olika risker. Men ibland finns som sagt inga svar eller några garantier, oavsett hur man vänder och vrider på problemet och man fortsätter oro sig, i jakt efter svaren som inte finns. Att arbeta med att acceptera sina orostankar är ett bra sätt att öka toleransen för osäkerhet. Det är nyttigt att vara oroliga för saker ibland, vi behöver inte bekämpa all oro.

Det finns härifrån ytterligare flera olika strategier som du kan testa på för att hantera din oro. Du kan arbeta med din kropp genom andningsövningar och mindfulness som ett sätt att släppa på den kroppsliga stressen som dina orostankar orsakat. Du kan också behöva undersöka dina orostankar närmare, nästan som en forskare. Skriv ner orostankarna när de kommer till dig och samla för- och motbevis till dem. Vad talar för att kriget kommer till Sverige? Vad talar emot att kriget kommer? Du kan behöva söka upp information i detta steg, läsa på vad experterna faktiskt säger. Det kan vara så att dina orostankar bygger på skräckscenarios som inte är särskilt troliga.

Ett annat sätt att arbeta med oron är att ge dig själv tillåtelse att oro dig. Det lät lite lustigt va? Men denna strategi kallas för orostid. Detta går ut på att du bestämmer en tid och plats varje dag där du i 15 till 30 minuter ger dig godkännande till att oro dig. Om det dyker upp orostankar under dagen så sparar du tankarna tills orostiden senare och fortsätter ägna dig åt din dag. Detta

gör att du ger dig själv ökat utrymme för att vara orosfri resten av din dag.

Du kan även arbeta med din oro genom att bryta ditt undvikande. En del människor ger sig själv återförsäkringar (eller söker dem från andra) som ett sätt att slip-pa ställas inför sin värsta tanke. Orostanken: "Tänk om kriget kommer" leder till en tröstande tanke: "Sannolikheten för det är liten", vilket leder till en ny orostanke: "Men tänk om kriget kommer ändå?" Det blir till en pingismatch utan ett slut, och det tar självklart massor av energi. Dessa tröstande tankar bidrar även till framtida orostankar eftersom de tröstande tankarna inte lyckas försäkra dig tillräckligt. Därför behövs nu en ny strategi. Istället för att du försöker fly från din oro genom t.ex. tröstande tankar så behöver du möta dina orostankar utan att tänka tröstande tankar. Detta kan du exempelvis göra genom att skriva ihop en berättelse där din oro blir verklighet, läsa upp den högt, spela in den och lyssna.

Om du möter ett läskigt monster och försöker fly från det så kan du komma undan, men monstret finns kvar där och kan hitta dig igen och igen. Men om du möter monstret och försöker förstå varför det jagar dig, så kanske du upptäcker att monstret inte var så läskigt.

Allra sist, om du fortsätter att känna oro som tar över din vardag utan att veta en väg ur det själv så finns psykologisk hjälp att söka.

Christina Forsman Nilsson, samtalsterapeut

Vi befinner oss i en omvälvande tid just nu och i värsta fall i lång tid framöver. Tidigare kämpade sig alla igenom pandemin och vi kände oss lättade när den så att säga "var över". Den glädjen fick inte vara långvarig för då rasade kriget igång på andra sidan Östersjön. Några kanske inte har lagt ner någon större tankekraft på kriget men många av oss har känt och känner ett stort obehag och oro.

Hur ska vi tänka och hur kan vi göra för att hantera och klara av delarna i ovanstående rubrik? Vilka skapar stor oro på olika nivåer i kropp och själ.

Först och främst så är det viktigt att arbeta med sitt självledarskap - Att vara sin egen ledare i praktiken innebär att man leder sig själv. Detta är inte det lättaste förstås. Men att lära känna sig på djupet och använda sin egen kompass och bestämma sig vad man vill göra med sitt liv är en bra början. Eller som i det här fallet är det bra att bestämma sig för hur jag kan försöka må bäst i dessa tider.

Många av oss har säkert svårt att ta in vad som händer i Ukraina. Trots medieflödet. En del blir oroliga medans andra kan känna sig avtrubbade. Krisen påverkar det mänskliga psyket olika. En del av oss kanske förbereder sig noggrant och går in i krisberedskap med att bunkra bl a konserver och vatten. Medans andra sitter stadigt i båten och väntar att stormen ska gå över.

Hur man än agerar så går de flesta in i normalläge ganska snart efter den värsta krisen. Men innan dess bör vi agera förnuftigt.

Och det är då det egna ledarskapet är viktigt. Bestäm

hur du vill ha det för att må bra. Att leva så vanligt som möjligt med rutiner är viktigt som t ex att gå upp på morgonen, äta frukost, gå till jobbet m.m. På sikt ger detta en positiv effekt. Fysisk aktivitet är också bra för kropp och själ.

Samtidigt så ska man inte förneka att man är orolig och rädd. Det handlar om att hitta en balans och lyssna på sin inre kompass och styra den rätt.

Har vi lätt att bli påverkade av tv och sociala medier är det bra att bestämma sig för att inte titta på nyheter dygnet runt. Var lite tuff mot dig själv och sätt gränser och titta inte på nyheter innan läggdags utan gör något som får dig att må bra. Läs en bok, ring en vän eller titta på en bra film. Alltså, eget ledarskap, rutiner och gränser samt belöning tror jag är viktiga ledord i kris.

Vad det gäller lågkonjunktur och stigande priser så kan man använda sig av samma strategi här. Om man är orolig för att matpriserna ska stiga, att elen höjs eller att låneräntan stiger upp i taket så gör en kalkyl. Räkna ut vad du kommer att ha råd med och vad du vill belöna dig med. Ta kommandot över situationen och gör en plan och bestäm vad som är viktigt och vad som är mindre viktigt att lägga tid och pengar på. En hjälp kan var att dela upp planen i följande delar: Vad har jag för mål? Hur ser verkligheten / nuläget ut? Vad kan jag göra åt det? Och slutligen sammanfattning av det hela.

Någon kanske tycker att vi kan äta "snålmat" i veckorna men kosta på sig något gott till helgen. Om man gillar att umgås med vänner och familj så gör en trevlig fest hemma och ha knyttis tillsammans. Då kan ju alla träffas och det behöver inte kosta så mycket för var och en. I det här läget är det samvaron som är viktig. Vilket naturligtvis har stor betydelse för vårt välbefinnande.

Återigen, lyssna på den inre kompassen hos dig själv och lät den styra ditt liv. Inte tvärtom.

(Under pandemin utbildade jag mig till Certifierad samtalsterapeut och mina text bygger på mitt material från utbildningen).

Lev väl i dessa tider

Stefan Sandberg, präst

Jag växte upp på 70- och 80-talen. Och även om det var mitt under det kalla krigets isande dagar, så är min främsta känsla från denna tid att det var tryggt. Sverige var ett land utan alltför stora skillnader i inkomst, levnadsförhållanden och livsmöjligheter. Mot slutet av 80-talet öppnade sig en ny och hoppfull värld, muren föll och miljontals människor befriades från kommunismens förtryck. Enandet av Tyskland var väl kronan på detta frihetsverk.

Men när flygplanen flög in i World Trade Center ändrades världen radikalt, i dubbel bemärkelse. När jag ser tillbaka på mitt 55-åriga liv så framstår den 11/9 2001 som den enskilt viktigaste händelsen, när det gäller världsordningen vi idag har. Mycket av den polarisering som vi ser nu har sitt ursprung i detta datum. En återigen uppdelad värld, där mörker och hat eldas på i sociala medier, där debatt och viljan till samförstånd ersätts av

populism och medvetna misstolkningar av den andres argument.

Vårt eget land präglas också av ett isärdragande, där klyftan mellan de om har och inte har, mellan de som äger och de som inte gör det, ständigt växer. Brottslighet och otrygghet är oundvikliga resultat av ett samhällsklimat där störst går först och var och en tar det den kan. Det finns mycket lite som tyder på att kommande mandatperiod kommer att innebära någon lindring.

Lägg därtill klimatets nära förestående kollaps, kriget i Ukraina, skenande priser på el och drivmedel samt räntenivåer som många av dagens unga bosättare aldrig sett, så står vi inför en höst där många kan känna stor hopplöshet. Under pandemin kallades kyrkliga företrädare många gånger in till morgonsoffor både här och där, i vad jag tror var en önskan att dessa skulle sprida just hopp, det är ju det vi har att komma med. De flesta av dessa lyckades enligt mig missa målet helt och hållet, och jag visste inte om det var en präst, biskop eller någon livscoach som satt där.

Som präst i Kristi kyrka sätter jag nämligen allt mitt hopp till honom som Gud uppväckte från de döda, Jesus Kristus. Att vara kristen, enligt mig, är att inte vilja ta ett enda steg utan att veta att Jesus är med på vandringen. Bästa sättet att känna hur han går vid din sida är att be och att läsa Bibeln. Där kan du läsa hur han älskar dig villkorslöst, hur han känner dig så väl att dina hårstrån på huvudet är räknade, och att han lovar vara med dig alla dagar till tidens slut. I bönen kan du känna att det gäller just dig, att han älskar dig som om du vore den enda människan på jorden.

Evangeliet, det glada budskapet, kan sammanfattas i en enda mening – tron på Jesus ger evigt liv. Jesu uppståndelse betyder att ljuset segrar över mörkret, att kärleken segrar över ondska och hat och att paradiset åter ska öppna sina portar för oss. Tills dess får vi i trygghet vandra med Jesus, som i Johannesevangeliet säger: Känn ingen oro. Tro på Gud och tro på mig.

David Carlsson, hälsocoach

Alla människor är lika på vissa sätt men också olika. Att hitta en "rätt väg" är att ta sig vatten över huvudet. Men jag ska försöka att så tydligt och konkret som möjligt, delge er mina tankar hur vi kan känna lite mera lugn och ro i själen i dessa oroliga tider. I min värld så finns det alltid flera rätta vägar – för vi tycker och tänker olika.

Det kanske är en för svår uppgift att kunna se fördelar och positivt på effekterna av det som händer i världen. Men det är utmanande och det gillar vissa av oss.

Av någon anledning så händer det som händer. Just nu är det ett krig som härjar inte långt bort från oss. Mat-, energi- och bränslepriser skenar och en lågkonjunktur väntar kanske runt hörnet? Det är inga roliga tider och inte konstigt att människan känner stress och far illa i sitt mående. Men det är innan gryningen det är som mörkast. I vår fantasi träder en osäker framtid fram och skapar oro och stress. Tankar som far fram och tillbaka skapar kaos i oss. Procedur och struktur har vi kanske tappat sedan en tid tillbaka? Dessa känslor är det nog många av oss som känner just nu. Men som en tröst så har vi alltid möjligheten att välja hur vi vill betrakta händelser. Begränsa intaget av nyhetsflödet till exempel – det kan ta för mycket av din energi. Välj att titta på program med roliga och spännande känslor, sådant som ger dig energi.

"Vad kan jag göra åt det – det är ju som det är?" Vissa av oss verkar inte bry sig alls, kanske för det upplevs vara för stort. Andra vill försöka rädda världen. Jag vill inte verka cynisk, utan vill istället att vi försöker hjälpa varandra. Det är viktigare nu. Att kunna sortera och hantera rådande situation är det som kommer att ta oss framåt.

Kan vi välja tankar och vägar som får oss att må lite bättre? Ja det kan vi. Men vissa situationer är svårare än andra, precis som i skolan, på jobbet eller på fritiden. Ibland flyter det på hur lätt som helst, medan andra gånger är det som förgjort att få till det. Samma sak gäller våra tankar. Vi behöver träna. När jag ibland känner mig dränerad, låg eller ledsen så är ett tips att försöka inta ett helikopterperspektiv. Det innebär att man i stunden lyfter upp sig själv från problemets alla detaljer och i stället ser och känner en överblick över sig själv. Då sparar du energi.

Alla är värda att få må så bra vi kan. Att kriget öster om oss härjar är ett faktum, det är hemskt och fruktansvärt. Men det är inte du som är ansvarig för att det bröt ut och du kan inte heller avsluta det ensam. Varken jag eller du eller någon annan får det bättre om vi blossar upp i stress och oro över hur hemskt och förskräckligt alla de som upplever kriget har det – dom har det verkligen fruktansvärt och hemskt. Men det som händer i mig är att jag känner mer oro, mer stress och blir mer ledsen och kanske uppgiven. Jag hamnar då i ett sympatiskt tillstånd. Det hjälper inte, snarare så stjälper det.

Vill du hjälpa till så ska du naturligtvis göra det, för då kommer du känna en bättre känsla inombords. Vad det innebär vet du bäst själv. Kanske lämna ett bidrag till någon organisation eller rent fysiskt hjälpa till på något sätt du känner är betydelsefullt. Det du ska undvika är att jämföra dig med de som är där och har det svårt. Det tar dig snarare bakåt än framåt – stjäla energi i stället för att ge dig det.

Vi är i grund och botten flockdjur. Att vi hamnar i obalans och känner både sympati och empati i stunden och allt annat runtomkring oss är fullt mänskligt. Vi består av energi och känslor. Ett av kätten som jag tror på är att vi håller ihop med vänner, nära och kära. Kanske ett tillfälle dyker upp att umgås med någon som du mår bra av att vara i sällskap med. Ventilera gärna dina tankar och känslor, så du slipper hantera dessa själv om det känns tungt. Passa också på att ta "spontanfika" lite oftare. Det behöver inte bli så stort, kanske bara en timme en vardagskväll. Den stunden kommer få dig att känna samhörighet, vilket är bra för oss. Passa på att göra det du kan och vet att du mår bra av.

Skulle det bli en hård lågkonjunktur så får vi ta det då. Vi måste kanske ändra på en del vardagliga saker som kostar för mycket. Men det finns mycket mer att upptäcka. Hjärnan tycker om tydlighet och vanor, det är därför vi gillar att göra "som vi alltid gjort". För då behöver inte hjärnan göra av med så mycket energi. Men tvingas vi ändra på vissa delar så var nyfiken på vad som kommer närmast. Vi har nyligen gått igenom en pandemi då vi inte fick resa och träffas på samma sätt. Det var ett hårt slag för många, även för mig själv, men vi klarade av det. Så ska det bli även nu.

Vi kommer att klara av detta. Om du till exempel är en aktiv person som tycker om att se dig om, fortsatt fast på lite närmare orter och miljöer som inte är lika kostsamma.

Viktigt är att du fokuserar på möjligheterna före hindren. Det finns mycket som du kanske inte sett tidigare och som kommer att stimulera dig. En ny tid är på gång och den kommer kanske med fantastiska möjligheter fortare än du anar.

Behöver du hjälp med dina orostankar?

Här är några telefonnummer vid behov av hjälp:

90 101 Självmordslinjen. Numret går till mind.se, en landsomfattande organisation som arbetar med psykisk ohälsa. Öppet dygnet runt alla dagar i veckan.

020-85 20 00 Föräldratelefonen. Numret för dig som är förälder och som är orolig för ditt barn eller någon annans barn. Öppet klockan 10–15 på vardagar samt klockan 19–21 på torsdagar.

020-22 22 33 Äldrelinjen. Numret för dig som är över 60 år och mår psykiskt dåligt. Måndag till torsdag 8–19.

08-702 16 80 Jourhavande medmänniska. För dig som söker medmänskligt stöd under natten. Öppet varje dag klockan 21–06.

112 Jourhavande präst. För dig som behöver någon att dela dina tankar med. Öppet varje dag klockan 21–06. Ring 112 och fråga efter jourhavande präst.

031-800 650 Kyrkans jourtjänst. För dig som vill tala om det svåra med en medmänniska. Öppet varje vardag klockan 13–21 och övriga dagar klockan 16–21.

116 111 Bris. Är du under 18 år kan du ringa till Bris och få prata med en kurator om det som känns jobbigt. Öppet dygnet runt.

1177 Värden. Om du känner att du behöver hjälp och rådgivning kan du få det här. Öppet dygnet runt.

112 Akutnumret. När livet står på spel precis i detta nu kan du få hjälp här.

TRÄDGÅRDSFRÅGOR

S:ta Ragnhilds trädgårdsförening svarar på dina trädgårdsfrågor i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan. Skicka dina frågor till info@st-ragnhilds-tradgard.se.

Foto: Hanna Nilsson Ullström

S:ta Ragnhilds trädgårdsförening har fått det roliga uppdraget att svara på trädgårdsfrågor i Söderköpings-Posten. Utgångspunkten kommer att vara läsarnas frågor.

För många av oss odlare är det full fart i trädgården med att skörda grönsaker, ta hand om det vi odlat och smycka hemmet med blommor i överflöd innan frosten tar tag om trädgården. Vi gräver om i trädgårdsland och rabatter, rensar och förbereder för vintern. Mitt i detta fixande gäller det att komma ihåg att förbereda för vårens blommor.

Nu det är dags att planera för vårens blomsterprakt och planera vårlökar. Vintergäck och snödroppar är tåliga och börjar blomma tidigt på vårvintern. När det fortfarande är kalla nätter men varmt på dagarna brukar krokus, påskliljor, pingstliljor och kejsarkrona blomma. När våren är här brukar tulpaner blomma under lång tid. För oss människor ger det möjlighet till vackra blommor att njuta av, ute eller inne. Kanske viktigast av allt är att tidig blomning i trädgården ger mat till våra superviktiga pollinatörer när de vaknar från sin vintervila. Många buskar blommor tidigt och hjälper också bin och humlor, t.ex. olika arter av sälj och hassel. Den tidiga trollhasseln finns med gula eller röda blommor.

Vid trädgårdsplanering är det önskvärt att planera trädgården så att det under lång tid finns något som blommor i trädgården för att pollinatörer alltid ska kunna hitta mat. I sin tur hjälper de oss att pollinera frukt och grönsaker.

Solitärbin, som inte lever och bor i stora samhällen, är ofta specialiserade på enstaka växter. Därför är en mångfald av växter viktigt.

Hösten är en utmärkt tid att planera på. Planerar du perenner, buskar och träd på hösten hinner de rota sig och är mer tåliga mot torka när sommaren kommer. Tänk på att sätta något skydd, typ gnagarnät, runt vedartade växter för att förhindra skador under vintern.

Passa på att rensa ogräs. Däremot kan det vara bra att inte klippa ner alla perenner. Spara till fåglar som äter frön eller till insekter som kan hitta vintebö i skaft och stjälkar.

S:ta Ragnhilds trädgårdsförening är föreningen för både trädgårdsintresserade nybörjare och experter. Vi har trädgårdsvandringar, kurser i olika ämnen, föreläsningar och trädgårdsresor. Som medlem är man även medlem i Riksförbundet Svensk Trädgård och får tidningen Hem-trädgården. Välkommen att bli medlem du också!

Hemsida: st-ragnhilds-tradgard.se

Idag består gruppen som svarar på dina frågor av Ewa Lövgren, Monica Hansson Johnsson, Ola Bixo och Catrine Haraldsson. Saknas på bilden gör Hanna Nilsson Ullström och Susanne Dahm.

Nyfiken på livet i byarna från Gustav Vasa fram till 1900-talet?

Margareta Spels visar upp sina böcker.

Foto: Daniel Serander

2013 gav Margareta Spels ut boken "Livet i Hersebråta by". Boken fick mycket uppmärksamhet och har använts hos Landsarkivet för att visa hur man går in i ett arkiv och använder forskning. Margareta har haft många föreläsningar.

Efter boken om byn i Börrum socken ville hon fortsätta och följa upp med böcker om hur de levde i byarna Rullerum och Allebråta i Ringarumstrakten.

- Min släkt var självägande bönder. De ägde samma gård i Allebråta i åtta generationer från 1643 till min farfar sålde 1872. Samtidigt ägde slakten en gård i Rullerum i åtta generationer fram till 1902. Men sedan mitten av 1800-talet bodde familjen i sitt ägandes Hersebråta i Börrum fram till 1917.

Då skulle man dokumentera ägares namn för inbetalning av skatt. Men jag har gått ännu längre tillbaka och följt upp hur det var under Gustav Vasas tid kring 1535.

På den tiden använde man bara förnamnet på den som ägde gårdarna och det var därför svårare att veta vem som var släkt med vem.

Man fick bara sälja sin gård inom slakten, så det kunde exempelvis vara en son eller dotter som köpte gården av föräldern och därefter löste ut sina syskon.

Allebråta var två stamhemman, en 12 öres och en 6 öres.

Rullerum med tre stamhemman var vid tiden en av de största byarna i Ringarum. Gårdarna på 14 öres och en 12 öres var självägande bönder och en frälsegård som var 6 öres. De betalade skatt till Stegeborg medan man för frälsegården betalade för en ryttare så att de kunde hålla med hästar till alla krig.

Berätta lite om innehållet i böckerna

- Man kan läsa om vad som hände i byarna och jag har satt in det i ett politiskt och socialt sammanhang.

Livet på gårdarna

- Jag har forskat i sockenstämmoprotokollen ifrån kyrkan samt i domstolsprotokollen. Jag har kunnat se vad de trätte om och det var främst kring marken mellan ägorna och var tomtgränserna gick. Gränsmarkeringen kunde exempelvis vara en stubbe och det var ju sådant som försvann med tiden.

Man fick bara bygga på sin tomt och det var bestämt var åkrarna skulle ligga. De låg som tegar (åkerlappar, reds. anm.) bredvid varandra. Skogen utgjorde allmänning för byn.

En del jordbrukare svedjade (brände av skog för åkermark) vilket var olagligt. Stegeborg hade fogdar och skogsvaktare som kontrollerade ägorna och svedjandet bestraffades med böter. Något annat som var olagligt var att avverka ekar, eftersom dessa tillhörde Kronan och användes för tillverkning av krigsskepp. Om man tog ner ekar så fick man stränga böter. Familjerna hade många barn som genom giftermål i angränsande byar med tiden gav stora släkter runtomkring i trakten.

Försvar på landsbygden

- I Rullerum och Allebråta hade man båtsmän. I Rullerum hörde vissa gårdar till samma rote (distrikt, reds.anm.). De skulle bekosta statliga båtsmäns uppehälle. Båtsmännen skulle ha ett eget torp, pengar, åker och någon äng, så det var kostsamt. Båtsmännen begav sig ibland i väg på träning i Karlskrona och ibland for de ut i krig.

De första båtsmännen jag hittat var från 1640-talet, men de förekom tidigare.

Båtsmännen var bybor, ofta söner till torpare. Om båtsmannen dog var man genast tvungen att få dit en ny.

Brottslighet:

- I början av 1700-talet rådde pest och torka.

Rullerum Smedgården.

Foto: Margareta Spels

Allebråta by.

Foto: Margareta Spels

Det var en dräng som kom från ett båtsmanstorp från Allebråta. Han slog sig ihop med en båtsmanshustru (mannen var i krig eller i Karlskrona). Han var 18 och hon 61 år. De bröt sig in i ett torp och stal mat (som det vid tiden var brist på), kläder och pengar och brände sedan ned torpet.

Men sanningen kom i kapp dem, de blev tillfångagna och fängslade vid Slottsfängelset i Linköping med klovar och bojor. De fick åka till Tinget vid Mogata kyrka där de dömdes till döden genom "att på bålet brinna". Troligtvis slutade det dock med att de som så många andra benådades av kungen.

Kläderna var status

- Kläder var en viktig del av ekonomin, för att visa sin status under 1700-talet och början av 1800-talet. Man var välklädd i kyrkan och vid fester som bröllop, dop och vid affärsuppgörelser.

Bonden Anders Mattsson i ¼ Rullerums Västergård hade en stor garderob när han dog 1820 vid 65 års ålder.

Hans bouppteckning upptog: 11 rockar (grå, ljusare grå, mörkgrå, svart, blå, brun, ljusblå) och en skinnrock. 8 västar (randiga, vita och en mönstrad i tryckt dyrbar bomull), 4 par knäbyxor (skinn, manchester, randiga, vadmal), 8 llinneskjortor, 7 halsdukar m.m.

Kläderna ärvdes när någon dog och man var noga med att laga kläderna och sy om dem. Om man hade ont om pengar kunde man köpa kläder på auktion.

De slogs för lönerna

- Det fanns en lärarinna på skolan i Allebråta som hette Louise Edberg. Hon begärde löneförhöjning från 600 kr till 700 kr per år. Men kyrkostämman avslog, hon var ju kvinna och rådet ansåg inte att hon behövde så mycket pengar. Det rönt dock uppmärksamhet då tidningarna skrev mycket om det.

2013 gav Margareta Spels ut boken "Livet i Hersebråta by". Boken fick mycket uppmärksamhet och har använts hos Landsarkivet för att visa hur man går in i ett arkiv och använder forskning.

Kyrkan betydelsefull

- Man hade kyrkoplikt och hade två mil att gå till Ringarums kyrka.

På 1730-talet var man tvungen att lära sina barn att läsa bok. Barnen fick gå fram och förhöras av prästen. Om barnet inte kunde läsa fick föräldrarna böta.

Bärlagen (som var obligatoriska), bar de döda två mil till graven i Ringarum. Kistan fick inte ställas ned på annat än på bockar.

Skatt och ekonomi

- Man fick betala skatt till de kungliga i Stegeborg. Invånarna fick även komma dit och göra dagsverken på slottet.

Vissa bybor blev sockenbankirer som lånade ut pengar, ställde ut reverser, fick del i fastigheter och skrev skuldebrev. Det var främst till jordbrukare, hantverkare, de som ville starta företag i Söderköping eller Valdemarsvik samt vid auktioner.

Jag har skrivit om två som lyckats bra med detta. I bouppteckningarna kunde jag läsa vad de kunnat låna ut och att räntan alltid var på 6%.

I bägge byarna fanns järnmalmsgruvor som gav biinkomster till bönderna.

Var har du fått ditt historieintresse ifrån?

- Pappa har alltid berättat mycket och jag har alltid tyckt om att skriva och berätta. När jag har forskat om något så vill jag gärna förmedla det till andra. Jag har även rest mycket för att bredda mina kunskaper.

Vad är din bakgrund?

- Jag är utbildad arkeolog och lärare som har arbetat med lokal historia i skolan.

Under tio års tid grävde jag under somrarna i domprosthagen, Linköping för Östergötlands museum. Vi grävde fram en by från järnåldern.

När jag skrev min magisteruppsats för arkeologin om byn från järnåldern och hur de bodde, vad de odlade och så vidare så ville jag göra en uppföljare. Det resulterade i de tre böckerna om byarna.

Var det inte svårt att hitta all information?

- Jag har ägnat mycket tid åt research och jag är van att läsa gamla dokument dessutom har jag haft mycket tid under pandemin. Det finns mycket digitalt nu jämfört med när jag skrev den första boken.

Vi har ett stort släktarkiv där det finns dokument och räkenskaper, så det har varit en stor tillgång.

Ett exempel på ett sådant dokument pryder omslaget till boken om Allebråta by. Det är ett ägardokument från 1740-talet som är skrivet på pergament med vidhängande sigill i trärullar. Detta var dåtidens "lagfart" som man som ägare behövde kunna visa upp vid en försäljning, annars gick affären inte igenom.

Om man är intresserad av att veta mer så är man välkommen att besöka min föreläsning den tredje november på Norrköpings stadsbibliotek.

Daniel Serander

Höstkonsert

med

Widerberg & Engdahl

Vidarlokalen
Munkbrogatan 13
Söderköping
söndag
den 23 oktober
kl 14:00 & 17:00

Förbokning: 0706-39 06 04,
rolandengdahl@hotmail.com

Swish: 0706-39 06 04

Entré 180 kr
inklusive
go´fika

IOGT-NTO
serverar fika

IOGT-NTO 79 Vidar
Munkbrogatan 13

HÅRDHS MÅLERI AB
070-834 65 57

**Välkommen till vår
Fönster och Måleriverkstad.**

Hos oss får ni hjälp med renovering som bevarar era fönster och dörrar många år framöver. Vi renoverar respektfullt på traditionellt vis med linoljefärger. Vi hämtar, levererar och monterar. Sjäklart hjälper vi till på plats med karmar, fönsterbleck eller vad ni har för önskemål. Vi finns på Slussportsvägen 1 Söderköping

Kunskap - Tradition - Kvalitet
sedan 1996

Tack för att du annonserar i Söderköpings-Posten

Projektgruppen. Pia. J Stengard, Cia Lindkvist Steén, Pether Skoglund, Elisabeth Ljungstorp, Johnny Nilsson. Saknas gör Alfred Emanuelsson.

Mathantverkaren Elisabeth Ljungstorp.

Målet är att lyfta fram mathantverkare, konstnärer och spännande besöksmål. Att gemensamt bjuda in till upplevelser i vår kommun.

Premiär för fullspäckad Kultur och Skördefest i Valdemarsvik

I början av oktober blir det festligheter i kommunen. Vi tog kontakt med ena av initiativtagarna Johnny Nilsson och projektledaren Pether Skoglund för att ta reda på mer.

Berätta om Kultur- och Skördefest?

- Idén till Valdemarsviks Kultur & Skördefest är en vidareutveckling av Verkissage som startade hösten 2020.

Verkissage är ett vernissage i en verkstad. Valdemarsviks kultur & Skördefest drivs som ett eget projekt inom föreningen Visit Valdemarsvik och i år är det första gången det arrangeras. Projektgruppen består av Johnny Nilsson, Elisabeth Ljungstorp, Alfred Emanuelsson, Cia Lindkvist Steén, Pia J Stengard samt Pether Skoglund

Målet är att lyfta fram mathantverkare, konstnärer och spännande besöksmål. Att gemensamt bjuda in till upplevelser i vår kommun.

Men vi ser det också som en trestegsraket. Man kommer för dagen, njuter en god lunch, köper den där marmeladen, förälskar sig i en tavla. Nästa semester spenderar man på en av de campingar som finns i kommunen.

När familjen vill ha nära till bra förskolor och skolor. Jobbet kan göras hemifrån och om den geografiska placeringen inte är avgörande så flyttar familjen till Valdemarsviks kommun, säger Johnny Nilsson, idéskapare av evenemanget.

Hur kommer helgen se ut?/Vad kan en besökande familj förvänta sig?

- Valdemarsviks Kultur & Skördefest äger rum 1-2 oktober. Vi startar med invigning i Valdemarsviks cen-

trum kl 10-12 på lördagen med utställare och underhållning. Man kan se alla programpunkter på vår hemsida.

Denna helg finns det något för alla smaker, aktiviteter för barnen, gårdsbutiker med rökt fisk, kött, sylt, saft, grönsaker m.m. Silversmide, konst i form av målningar, hantverk, museum och föreningar.

Alla i familjen ska kunna hitta något intressant.

Vilka företag är det som deltar?

- I dagsläget är det 29 stycken enskilda besöksmål i hela kommunen samt 30 stycken mindre hantverkare och konstnärer inne i centrala Valdemarsvik.

Några exempel på blandningen hos deltagare:

Skönero Köttbutik, Gryts Handelsträdgård, Kärlekens Trädgård, Finnö Fisk, Mossebo Gårdsbutik & Rökeri, Gusums Bruksmuseum, Ringarums hembygdsförening, Verkissage, Mixdala & Tolsum Gårdsbutik, Svenska Presenter och många fler.

Man kan se samtliga deltagare på vår hemsida.

Om man vill delta som företag, hur går man till väga då och hur sent kan man anmäla sig?

- Utställningsplatser i lokaler i centrala Valdemarsvik är fullbokat. För den som har verksamhet med egen plats i kommunen finns fortfarande möjlighet att anmäla sig. Man hör då av sig på vår mailadress.

"Känslan av att vi ska göra vårt yttersta för att få vår hembygd sitt bästa."

Känslan är att det hänt mer än vanligt i Valdemarsvik under sommaren och hösten än under ett normalår. Håller ni med om det och vad tror ni i så fall att det beror på?

- Ja, det håller vi med om. Jag tror det beror på en positiv anda och ett driv att lyfta. Känslan av att vi ska göra vårt yttersta för att få vår hembygd sitt bästa, svarar Johnny Nilsson.

Vad har ni fått för respons kring evenemanget så här långt?

- Oerhört positivt, det är det här vi behöver och att det är en kul grej! Det är en stor uppslutning av anmälda deltagare som gemensamt skapar ett nytt attraktivt evenemang. Ambitionen är att det ska växa sig starkare från år till år, berättar Johnny Nilsson.

- Responsen har varit så bra att den stärker oss i vårt arbete. Vår förhoppning är att locka besökare från Östergötland, Småland och Sörmland men också att vi på hemmaplan ska passa på att besöka det som finns inom vår härliga kommun. De flesta av oss har nog många av besöksmålen att besöka för första gången, säger projektledaren Pether Skoglund.

Daniel Serander

OPERA

1 oktober kl 18:30
Romanser och arior

Tenoren: Tobias Hellberg
Pianist: Ola Ottosson

Biljetter: Mail till diana.ringborg@telia.com
Pris: 350 kr/pers, Opera, bubbel och snittar
Betaltning: Swish 1232965713

Kaffeservering finns efter konserten
Endast 50 platser, förköp, boka senast 25 sep.

VARMT VÄLKOMMEN

HITTA HIT: Google map: Öjlesbo Gård 1
50 min från Norrköping
Instagram: [ojelsbocountryhouse](https://www.instagram.com/ojelsbocountryhouse)

1 december - måla din egen tavla

Gert Eliasson hänger sina foton hela hösten - djur och fåglar i Östergötland

Varva ned och njut av något gott i vårt sekelskiftescafé!

Guldkorn & Smulor

Guldkorn_och_Smulor_

Öppet: Ons-fre: kl 10-19, Lör-sön: kl 10-15, Mån-tis: stängt
Stationsvägen 1, Ringarum • 0123-100 19

Louise och Emelie utanför paviljongerna vid Östra Husby IP. Foto: Emy Serander

Gunilla på skolgården. Foto: Emy Serander

Vikbolandsskolan. Foto: Mikael Karlsson

Ett besök på Vikbolandsskolan

På Vikbolandsskolan rivstartades höstterminen med stora förändringar för skolans äldre elever. Lokalerna där årskurs 5-9 tidigare huserat behövde totalrenoveras, och eleverna har fått nya fräscha paviljonger uppställda i anslutning till Östra Husby IP. Vi åkte till Vikbolandsskolan för att få veta mer och prata med rektorerna Gunilla, Lovisa och Emelie.

På Vikbolandet har det bedrivits skolverksamhet sedan slutet av 1700-talet, men på 1950-talet sker stora förändringar när sockenorganisationen upphör och en ny kommunindelning införs. På kort tid uppförs flera nya skolor, och några gamla skolor läggs ner. De första fem åren på 50-talet byggs Östra Stenby skola, Kudby skola samt Östra Husby skola. Kättinge skola byggs och tas i bruk 1956. I Täby och Dagsberg uppfördes skolor redan på 1920-talet som fick vara kvar.

När beslutet om införande av 9-årig grundskola kom 1964 uppstod ett behov av att bygga en högstadieskola på Vikbolandet. Skolan placerades i Östra Husby och fick namnet Vikbolandsskolan. Första sjundeklassen på Vikbolandsskolan startades 1966, och skolan slogs så småningom ihop med tidigare Östra Husby skola som låg i anslutning till den plats där Vikbolandsskolan byggdes. Östra Husbys bibliotek som ligger i nära anslutning till skolan stod klart 2002.

- Idag bedrivs skolverksamhet, förutom på Vibolandsskolan, även på Dagsbergs skola (F-3 och fritidshem), Kättinge skola (F-5 och fritidshem) och Täby skola (F-6 och fritidshem). Många samarbeten bedrivs tillsammans med övriga tre skolor på Vikbolandet i de yngre årskurserna, berättar rektor Gunilla Angström.

Hon är i dagsläget rektor på både Vikbolandsskolan och Kättinge skola.

Vikbolandsskolan är Norrköpings kommuns enda skola som har elever från förskoleklass och ända upp till årskurs 9. Skolan rymmer också fritidshem för förskoleklass upp till årskurs 3, samt en fritidsgård för årskurs

4-9. Fritidshemmet är öppet mellan 06-18. På skolan finns 20 klasser och totalt ca 440 elever.

- Vikbolandsskolan är ingen profilskola berättar Gunilla, men de är mycket aktiva i det internationella EU-projektet Erasmus+. Lärarna i de yngre årskurserna kommer från det här läsalet att åka till Island på studiebesök varje år för att lära av skolverksamheten där. Eleverna i mellanstadiet årskurs 6 får möjlighet att åka till Danmark, och på högstadiet kommer eleverna att varje år resa till Bryssel. Erasmus+ är ett 7-årigt projekt.

- Fokus på Vikbolandsskolan ligger på trygghet och studiero, vilket är ett ständigt pågående arbete berättar Gunilla. Målet är att alla barn ska ha det bra i skolan, och de samarbetar mycket med elevernas föräldrar. I de yngre åldrarna bedrivs även fadderverksamhet och på skolan arbetas det mycket med värdegrundsfrågor. Det är ett stort fokus på att alla ska trivas och att få ihop elevgrupperna.

Alla lärare rör sig i all skolverksamhet, vilket är en av Vikbolandsskolans stora styrkor. Det anser både Gunilla, Lovisa och Emelie. Många av lärarna följer eleverna i samtliga grundskolesteg och undervisar eleverna hela vägen i årskurs 3-9 eller F-6. Det hjälper eleverna att känna sig sedda och bygga trygga relationer med lärarna som följer dem under hela grundskolan, samtliga elever anses vara allas ansvar.

På skolan finns idag ca 80 anställda. 35 av lärarna arbetar på högstadiet. Personalen samarbetar med de andra skolorna på Vikbolandet, bland annat vad gäller rättning av nationella prov. På skolan finns ett stort fokus på likvärdighet och i det arbete ingår den lektionsstruktur som används på skolan.

- Elevers inflytande prioriteras och eleverna ska känna att de får vara delaktiga och kan påverka skolverksamheten. Rektorerna och skolledning bestämmer själva hur avslutningarna ska se ut. Sommaravslutning sker i Östra

I augusti startade renoveringen av högstadiebyggnaden på skolan. Golvet har fel i konstruktionen och måste bytas ut, samtidigt ska även interiören fräschas upp.

Husby kyrka, men julavslutningen äger rum på skolan, berättar Gunilla.

- Kuratorerna rör sig flera timmar i veckan i olika klasser och sammanhang. Även elevhälsoteamet är starkt sammansvetsat. Det finns ett samarbete med områdespolisen som varje år besöker årskurs 9 och samtalat om bland annat droger. Andra samarbeten finns med kyrkan, ICA, socialtjänst och familjecentralen. Det skapar trygghet i samhället med dessa samarbeten, säger Lovisa och Emelie.

Gunilla har varit rektor för årskurs F-6 på Vikbolandsskolan under de senaste sju åren, samt för Kättinge skola, förutom då hon gick rektorsprogrammet. Emelie Berglund som är biträdande rektor för åk F-6 har varit på Vikbolandsskolan sedan 2018. Från början i rollen som specialpedagog. Lovisa Bjurlén är ny i rektorsrollen för årskurs 7-9 sedan terminstarten i augusti.

I augusti startade renoveringen av högstadiebyggnaden på skolan. Golvet har fel i konstruktionen och måste bytas ut, samtidigt ska även interiören fräschas upp. Arbetet beräknas ta ca två år, och under tiden har eleverna i årskurs 5-9 fått nya lokaler i form av paviljonger vid Östra Husby IP. Här går i dagsläget ca 300 av skolans 440 elever. Slöjd, idrott och matsal finns fortfarande i de fasta skolbyggnaderna en bit därifrån.

Vikbolandsskolan hör till Norrköpings kommuns kommunala skolor och har en centralt styrd barn- och elevhälsa, ekonomiavdelning och HR-/personalavdelning. Rektorerna träffar andra rektorskollegor med jämna mellanrum i Norrköpings kommun och samarbetar för att utbildningen ska vara likvärdig på samtliga skolor.

Jag tackar Gunilla, Lovisa och Emelie för deras tid och känner mig glad över att jag fått möjlighet att besöka Norrköpings kommuns enda årskurs F-9-skola.

Emy Serander

Skördetid i Söderköping 24/9

Ett samarbete mellan restauranger, lokala producenter och butiker

- Loppis på Hagatorget
- Barnslig Lördag på Hagatorget
- Familjevandring- I Madicken filmernas fotspår

För fullständigt program besök isoderkoping.se

Söderköpings-Posten

Dagens Ros

I samarbete med Ängens Blommor

Du som fått Dagens Ros kan hämta den på Ängens blommor på Ågatan, Söderköping.

Vem vill du ge Dagens Ros? Skicka förslag med max 30 tecken till: dagensros@soderkopingsposten.se eller till Storgatan 2, 614 30 Söderköping. OBS! Ange om du vill synas med signatur eller för- och efternamn. Vi publicerar insända förslag i mån av utrymme.

Vill du också ge bort en Dagens ros?

Dagens ros till musiker Lasse Ramberg som bor på Blå Porten och förgyller dagen för oss när han sjunger och spelar. Att det spritter i kroppen är mycket uppskattat.

Från oss på Blå Porten genom Gerdis & Sirka

Jag skulle vilja ge Jannes konditori Dagens Ros. De sponsrade glutenfritt kaffebröd till en dam på festen som Guldkant ordnade för de äldre på Hagatorget 20/8.

En som var där

Vi skickar en stor bukett rosor till Ingrid Carlsson, Tomtsätter, som skänkte så fina produkter från sin trädgård till vårt lotteri under Gästabudet. Vi är så tacksamma för din generositet.

IOGT-NTO 79 Vidar

Jag vill ge dagens ros till Kicki på På Fri Fot. Tusen tack. För lång vänskap, fixar alltid allt som jag vill ha samt ett enormt bra yrkesutförande. Du är en pärla på TVÅ FÖTTER.

Anki Karlsson

Nytt nummer ute 22 oktober
Tema: Bil och Däck/Julbord
Boka annons på 0121-421 35
eller annons@soderkopingsposten.se

Popcornväder? Välkommen!

LINDENSPIRALEN.SE

**LINDEN
SPIRALEN**
NORRKÖPING CITY

Passa på att poppa in i din favoritbutik när det regnar. Eller varför inte smita in på lite biomys eller en fika? Hur som helst håller vi öppet oavsett väder och du är alltid välkommen precis som du är.

5-öring eller gem, bra redskap när du ska skrapa din lott.

Foto: Privat

Lyckan i pengar

"Lyckan, den kan inte köpas för pengar." Så står det i en visa av Evert Taube. Visst är det så.

Men ibland under årens lopp har jag då och då fått för mig att jag vill ha mer pengar utan att anstränga mig. Vid ett tillfälle lånade jag en speciell bok. I den stod det vilka stipendier man kunde söka. Jag tror jag skickade ansökningar till arton olika donatorer eller vad man ska kalla dem som jag skrev brev till. Jag tyckte att jag var en lämplig person att få bidrag från alla arton. Ett stipendium kunde jag inte söka. Det förstod jag direkt när jag läste villkoren. Man skulle vara född i Marstrand och jag är ju född i Valdemarsvik. Dessutom skulle man vara baderska och havande. Inget stämde in på mig.

Slutet på det hela blev inte så glädjande. De flesta av breven kom tillbaka till min brevlåda påskrivna med "Adressaten okänd". Jag hade inte observerat vilket år stipendieboken gavs ut. Men ett svar fick jag. Det handlade om ett stipendium som jag var helt säker på att jag skulle få. Det gick nämligen till lärarinnor som sett bättre dagar. Precis så stod det. Och båda sakerna stämde in på mig. Tyvärr hade jag läst lite slarvigt. Man var nämligen tvungen att vara född i Uddevalla. Det var jag ju inte. Se ovan. Hade jag varit det hade jag kunnat få vedbränsle till jul.

Nu för tiden köper jag skraplotter i hopp om att få mer pengar utan att anstränga mig.

Lite ansträngning blir det förstås vid skrapandet. Först ska jag hitta ett mynt. Det är inte alltid så lätt i detta kontantlösa samhälle och när de gamla valörerna har försvunnit. Det måste vara ett mynt, helst en 5-öring, för det använde alltid mina föräldrar. Från dem har jag

ärvt skrapgenen. Men som ordspråket säger: I brist på bröd tar man limpa. Alltså måste jag hitta på något annat att skrapa med. Ibland blir det ett gem eller snarare ofta. Inte vet jag om gem kan föröka sig, men hos oss finns de överallt. Fast det blir inget snyggt när man använder gem. Troligtvis gör det också att vinstchanserna minskar.

Då återstår tummen eller rättare sagt högra tummens nagel. Men ni som skrapar med tumnageln, höger eller vänster, vet att det inte är någon bra idé. Det är inte fel på nageln och inte heller på tummen. Nej, det stora problemet är hur nageln ser ut efteråt. Ni som har erfarenhet vet att några små gråsvarta bortskrapade flagor vill inte skiljas från undersidan av nageln. Går man sen ut och träffar folk finns det alltid någon som med förakt tittar på den stackars tumnagelns sorgkanter. Såvida man inte träffar på en likasinnad. Då möts man av ett förstående leende.

Kanske går vi och köper en lott tillsammans. Sitter på torget och skrapar. Kanske vinner vi. Kanske mer än 60 kronor, som varit den högsta summan jag vunnit. Förhoppningsvis ser vi så bra att vi inte skrapar där det står: Vinstlotten är ogiltig om denna kontrollruta skrapats.

Marianne Wik

Tack till alla våra annonsörer som bidrar med 50 kr per annons till Guldkants viktiga arbete för ensamman och äldre i Söderköping

Foto: www.pixabay.com

En global värld

Global är vår värld är det någonting bra
Vem är det som avgör hur allt nu ska "va"
Det känns som någonting har sparat ur
Vad är det närmast som står på tur

Visst var väl det förr lite snävt och lokalt
Kanske för enkelt och kanske lite banalt
Men förr fanns det mesta helt nära inpå
Enkelt smärtfritt och bra det tyckte vi då

Nu skickas det varor kring hela vår jord
Det mesta av maten som ställs på vårt bord
Har transporterats omkring i vår vida värld
Innan den landar på borden vid hemmets härd

En stackars gris från vårt lands södra trakt
Får ta en tur ner till Tyskland för slakt
Sen far den kanske till Thailand i hast
Innan den här säljs i sin förpackning av plast

Och kycklingen som här på något hönseri
Och inte har drabbats av fågelinfluensa-epidemi
Den forslas till Asien där den delikat
Blir behandlad och förvandlad till våran mat

Är detta att värna om miljö och natur
Skicka runt vår mat på denna vansinnestur
Och halvfabrikat i parti och minut
Har varit på resa som aldrig förut

Visst finns det grönsaker som är odlade här
Men det mesta nog utländskt ursprung bär
Av närodlat är det nu mer nog tämligen glest
Finns det, har den nog "fan" varit ute och rest

Visst är det väl bättre att handla maten lokalt
Än att jämt och ständigt skicka runt den globalt
Men vad kan vi vänta oss vad är det vi tror
När EU-kontoret flyttar mellan Bryssel och Strasbourg(g)

Hans Fredriksson

"Det här ska inte alls handla om något krig. Jag tänkte i stället be Er följa med på en egotrippad utflykt i min barndomsvärld till en tid ungefär 80 år avlägsen och i huvudsak anknuten till vår stad och inte minst anknuten till min person, mitt minne och mitt urval."

Världskriget, Söderköping och jag

Det här ska inte alls handla om något krig. Jag tänkte i stället be Er följa med på en egotrippad utflykt i min barndomsvärld till en tid ungefär 80 år avlägsen och i huvudsak anknuten till vår stad och inte minst anknuten till min person, mitt minne och mitt urval. Men krigstiden då? Jo, jag tänkte hålla mig till de så kallade krigsåren 1939 - 45, det andra världskrigets tid. De åren sammanfaller helt med min tid i vad som då kallades folkskolan, 1:e - 6:e klass och utgör alltså en väsentlig del av min barndom, mina pojkår. Söderköping och jag har många minnen tillsammans, trots att jag som vuxen varit borta från staden mer än 40 år. Jag vill här berätta Er några men samtidigt då teckna de här 40-tals-årens bakgrund. Det är inte det andra världskriget jag ska tala om, det undgick vi, inte elden utan eldens återsken, kristiden. Den nådde även Söderköping, och även oss barn. Då och då blir det en sådan utblick hade jag tänkt mig. Hela tiden hoppas jag ha hjälp av intressanta bilder från S:t Ragnhilds Gilles bildarkiv.

Nu drömmer jag mig tillbaka. Följ med till början av 40-talet. Får jag bara lov att citera Fritiof Nilsson - Piraten först:

"Våra barndomsminnen är inga reproduktioner av omedelbara intryck. Vad vår ögon såg och våra öron hörde har lagrats av tiden och förädlats av fantasins gäst. Det grumliga har gått till botten, hörsågnen har kommit till. Kvar står dessa bilder, där konturerna bevarat sin naiva friskhet och färgerna sin klarhet men perspektiven djupnat. Kvar står sanningen" (Nilsson-Piraten).

Nu börjar vi.

Söderköpings-Postens telegrafönster

Bilden visar ett hus och korsningen Kanalgatan - Ågatan alldeles efter Hagaspången över Storån. På husets långsida var ingången till Söderköpings-Postens redaktionslokaler på 1930- och -40 talet. Där fanns ett fönster som vette mot Ågatan. Utanför var det svart av folk den här dagen som var den 27 augusti 1939. Det var en söndag. Man trängdes över hela Ågatan. Varför? Jo, i fönstret hängdes de senaste telegrammen ut. Inte alltid men vid speciella tillfällen. Ett sådant tillfälle var det verkligen den här dagen. Världsläget var spänt. Hitler hade hotat Polen och slutit förbund med Ryssland. Vad skulle England och Frankrike göra? Storkrig hotade, världskrig. Det som skulle bli det andra världskriget stod inför sitt utbrott. Människorna var osäkra och rädda också i lilla Söderköping. Ingen TV fanns. Radio fanns men nyheter kom endast halv ett på middagen och klockan sju och tio på kvällen. Ingen morgonsändning! Inte underligt då att Ågatan var full av folk som trängdes framför Söderköpings-Postens fönster. Den här söndagen hade jag gått med far flera gånger över Hagaspången fram till fönstret för att läsa. Inte jag, jag kunde ännu inte.

Orden från människorna skapade kaos, tror jag, i mitt huvud. Chamberlain, Hitler, Danzig, bomber. Stunden framför "Postens" fönster i augusti 1939 sitter knivskarpt i den då sju-årige pojken minne även åttio år senare. När jag såg upp, mot de stora människorna, som barn gör, såg jag deras ögon. De var rädda. Något hände med mig. Jag förlorade tron på att de kunde garantera min trygghet.

Far och alla andra stora fanns ju, men var kriget större och ännu starkare?

Om man blir rädd blir man lätt aggressiv. När far och jag gick hem sista gången över Hagaspången den dagen minns jag att jag i aggressiv ton framförde ett hot. Jag hade just börjat första klass en vecka tidigare: "Blir det krig så går inte jag till skolan i morgon och aldrig mera!" Krig blev det, inte på måndagen men väl på fredagen som var den förste september, men jag gick ändå till skolan både nästa dag och i fortsättningen. Men - vad som hände framför telegrafönstret och den tilltro jag tappade där, glömde jag aldrig. Ofta har jag frågat mig om jag återfick den.

Storgatan, Hagatorget och gengasen

Här är min gata. Det är Storgatan som Ni ser här på bilden ovan. Jag hade Storgatan 9 som adress. Bakom den ena cyklande flickan är ingångsdörren till mina föräldrars konditori. Ta en titt på gatans bredd, kurvan, avsaknaden av trottoarer, skyltarnas placering och mycket annat samt det faktum att här gick dåtidens E22. I ett tidigare nummer av "Posten" har jag kommenterat gatan närmare så nu lämnar vi den, går runt hörnet och är framme vid Hagatorget och nästa bild.

Här syns gården där jag växte upp. Trädgårdsserveringen som var knuten till konditoriet dominerar. Bakom det gula staketet ser man bersäerna, äppleträden och en del av parasollerna. Innanför staketet en stor gräsmatta med olika blomsterarrangemang och vilda ängsblommor. Låt mig säga att ett oförlåtligt brott begicks när detta på 60-talet ersattes av en grå, intetsägande betongmur. Jag är medveten om att jag tidigare liknat det nuvarande huset vid "en förvuxen gräsugga" vilket nog är det mest adekvata uttrycket. Man skulle tvivelsutan ha kunnat modernisera och sanera på ett mera pietetsfullt sätt. Mötet med den ljuva, välkomnande Hagaparken blir nu inte som förr mjukt utan bryskt och omöjligt för båda parter. Fotot är taget från Hagaparken. Näväl, åter till 40-talet och bilden. Här ser man att kristiden har kommit. Taxibilen har gengasaggregat. Här låg alltså en taxistation och innan dess var det här området av torget en typ av busscentral för skärgårds- och Linköpingsbussarna innan dessa flyttade till järnvägsstationen. Apropå gengasaggregat så förbjöds all privatbilism redan 2 september 1939. Privatbilarna ställdes in i lador och garage. Snart

beslagtogs även däckerna för försvarets räkning och bilarna pallades på tegelstenar och stockar. Där stod många av dem i sex år. Körtillstånd med ransoneringskuponger fanns först men från första december 1940 stoppades all tilldelning av bensin för civila ändamål. Undantag var alltså militär, polis och brandkår. Långtradartrafik förbjöds för längre sträckor. Järnvägen tog över och SJ hade gyllene tider. Många körde på gengas men däckerna var ett stort problem. Vid årsskiftet 40/41 fanns 30 000 gengasbilar i trafik. Några år senare var antalet omkring 100 000 men mera blev det aldrig då nackdelarna aldrig övervanns, många blev sjuka av gasen. Flera gånger åkte jag gengasbil med min bilförsäljande morbror. En gång minns jag särskilt. Vi var fyra kusiner i baksätet. Plötsligt stannade bilen i en backe. Morbror gick ut och konstaterade att det var ett hål på aggregatet. Han kom in och öppnade handskfacket i framsätet. Där fanns tugggummi. Morbror delade ut till oss ungar. Två paket vardera. Sex tugggummin per kusin. När allt var tuggat stod han där med en stor smaskig deg. Snabbt gick han ut till hälet med degen, fick upp trycket i aggregatet och igång bilen som faktiskt förde oss hem. Ett kristidsminne så gott som något.

Miljösmart på 1940-talet

På tal om den tidens transporter. Ni känner igen Slussen i Söderköping på bilden. Hit har jag gått många gånger för att hämta varor till fars och mors konditori. Varor som kom från Stockholm (Marabou), Göteborg (Cap) eller Malmö (Mazetti) fick jag hämta med dragkärra vid slussmagasinet som syns i bildens centrum. Allt kom med lastbåt då kanalen var öppen och det var en betydligt längre period på hösten då. Det mesta kom i stora trälådor. Oftast hade jag hjälp att lasta kärran av slusschefen farbror Fast som var sträng och hade "halva" glasögon. Sedan jag rullat hem med lasten fick jag slå sönder trälådorna och dra ur spikarna. De många gånger långa träbitarna användes sedan att elda den stora bakugnen med. Med ett nutida modeord måste man säga att det var miljösmart: båttransport - dragkärra - återanvändning av virket - bakvärme. Ingen lastbil - ingen paketbil - ingen elvärme. Detta fungerade så fram till 1942/43, tror jag, då den vedeldade ugnen byttes mot en eldriven sådan. För att användas i en vanlig värmepanna passade trälådornas virke sämre men det kom ändå till nytta sedan det sågats i bitar. Som sagt, miljösmart, utan att modeordet då var uppfunnet.

Lars Nilsson

Här slår jag läger med min smidiga hängmatta.

"Efter att jag ätit min kvällsmat åker jag ända fram till fyren och beskådar den en liten stund. Bara någon kilometer härifrån finns också platsen där jag ska övernatta."

Gotland runt på motorcykel

Det här var första gången jag utforskade Gotland på riktigt. Tidigare har jag varit där någon enstaka dag i Visby, men nu fick det bli Gotland runt på motorcykel.

Färjan avgick från Västervik. Jag åkte hemifrån i hyfsat god tid.

Innan jag åkte ombord på färjan stannade jag till på en parkering och kokade upp soppa som jag åt upp. Efter det var det bara att ställa sig i bilkö, men eftersom att jag åkte motorcykel hade jag förtur och fick åka ombord direkt. Troligtvis beror det på att motorcyklar måste surras fast med spännband, som tar lite tid, så att dom inte välter när färjan väl är ute till sjöss. Sedan var det bara att ta trapporna upp till passagerardäck och inta min bokade stolsplats. Resan var väldigt smidig. Jag vilade mest, löste rubiks kub några gånger och drack kaffe. Båten var framme efter 2,5 timme. När jag kom fram till Visby var klockan runt 9 på kvällen, det var bara att åka raka vägen till mitt boende. Strax utanför Visby åker jag till ett område där den ena lyxvillan efter den andra dyker upp. Och mitt bland dessa miljonvillor finns en tillsynes helt igenväxt tomt med Gotlands kanske fulaste husvagn på, där ska jag bo! Jag har hört rykten om mögel i husvagnen men luften känns frisk och fräsch tycker jag. Här har jag tillåtelse att bo under min vistelse på ön. Direkt när jag anländer till husvagnen packar jag upp diverse packväskor jag har på motorcykeln.

Sedan väljer jag att åka till en plats som ni kanske känner till, "Höglint's utsiktsplats". Egentligen hade jag ingen lust att åka iväg igen efter en lång resa hemifrån ända till Gotland, men just idag var det så himla fint och klart väder så jag åker ändå. Det gjorde jag rätt i, för just idag var det en fantastisk solnedgång.

En ny dag är kommen och jag fyller faktist år. Det firas med smörgåstårter. Sedan bränner jag iväg till nästa destination, det är Hoburgen, vilket är ytterligare en utsiktsplats med en väldigt fin natur. Syftet var att åka med motorcykeln så långt söderut till den yttersta spetsen på Gotland som bara går. Till slut kommer en vägbom och då kände jag att det kanske är lika bra att vända. Men hur som helst, jag kan verkligen rekommendera att åka till Hoburgen utsiktsplats! Det är mäktiga vyer från bergskanten med ett superbrant stup rakt ner. För den som vill kan man också gå nedanför berget på "stranden" vilket jag också gjorde, en mycket fin plats.

Jag måste nämna att på vägen till Hoburgen kan man åka en sträcka på någon mil som kallas "vacker kustväg",

En fyr belägen i Närsholm.

åk där! Det känns som att åka i ett annat land, nästan magiskt. Där åkte jag längst med kustresan och hade hela havet och Karlsöarna som utsikt. En sträcka jag verkligen kan rekommendera.

Nu är jag längst ner på Gotland och ska jag vara ärlig trodde jag inte att jag skulle hinna med så mycket mer än såhär. Innan jag åkte hit hade jag ett väldigt dåligt perspektiv på hur stort, eller liten ön verkligen är. Av tidigare MC-resor är jag van att åka hela dagar för att ta mig någonstans i Europa, men Gotland visade sig visst inte vara så stort som jag trodde, men vad gör det. Då har jag tid att besöka ännu fler ställen på ön! Och det ska jag göra redan idag, nästa ställe att åka till blir Holmhällar, här finns ett litet naturreservat med raukar, stränder och lite annat. Jag stannar min motorcykel vid något som liknar en camping, sedan går jag 10 minuter mot vattnet för att se raukarna. Visst är dom fräcka! Det tycker jag allt, men det blir bara en snabbvisit sedan går jag tillbaka till min motorcykel och åker vidare.

Nu har jag börjat fundera på vart jag ska övernatta, jag tittar i telefonen på GoogleMaps om det finns något tänkbart ställe i närheten. Efter en stund får jag syn på ett ensligt ställe precis vid vattnet som jag ska åka och titta närmre på. Helst vill jag inte ha någon trafik i närheten, inte heller massor av turister som jag men just den här platsen passar mig vad det ser ut som. Under tiden jag åker dit stannar jag till och tittar på min telefon med kartan om jag åker rätt, det gör jag. Precis där jag stannar till ser jag också en skylt som pekar mot "Närshamns Rökeri & Fisk". Jag som börjar bli hungrig åker dit och äter en fish'n chips, med utsikt över havet. Till utsikt har jag även en vacker fyr i Närsholmen. Efter att jag ätit min kvällsmat åker jag ända fram till fyren och beskådar den en liten stund. Bara någon kilometer härifrån finns också platsen där jag ska övernatta. Ett perfekt ställe som passar mig bra i lugn och ro. En liten grusväg åker jag på för att sedan svänga av på en mindre stig. Här har jag hittat mitt ställe och jag slår läger. Mellan två tallar knyter jag fast min portabla hängmatta som fungerar bra. Även stormköket plockar jag fram för att senare värma kaffe. Under tiden jag plockar och fixar i mitt nya läger dricker jag också champagne. Eftersom jag fortfarande fyller år idag så är det just den drycken jag ska ha. Så småningom blir det mörkt och då är det inte så mycket mer att göra så jag rullar ut sovsäcken i hängmattan. Jag sover rätt bra hela natten.

Gör ett stopp på södra delen av Gotland för att äta.

Mitt boende under ett par dagar.

När morgonen smyger sig på kliver jag upp och värmer på min frukost. Idag blir det kanske ingen gormé- frukost utan pulvermos. Pulver som jag blandar med vatten, går bra att äta även kallt, men jag föredrar att lyxa till det med varmt pulvermos på min semester.

Min resa fortsätter uppåt på ön och jag skickar ett sms till en vän som jag antar kan vara på Gotland just nu. Han svarar och det visar sig att han bara är någon mil ifrån mig, så jag åker dit! Vi träffas, går runt och snackar lite innan jag beger mig vidare.

Det finns ett ställe jag har hört talas om som kallas Smöjen, ett kalkbrott från förr. En mycket speciellt plats måste jag säga! Det är en plats där man kan bada i de gamla kalkbrotten. Simmar man ut en liten bit finns en stor betongbyggnad som är fallfärdig. Den kan man simma in och klättra i. Men det ser ganska farligt ut när jag väl är inne i byggnaden. Jag skulle inte rekommendera någon att klättra på det som finns här inne även om det känns spännande.

Runt om i kalkbrottet finns även lite husvagnar parkerade här och var, det verkar inte vara så noga var man står. Känns fritt att vara här på något vis.

På eftermiddagen åker jag vidare ännu mer uppåt på ön, där hittar jag ett nytt ställe att övernatta på.

När ännu en dag är kommen åker jag till en badplats som kallas Blå Lagunen, ett stort kalkbrott med vatten som liknar turkos färg. Att bada här går rätt bra, det finns en liten strand. För den som vill kan man också ta sig runt hela kalkbrottet och hoppa i från klipporna.

När jag åker härifrån är parkeringen helt full och det är lång kö för att komma hit. Som tur är åker jag motorcykel och då är det alltid smidigt att ta sig till och från sina destinationer.

Emil Friis

Hyllning till skogen i allmänhet – och Ramunder i synnerhet

Fakta

Urskog är skog som aldrig har utsatts för mänsklig beröring som jordbruk och skogsbruk, annat än enstaka träd. Motsatsen är kulturskog. Ett mellanting är naturskog, skog som inte har utsatts för mänsklig verksamhet på 150 år.

Gammelskog är skog som är äldre än 120–140 år. Sådana skogars andel av skogslandskapets areal är avgörande för många arters möjligheter att överleva. Arealerna med gammelskog har minskat kraftigt i norra Sverige under 1900-talet. Utvecklingen har också gjort att de områden med gammelskog som finns kvar har splittrats i enskilda bestånd som blivit mer och mer isolerade från varandra. Framför allt är det arter med begränsad spridningsförmåga som hotas när gammelskogen på detta sätt fragmenteras.

Naturskog kallas skog som varit opåverkad av mänskliga aktiviteter så länge att den till största delen återfått de egenskaper som kännetecknar urskog. En naturskog är ofta varierad och ger fler livsutrymmen åt svampar, lavar, växter och djur. Man skiljer mellan primär naturskog som alltid har varit skog, även då den utsatts för mänsklig påverkan, och sekundär naturskog som under någon tid varit öppen odlingsyta eller annan typ av öppen mark och därefter växt igen när marken lämnats obrukad.

Vårt eget Ramunderreservat innehåller partier, som kan hänföras till de båda senare kategorierna. Ren urskog förekommer ju inte i södra Sverige över huvud taget.

Skogsbruket innehåller ju en del termer och begrepp, som för den oinvigde kan verka aningen förbryllande. En "läga" behöver nödvändigtvis inte vara en öppen eld... För att bringa klarhet i denna förvirring kommer vi i kommande nummer av Söderköpings-Posten behandla en del sådana uttryck.

Högstammiga tallar med markskikt av blåbärsris i reservatets norra del.

har man lyckats undvika "uppstädning" efter de stormar, som då och då drabbat kommunen. Man skall således låta död ved stanna i skogen som en slags trädkyrkogård till bättnad för ett rikt insektsliv och därav följande biologisk mångfald. Man kan därför vid ett besök möta våra fyra vanligaste hackspettarter, vilka i sin tur efterlämnar bostäder för andra hålhäckare som exempelvis kattuggla och skogsduva, vilka ljudligt låter annonsera sin närvaro under häckningstid.

"Vandringens dag"

För att för allmänheten påvisa reservatets kvaliteter anordnades genom kommunens försorg en fältvandring under ledning av skogsexperten Mikael Burgman, som till vardags framlever sina dagar på länsstyrelsen med just reservatsförvaltning som specialitet. Detta ägde rum under "vandringens dag" lördagen den 10 september med start vid slussen. En entusiastisk skara intresserade fick här i målände ordalag förklarad uppkomsten av det till synes omotiverade hygge, som uppstått omedelbart öster om slussen. Det berodde på att den främmande arten svarttall, som införts något hundratal år tidigare, nu avlägsnats till förmån för inhemska trädslag, speciellt löv-, vilka redan syntes spira i den solexponerade sydbranten.

Under vandringen hann flertalet av reservatets pärlor besökas och kommenteras. Någon kanske undrade varför högar av kapade stammar låg och "skräpade" här och var, men det fick sin förklaring i att död ved innehåller ett rikt insektsliv och är nödvändigt för den biologiska mångfalden. Ett reservat bör därför innehålla ca. 40 procent sådant material. Man låter därför stormfällda stammar ligga om de inte utgör hinder för framkomlighet eller risk för att falla över passerande. Ett av landets nordligare bestånd av bokträd, som införts på 1920-talet visade sig fortfarande vara vid god vigör och under utbredning genom de luckor som bildats genom naturlig avgång av en del granar och tallar i områdets utkanter.

Den nästan till urskog gränsande gamla granskogen på norra sidan av berget verkade till stor del vara angripen av granbarkborren, en insekt, som i första hand ser stormfällda granar som sitt lättaste byte. Borrarna kan då lätt föröka sig i alla gamla träd i landskapet, oavsett om granarna står i produktionsskog eller i de få procent av ytan som är naturskyddad i någon form. Men även levande granar kan angripas när det finns för många granbarkborrar i förhållande till granens motståndskraft. Stressade granar doftar på ett speciellt sätt och detta känner granbarkborren. När det är riktigt torrt och varmt blir alla träd i den äldre granskogen torkstressade samtidigt och när en hane luktat sig fram till en stressad gran börjar den borra sig in under barken. Granen svarar genom att försöka dränka barkborren i kåda. Då kallar barkborren på sina artfränder med en särskild doft, ett

feromon, som han tillverkar i sin kropp med hjälp av granens kåda. Alla granbarkborrar, både hanar och honor, som flyger förbi känner doften och samlas på den stressade granen. Hanarna börjar omedelbart gnaga sig in i barken överallt. Granen försöker dränka alla i kåda, men till slut orkar den inte längre. Några exemplar kunde också framskrapas under barken och beskådas av deltagarna.

I reservatets östra del återfinns den s. k. ravinen, där ett stopp gjordes och artikelförfattaren kunde redogöra för Igelsjöns, sedermera Igelkärrs historik. Det var ju redan på 1820-30-talet som greve Edvard Fredrik von Saltza, ägare till Mems slott, lät gräva den djupa fåra, som skulle avvattna sjön, och som fortfarande syns tydligt i terrängen. Sedan djupet inte blivit tillräckligt sprängde man 1898 den spricka i berget, som fortfarande leder vatten från området och bildar den bäck, som mynnar i kanalen nedanför Tegelbruksslussen. Vid passagen av Lizells källa fick elefanten Topsy, som i februari 1907 rymde från en cirkus i Norrköping efter att ha bränt snabeln på en kamin, ett omnämnande. Det var nämligen just här, som den unge Albin Svensson upptäckte den och först inte blev trodd, men senare fick upprättelse när också andra kunde verifiera fyndet.

Ett parti centralt beläget i reservatet innehåller ett stort antal 200-300-åriga tallar, som fick speciell omtanke av exkursionsledaren. Tallen har svårt att självföryngras sig, då markskiktet ofta åtminstone tidigare bestått av invasiva silvergranar, vilka bildar en effektiv solskärm, som hindrar tallfröna att gro. Efter röjning av dessa silvergranar har en och annan tallplanta slagit rot liksom en del ädellövträd, som kommer att bilda ett artvarierat mellanskikt. Eftersom markskiktet innehållit en överlevande fröbank från de tidigare fullvuxna silvergranarna kommer en ny generation av denna invasiva art att behöva röjas manuellt, något som på stående fot betänkades att naturskyddsföreningen kunde uppta som en punkt på kommande program. Antagligen kommer insatsen att behöva bli så stor att kommunens eget röjarlag måste kopplas in.

Ett reservat av Ramunders dignitet kan inte lämnas åt fri utveckling. Då kommer de naturvärden, som en gång initierade bildandet att snart gå förlorade. Skogen har ju blivit en oas för rekreation, bl. a. för s. k. skogsbad, som jag skrivit om i en tidigare krönika i denna tidning. (S-P Sommar 2021 sid 34-35) Man möter då och då besökare från andra delar av både länet och landet, som i målände ordalag prisar skogens skönhet. Mätte vi få de styrande att inse värdet av denna rekreativmöjlighet och avsätta medel till områdets skötsel.

Lars Hedenström
Text och Foto

Halva jordens befolkning framlever sina liv i städer, många av dem med en teknikdriven och skärmfokuserad livsstil, som gör att de sällan eller aldrig kommer utanför tullarna. Detta fjärmande från den miljö, som var människans ursprungliga habitat, dvs. vildmarken, är sannolikt en av anledningarna till att stressartade symptom och psykisk ohälsa är i tilltagande. Här kommer skogen in som en helande faktor. Det har visat sig att längre eller kortare vistelser i skogsmiljö utan stressande moment, som ständig uppkoppling, har haft en lika läkande effekt som psykofarmica. (S. k. skogsbad, se hänvisning i slutet av krönikan.)

Ramunderreservatet

Vi söderköpingsbor är verkligen privilegierade när det gäller närhet, d.v.s. gångavstånd till tämligen orörd natur. Vårt absolut närmaste strövområde, Ramunderbergets naturreservat, nås ju genom bekväma vandringsleder nedanför berget i båda riktningarna eller via den utmärkta trappan från slussen och rakt upp mot utsiktsplatsen.

Någon gång på 1980-talet var det långt ifrån självklart att det skulle bli något reservat över huvud taget, ty redskap och personal stod redo att förvandla de mest värdefulla timmertallarna till klingande valuta, ett tilltag som dessbättre uppmärksammades av dåvarande kommunekologen Inge Larsson. Han slog larm och hotade med både press och TV samtidigt som den lokala naturskyddsföreningen involverades i räddningsaktionen. Området ansågs så värdefullt ur naturskyddssynpunkt att reservatstankarna blev till verklighet och Ramunderreservatet kunde bildas omkring år 2000 som ett kommunalt åtagande, och kom att omfatta ett 100 ha stort och omväxlande parti delvis ursprunglig natur. Reservatet består alltså inte enbart av själva berget, som reser sin ståtliga hjässa 78 meter över havsytan utan i högsta grad skogsområdena norr, öster och väster om själva massivet. Genom insatser av naturskyddsföreningens lokala krets

LÄTTPLOCKAT
 HUR DU ANVÄNDER VANLIGA VILDA
 VÄXTER, BÄR OCH OGRÄS
 TILL MAT OCH HÄLSA
 Rose Wilkinson

BOKEN ÄR
 UTNÄMND
 TILL PERSONALENS
 FAVORIT AV
 AKADEMIBOKHANDELN
 I NORRKÖPING

SÖDERKÖPINGS BOKFÖRLAG

**EN NYTTIG OCH AKTUELL
 BOK SOM PASSAR I
 VARJE HUSHÅLL**

Köp boken från din bokhandel eller via www.soderkopingsbokforlag.se

Välkommen att prata skog och lantbruk med oss

Vi träffar gärna dig som ägare av en skog- och lantbruksfastighet för att prata mer om dina behov och din verksamhet.

Vi ses där det passar dig bäst, fysiskt eller digitalt. Du bestämmer. Välkommen att kontakta någon av oss för att boka ett möte.

Niklas Karlsson
 Företagsrådgivare
 Skog och lantbruk
 011-23 37 45
niklas.karlsson@handelsbanken.se

Karin Wallin
 Rådgivare
 Skog och lantbruk
 011-23 37 33
karin.wallin@handelsbanken.se

Handelsbanken

Drottninggatan 6, Norrköping, 011-23 37 00, norrkoping@handelsbanken.se
handelsbanken.se/skogochlantbruk

Söderköpings Bio
 Boka biljetter på: www.soderkopingsbio.se, Ringvägen 45A, Tel. 0121-141 51
 Bioprogram 25 september - 27 november med reservation för eventuella ändringar
 Klipp ut och spara!

HÖSTLOVSPROGRAM

PAW PATROL & CAT PACK (Sv. tal)
 Sön 25 september kl 15.00

DÅR KRÄFTORNA SJUNGER
 Sön 25 september kl 19.00
 Ons 28 september kl 19.00
 Tor 20 oktober kl 19.00

TICKET TO PARADISE
 Sön 2 oktober kl 19.00
 Ons 5 oktober kl 19.00

BRÄNN ALLA MINA BREV
 Sön 9 oktober kl 19.00
 Ons 12 oktober kl 19.00

Mrs. Harris Goes to Paris
 Sön 16 oktober kl 19.00
 Ons 19 oktober kl 19.00

Stålmannen bor i skogen
 Sön 23 oktober kl 14.00
 Sön 27 november kl 14.00 (Med samtal)

MAMMA MU HITTAR HEM (Sv. tal)
 Sön 23 oktober kl 15.00
 Mån 31 oktober kl 15.00

LASSEMAJAS DETEKTIVBYRÅ
 Sön 30 oktober kl 15.00
 Fre 4 november kl 15.00

Dans & Lek med Babblarna
 Tis 1 november kl 15.00

TASSAR AV STÅL (Sv. Tal)
 Ons 2 november kl 15.00

TITINA
 Tor 3 november kl 15.00

EN ANNORLUNDA VÄRLD (Sv. Tal)
 Sön 27 november kl 16.00

Vårt program syns även på skärmarna på bion, Stinsen och Söderköpingsposten!
 Följ oss på våra sociala medier! Nu har vi även Instagram!

@soderkopingsbio facebook.com/soderkopingsbio soderkopingsbio.se

Nu byter vi namn till K-Bygg!

Du känner oss sedan tidigare som DJURBERGS JÄRNHANDEL. Nu har vi bytt namn till K-BYGG. Vi har fått en ny stark ägare som vill fortsätta att satsa för framtiden, Kesko.

Vad betyder det här för mig som kund?

Förutom ny logga och nya färger blir det mesta som tidigare. Du möter samma glada medarbetare och Du hittar samma varor till lika bra priser i butiken. Vi fortsätter att arbeta med högt engagemang och kunskap med det som är viktigast i fokus - våra kunder.

Välkommen till K-Bygg Djurbergs!

Nytt namn - men lika kunniga och trevliga som tidigare!

K BYGG DJURBERGS

SÖDERKÖPING Ågatan 4 | tel 0121-120 20 | k-bygg.se
 Måndag - Fredag 07.00 - 18.00 | Lördag 09.00 - 14.00

Torbjörn Elofson.

Foto: Crelle

Sveriges yta är till 70 procent täckt av skog.

Foto: www.pixabay.com

Torbjörn berättar om modernt skogsbruk

För att få veta mer om modernt skogsbruk vände vi oss till Holmen Skog och fick svar av skogsmästaren Torbjörn Elofson.

Vad är din titel, vad är dina uppgifter på Holmen och vad har du för utbildning?

- Min titel är "Chef Skog och Mark, region syd" och mina arbetsuppgifter handlar mycket om att leda och fördela arbetet på vår avdelning, coacha medarbetare och ett övergripande ansvar över verksamheten. Vårt uppdrag är att förvalta och sköta Holmens eget innehav på region syd, ca 80 000 ha skogsmark. På vår avdelning ligger även ansvar för vägar, byggnader och en kurs- och konferensanläggning.

Jag är utbildad skogsmästare och har jobbat med diverse uppgifter på Holmen och sedan 2018 jobbar jag med vårt egna innehav på region syd.

Vad innebär det att vara skogsmästare?

- Skogsmästare är en 3-årig högskoleutbildning uppbyggd utifrån de krav som skogsnäringen har på skoglig kompetens. Utbildningen är ganska bred men de flesta väljer att jobba med en förnyelsebar resurs inom områden som kopplar mot skogsekonomi, logistik, teknik eller skogsskötsel och naturvård.

Berätta om Holmen och er verksamhet i stort. Hur mycket skog äger företaget?

- Holmens stora skogsinnehav utgör basen för vår verksamhet. De växande träden förädlas i egen industri till allt från trä för klimatsmart byggande till förnybara förpackningar, magasin och böcker samtidigt som vi producerar vatten- och vindkraft på egen mark. En affär som skapar värde för både aktieägare och kunder samtidigt som den bidrar till ett bättre klimat och levande landsbygd. Holmen äger ca 1,3 miljoner hektar skogsmark.

Vad är det för speciellt med den svenska skogen om man jämför den med skogen på kontinenten?

- Sveriges yta är till 70 procent täckt av skog. Blickar vi ut över kontinenten varierar andelen skog mellan olika länder, från Sloveniens 60 procent till Nederländernas 8,9 %. I Sverige dominerar våra skogar av tall och gran medan det längre söderut blir en ökad lövandel i skogarna.

Sverige och Finland är exempel på länder där aktivt skogsbruk bedrivs på en större del av skogsmarken, vilket ger en relativt hög avverkningsnivå för industriellt rundvirke. Tyskland och Portugal är exempel på länder

med mindre skogsarealer, men där ett varmare klimat ger längre växtsäsonger och därmed högre virkestillväxt.

Unikt för Sverige är att här finns en lång tradition av skogsbruk och en stark äganderätt, som ger skogsägare stor frihet under ansvar. Vi har dessutom en av de mest blandade ägarstrukturerna i världen. I många länder är staten en dominerande ägare av skogsmarken medans i Sverige 48 % av skogen ägs av enskilda markägare.

Hur arbetar Holmen för att uppnå ett "hållbart skogsbruk"?

- Vi brukar skogen hållbart genom att kombinera aktivt skogsbruk inriktat mot hög tillväxt i skogen med att samtidigt värna mångfalden av livsmiljöer och arter som finns i våra skogar.

Miljöhänsyn tas vid alla skötselåtgärder och på all skogsmark, men på olika sätt utifrån behov och förutsättningar i skogslandskapet. När vi skördar ett område lämnar vi alltid döda och ett antal gamla träd.

För den oinvidige kan det vara omvälvande att blicka ut över ett nyskördat område, känslan av att träden har tagits bort och marken är tilltufsad. Men träden har kommit till användning för att göra stor nytta i form av fossilfria produkter. Det betyder att världen har sluppit en hel del fossila produkter som annars skulle ha producerats, exempelvis till hus i betong, förpackningar i plast och bränsle av olja. Den nyskördade marken bereds för att nya träd ska växa till sig och över tid binda in koldioxid i stora mängder.

Ju mer och bättre vi brukar skogen, desto bättre växer träden och desto mer koldioxid binder den in. Därför är det viktigt att skogen sköts och gallras så att träden får optimala möjlighet att växa till sig både på höjden och bredden.

En skog som inte sköts slutar så småningom att binda ny koldioxid och börjar i stället att sakta läcka. Mogna träd som skördas och används i exempelvis hus, fortsätter att binda koldioxid under lång tid.

Det är mycket diskussion om biotoper som är hotade och som ska bevaras. Hur arbetar Holmen med dessa frågor?

- Brukandet av skogar innebär en påverkan på miljön och de arter som lever där. Det är därför vi tar hänsyn i samband med brukande.

Holmens mål är att alla naturligt förekommande arter ska kunna fortleva i skogslandskapet. Det är Holmens naturvårdsstrategi som stakar ut vägen för hur det målet ska uppnås.

Hänsyn tas i olika skalor. De skogar som vi avsätter för

naturvårdsmål prioriteras utifrån ett landskapsperspektiv för att skapa en fungerande s.k. grön infrastruktur där arter har möjlighet att långsiktigt fortleva och sprida sig i landskapet. I den skog vi brukar tar vi miljöhänsyn i form av att vi t.ex. undantar värdefulla småmiljöer, sparar trädgrupper och lämnar kantzoner mot sjöar och vattendrag.

De skogar som vi har avsatt för naturvårdsmål består av olika naturtyper. Vissa lämnas helt orörda, medan andra kräver aktiv naturvårdsskötsel för att upprätthålla och utveckla sina naturvärden. Det kan t.ex. vara att gallra bort barrträd för att gynna lövskogar, återskapa betesmarker, utföra naturvårdsbränning och skapa våtmarker.

Det ligger ju i Holmens eget intresse att arbeta för ett robust ekosystem med hög biologisk mångfald eftersom det skapar motståndskraftiga skogar som ger träden bäst chans att överleva.

Fyra större skogsområden inom Holmens innehav har utsetts specifikt för att samla in och sprida kunskap om skogen. Vi kallar dem kunskapsskogar. Där avser vi att bedriva skoglig och biologisk forskning, testa nya tekniker att bruka skogen och utföra olika naturvårdsinsatser. Vi hoppas att vi med hjälp av dem ska lära oss ännu mer om hur vi kan bedriva ett aktivt skogsbruk och samtidigt värna biologisk mångfald.

Något lokalt om skogarna i östra Östergötland?

- Östergötland har fina skogar med stor variation, allt ifrån mycket växtliga granmarker, tallmarker och fina ädellövsskogar. Det är ett härligt landskap att jobba i om man är intresserad av skog och skogsskötsel. Skogarna i östra Östergötland präglas också av stor variation med allt från skärgårdsmarker med tall på hållmarker till bördiga granskogar på lerjordar och bitvis med inslag av ädellöv, främst ek.

Något som nästan samtliga skogsägare har fått jobbat mycket med de senaste åren är skadorna efter granbarkborren som gjort stor skada på granskogen och påverkat såväl skogsägare som skogsindustri och just med anledning av granbarkborrens framfart funderar vi på Holmen mycket hur vi skapar robusta skogar för framtiden. De plantor som vi planterar idag kommer skapa morgondagens skogar och de kommer stå där i 65-90 år framöver. Morgondagens skogar kommer då sannolikt påverkas av ett varmare klimat och i de östra delarna längre perioder med torra och mindre nederbörd. På Holmen ser vi en ökad tallandel i våra planteringar men även en ökad lövandel i förnyringarna och medelålders skog.

Åke Serander

"Idag kan man även beställa begravning på Internet men då får man ett mindre personligt bemötande. Vi tror mer på det personliga mötet."

Björkdahls har öppnat på Skönbergagatan

I våras slog Björkdahls begravningsbyrå upp portarna på Skönbergagatan i Söderköping. Jag träffar Anna Westerberg, Gunnar West, Michael Andersson och Peter O Nilsson på deras trivsamma kontor.

- När vi skulle öppna här diskuterade vi vem som skulle vara ansiktet utåt i Söderköping? Det landade i ett beslut att det skulle vara vi allihop, tillsammans.

Vi har precis varit med om en fusion där Capella Juridik och Begravning köptes upp av Klarahill, som är en sammanslutning av privata byråer. Utöver organisationsnumret så är personalen och vårt arbetssätt detsamma. I Söderköping och Norrköping heter vi Björkdahls. Klarahill hade ett önskemål om att vi ska återta vårt gamla, välkända namn som många känner igen då det funnits i 160 år i Norrköping.

Vad är fördelen med att anlita er?

- Vi har funnits länge och arbetat tillsammans under många år. Idag kan man även beställa begravning på Internet men då får man ett mindre personligt bemötande. Vi tror mer på det personliga mötet. Vi erbjuder tradition och kvalitet och har utvecklat relationer lokalt med musiker, präster, vaktmästare. Vi finns här i Söderköping en dag i veckan men öppnar även efter ö.k. och nås dygnet runt på telefon.

Gunnar West, Anna Westerberg, Michael Andersson och Peter O Nilsson.

Vad kostar en begravning?

- Från direktkremering med placering i en minneslund 10 000 kr, uppåt finns det ingen övre gräns. Idag finns det även askgravlunder där man får en plakett på en sten eller stolpe utan krav på omvårdnad av platsen.

En traditionell begravning kostar från 25000 kr och uppåt.

Det som påverkar kostnaden är; ifall man ska ha en minnesstund med gäster och förtäring, hur stor dödsannonsen ska vara, vad det ska vara för blommor, vilken kista man vill ha och så vidare.

Vad erbjuder ni för tjänster?

- Utöver begravningstjänster så erbjuder vi juridiktjänster genom vårt dotterföretag Verahill. De erbjuder hjälp med; upprättande av testamente, boutredningar, familjejuridik med mera.

Vad är det bästa med att arbeta i er bransch?

- Det är kontakten med familjerna som man kommer väldigt nära. Vi får ofta höra att vi är duktiga på att se kunden och lyssna på deras behov. Vem var den avlidne? Vad tyckte hen om? Sorgen är speciell. Vi bryr oss om och ger det lilla extra. Hela vägen, från förberedande möte till gravsättning och uppföljningssamtal.

Daniel Serander

**Behöver du nya däck?
Kontakta oss på telefon:**

0121-721 730

Däckia

Johans Däckservice AB 0121-721730 www.dackia.se

NYFIKEN PÅ

Höstens föreläsningar 2022

Se höstens program på Facebook:

föreläsningföreningen nyfiken på

Vår hemsida:

nyfikenpasoderkoping.se

Folkuniversitetet

EVENT.SÖDERKÖPING.SE

www.soderkopingsposten.se

Boka ett kostnadsfritt hembesök!

Modern avloppsrening

Ecobox är svensktillverkade, kemikaliefria minireningsverk som ersätter trekammarbrunnar, markbäddar och infiltrationer. De klarar reningskraven vid normal och hög skyddsnivå och fungerar lika bra för villan som för fritidshuset. Vår avloppsrening är pålitlig och enkel att underhålla. Komplettera gärna med vår regnvattentank.

Kontakta oss så hjälper vi er vidare.

Återförsäljare

AGROTEC

Mikael Pettersson
070-340 77 75
mikael.p@agrotec.se

**FRISK
ENTREPRENAD AB**

Pelle Frisk
070 685 89 06
info@friskentreprenad.se

ecotech
Svensktillverkade reningsverk
0927-775 75 ecot.se

Vi bygger ett större och mysigare Hemköp

"Vi skapar en modernare och mysigare butik. Vi vill utveckla nuvarande koncept med möten mellan kunder, och mellan kunder och personal."

Butiksägaren Per "Pelle" Arén berättar:

- Nu har vi påbörjat om- och tillbyggnaden av vår livsmedelsbutik. Vi har under en längre tid haft en plan för utbyggnad men så har omvärldsfaktorer kommit emellan.

- När andra butiker minskar ytorna för ökad effektivitet så ökar vi från 700 till 1 000 kvm. Det är ingen speciell avdelning som introduceras eller utvidgas, utan hela butiken ska göras större och upplevas som ljusare och luftigare. Vi skapar en modernare och mysigare butik. Vi vill utveckla nuvarande koncept med möten mellan kunder, och mellan kunder och personal. När utrymmet ökar kommer varorna att kunna exponeras på ett bättre sätt. Här ska man trivas och gärna stanna länge. Trevliga kontaktytor med våra kunder är deli- och fiskavdelningen och våra manuella kassor. Vi kommer bara ha en liten linje för självscanning för de som köper enstaka varor och har brättom.

Vi kommer även fortsättningsvis satsa på hög kvalitet som våra kunder är vana vid och vi kommer också att tillföra ett visst sortiment. Mer om det tänker jag inte avslöja nu utan det blir närmare invigningen, säger Pelle och ler hemlighetsfullt.

Vad det gäller interiörens utseende så kommer våra kunder att känna igen sig. Vi följer Hemköps interiörkoncept men samtidigt vill vi att vissa miljöer sticker ut och blir mer lokala och personliga. Vi tänker på miljön och skapar en mer energieffektiv butik med ny belysning och nya kylar och frysar.

Det är lokala Byggtec från Mogata som har totalentreprenaden, och de anlitar i sin tur entreprenörer från trakten. Vi tror på det lokala engagemanget och dessutom blir det bra för miljön. Nu är vi igång och kommer efter ett kortare uppehåll för julhandeln vara klara i maj. Vi gör satsningen tillsammans med vår uppskattade fastighetsägare "Larssons fastigheter", med Andreas och Adam Larsson i spetsen.

Vi tror på butikens läge i synnerhet när europavägen läggs om och en av utfarterna blir den befintliga mellan nuvarande E22 och väg 210. Butiken kommer då att bli det första man ser när du kommer till Söderköping. Vi tror på Söderköping, en lugn och trivsamt kommun! En vacker stad och landsbygd med fantastisk skärgård.

Nyttja erbjudandet här bredvid med ombyggnadsrabatt som gäller t.o.m. 22 oktober.

Pelle med medarbetare hälsar er varmt välkomna!

Pelle med personal hälsar er varmt välkomna till Hemköp i Söderköping.

10% rabatt

10% ombyggnadsrabatt när du handlar för över 300 kr vid ett köptillfälle och lämnar in kupongen i kassan.

Namn: _____

Kupongen gäller vid ett köptillfälle t o m 22 oktober 2022 på Hemköp i Söderköping. Max en kupong per hushåll. Erbjudandet kan ej kombineras med andra erbjudanden. Gäller ej tobak, spel, tidningar, läkemedel, e-handel och andra av Hemköps förmedlade tjänster.

Hemköp
Söderköping

Vi vill ha fler som tar chansen till eget företagande, därför skjuter vi fram starten av höstens kurs!

Vi startar höstens kostnadsfria nyföretagarkurs "Steget till eget" den 12 oktober

Anmälan till kursen via mail: soderkoping@nyforetagarcentrum.se
alt. valdemarsvik@nyforetagarcentrum.se

**STEGET
till eget
12345**

Väx med ditt företag i en kreativ & professionell miljö.

Kontorsplats – Hyr eller boka din arbetsplats.

Öppna ytan – Dela arbetsplats med flera kreativa företagare.

Boka rum – Boka ett arbets- eller konferensrum för ditt företag.

Skapa nätverk – Bli en av våra samarbetspartners och få möjlighet att snabbt skapa ditt nätverk.

Kontakt: Anne-Louise Kroon, 0121-772077

Cooperate
COFFICE

www.cooperatecoffee.se

Månadens nystartare: Yoga för mig

I samarbete med NyföretagarCentrum

Att röra på sig är jätte viktigt för mig. Att förmedla detta till både barn och vuxna har blivit lite av ett kall. Jag trodde väl aldrig när jag inledde min officerskarriär att det skulle leda till att bli gymnastik och yogainstruktör.

1980 öppnades möjligheten för kvinnor att söka till officersutbildning i Sverige. Jag var en av dem som påbörjade värnplikten en julidag för 42 år sedan på flygflottiljen i Uppsala. Den sommaren var mediauppbudet stort, det var nytt och vi var pionjärer. På F16 i Uppsala hade det gjorts anpassningar för oss med en egen kasern som låg långt bort från killarnas. Andra saker hade man dock inte hunnit med. Det fanns inte uniformer för kvinnor, utan de syddes upp efter hand. Skor fanns inte i tillräckligt små storlekar. Småsaker kanske men också symboler för att vi marscherat in i en manlig värld. Vi var föregångare och det är alltid tufft att vara först men det var även spännande att få vara med om detta nya.

Efter att jag genomfört värnplikten, officersutbildningen samt vidareutbildningar under några år så arbetade jag som nybakad kapten i olika hemliga berganläggningar i Östergötland. Den sista berganläggningen jag arbetade i låg i Kolmårdenskogen. Där arbetade jag som flygstriksledare vid utprovningsbanan av JAS 39 Gripen.

Jag jobbade även några år på Transport och Specialflygenheten på Malmen för att sedan lämna den militära banan.

Hösten 2016 startade jag en ny spännande resa och fick lägga uniformen på hyllan för att börja klä mig i civila kläder, nu fick jag bestämma själv! Jag började en anställning på Transportstyrelsen i Norrköping och jobbar här med luftstransport fram till våren.

Gymnastik

Jag och min familj har under många år bott i Lingham. Där kom jag i kontakt med Lingham Sportklubb Gymnastiken när min äldsta son var tre år. Det fanns sedan många år en väl fungerande gymnastiksektion med barngrupper och trupp gymnastik från fyra år och uppåt, det var en ny spännande värld för mig. Jag och en annan mamma bestämde oss för att starta upp en treårsgrupp och där startade min resa som gympainstruktör. Jag följde mina tre söner i gymnastiken genom att vara ledare för de grupper de gick i.

Idrottskul

I början av 2000 talet startade jag och en god vän en ny aktivitet i LSK som vi kallade för Idrottskul. Barn mellan 7-9 år fick testa olika sporter. Vi bjöd in en kille och en tjej som fick visa och berätta om sin sport och barnen fick prova. Det kunde vara de sporter vi hade i LSK men även idrotter utanför som längdskidåkning, simning, golf, Norsholms ungdomscirkus och handikappidrott. En väldigt spännande tid då många barn som ännu inte hittat sin sport fick möjlighet att hitta rätt.

Yoga

När mina grabbar blev större och gick vidare till fotboll, innebandy, pingis och simhopp så fortsatte jag att utbilda mig inom Gymnastikförbundet till att hålla gympa för vuxna. Jag startade med att hålla lättgympa och lite senare linedance. Under den här perioden var det nytt att vårdcentraler kunde skriva ut Fysisk aktivitet på recept (FAR). Jag gick en utbildning hos Korpen för att kunna ta emot deltagare som blev ordinerade idrott för att må bra!

Under 2000-talet växte yogan i Sverige och i gymnastiken ville vi även få in yoga i vårt utbud till vuxna. Jag gick utbildningar på Lillsved folkhögskola under två

Helen Ingerdotter har gjort en spännande resa från officer till yogainstruktör.

"Jag gick utbildningar på Lillsved folkhögskola under två somrar och har sedan dess varit yogainstruktör för vuxna."

somrar och har sedan dess varit yogainstruktör för vuxna. Det finns många olika inriktningar i yogan men jag fastnade för Hathayoga som för mig påminner om ett gympapass. Här vill jag hjälpa deltagarna att hitta en inre balans som handlar både om kroppen och knoppen. Jag har mjuka, fysiska rörelser i mina pass där man stannar i varje rörelse, i ett lugnt tempo. Det här är en yogaform som passar de flesta.

Eget företag "Yoga för mig"

Under 2018 startade jag mitt företag för att även utöva yoga utanför LSK. De första passen jag höll i mitt företag var på Husby Säteri för konferensgäster. Jag har även haft sommaryoga på Himnabadet och på Strandbadets stugområde i Borensberg. Yoga för mina kollegor på Transportstyrelsen och anställda på Arbetets Museum. Yoga på Boost gym, listan kan göras lång. Tidigt 2019 började jag och min syster Mia Karlsvärd som är journalist och fotograf att tillsammans med Resia i Motala planera för en Foto & Yogaresa till vackra Thassos i den grekiska övärlden. Det blev en oförglömlig vecka i maj 2019 med yoga i olivlundan innan långfrukost och utbildning och praktik i hur du blir en bättre fotograf. Sen vet vi ju alla vad som hände 2020.

Nystart i Söderköping och Mogata

När vi flyttat till Husby Säteri så kom jag i kontakt med Nyföretagarcentrum i Söderköping och gick deras kurs Steget till eget. En bra utbildning för att få verktygen som behövs för att ha ett företag. Jag har precis startat upp ett samarbete med Estetica och Söderköpings Brunn och kommer under tisdag kvällar att ha yogapass i Brunnssalongen under hösten 2022. Jag och en vän har även startat upp en gympagrupp i Mogata skola för 7-8 åringar vilket är väldigt kul! Det har saknats här ute på landet. Jag har även planer för yogapass i Mogata. Det som är en utmaning är att hitta en passande lokal. Jag tycker att Mogata kyrka är en vacker plats så vi får se vad som händer under 2023!

Helen Ingerdotter

"Jag började att arbeta hos farmor 1993 och tog 1999 över verksamheten själv. 2005 när mina barn var små ville jag satsa på familjen och blev då istället anställd. Sedan var jag anställd fram tills i år när jag startade Axets."

Tomas Svensson på Hagatorget.

Tomas driver begravningsbyrå i Söderköping

Känner du igen Tomas Svensson? Jag tänkte väl det. Han har funnits i samma lokaler på Prästgatan sedan början av 90-talet. Som anställd och egenföretagare. Sedan den 1:a maj äger han och bedriver Axets begravningsbyrå.

Berätta om din verksamhet

- Den startade 1876 av min farmors morfar och hette då C .F. Karlssons likkist- och möbelfabrik. På mitten av 40-talet ändrades namnet till Bossgårds möbler och begravningsbyrå. 1989 blev det bara Bossgårds begravningsbyrå.

Jag började att arbeta hos farmor 1993 och tog 1999 över verksamheten själv. 2005 när mina barn var små ville jag satsa på familjen och blev då istället anställd. Sedan var jag anställd fram tills i år när jag startade Axets.

Man brukar skilja på familjebyråer och privata byråer (företag som äger flera byråer på olika platser) samt Fonus. Familjebyråer som min, har det personliga och lokala perspektivet. Vi har många familjer och släkter som känner till mig och som återkommer år efter år. Det är roligt att känna det förtroendet. Sedan finns det internet med lågprisbyråer som arbetar över stora geografiska områden. Det gör att de, enligt min uppfattning, inte känner till de lokala förutsättningarna med församlingsarnas rutiner, transporter, blomsterbud m.m. som erfordras för ett genuint personligt engagemang.

Vi har fasta priser på begrävningar och sedan kan det variera på olika val av kistor eller urnor. Jag brukar säga, att vi inte är dyrast, men inte heller billigast.

Vi erbjuder alla tjänster som har med begrävningar att göra, allt det praktiska. Vi bokar och beställer annonser i tidningar, blommor, minneslund m.m. Dessutom juridik vad det gäller bouppteckningar och testamenten. Vi har helt enkelt ett fullkoncept.

Många byråer tänker bara kronor och ören, men vi arbetar ju med människor. Det är det som ger arbetstillfredsställelse, att tala och lyssna. Att vara engagerad och göra sitt bästa.

Åke Serander
Text och Foto

Lilla Fruntimret.

Gunilla Dahlgren

En målning från Ola Art.

Ola Niklasson

www.bokstavligtmatat.se.

Maria Hellqvist

Tack för att du läser
Söderköpings-Posten

Heidis lokala serie.

Heidi

Tänker du sälja din bostad i höst?

Välkommen att kontakta din lokala mäklare för en fri muntlig värdering

Se bostäder till salu på www.serander.se

Storgatan 2, Söderköping
0121 219 20
www.serander.se
soderkoping@serander.se

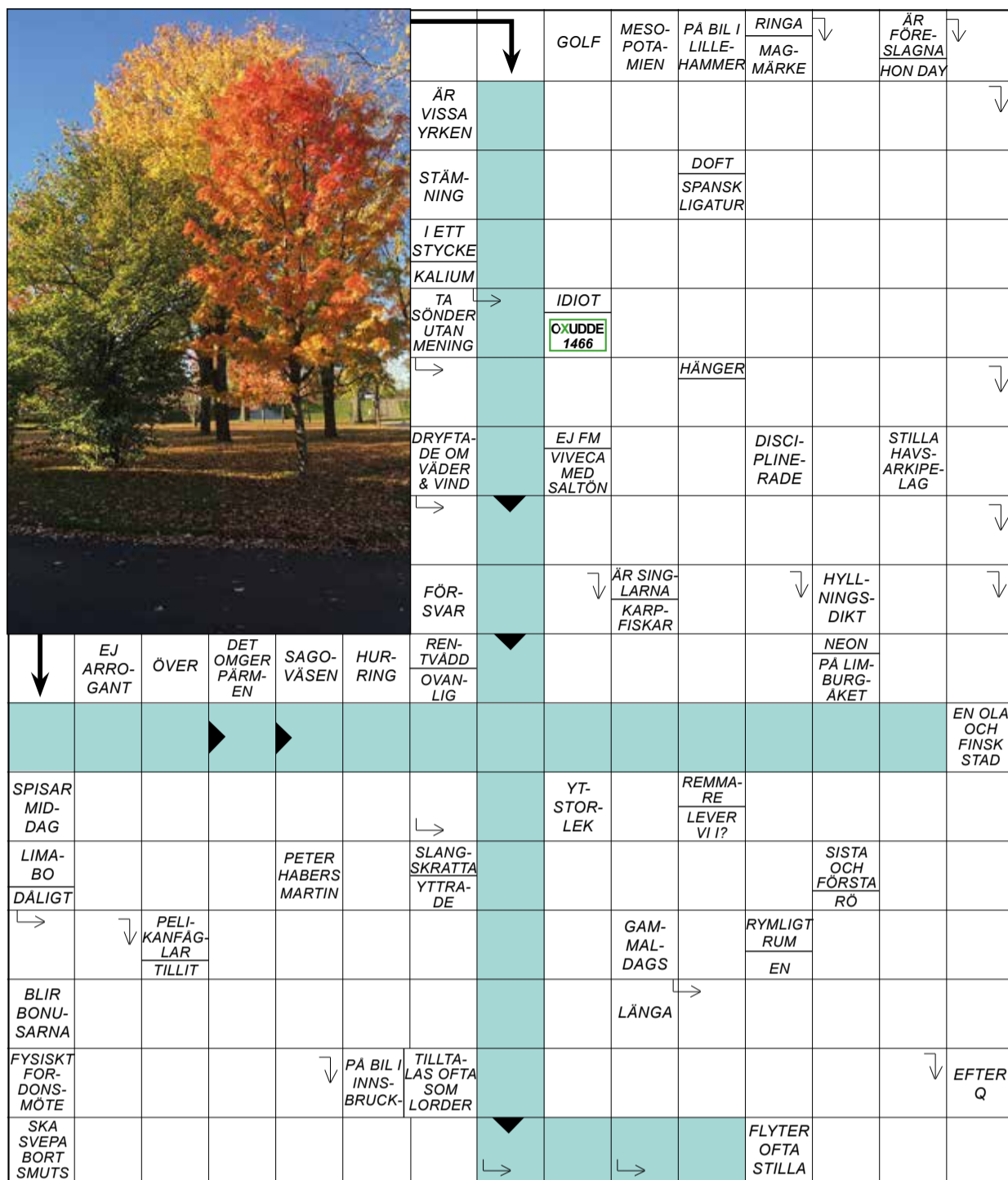

Serander
Fastighetsförmedling

Söderköpings-Posten

Positiv, personlig och lokal läsning som värmer när kalla vindar blåser.

ÅR VISSA YRKEN
STÄMNING
I ETT STYCKE KALIUM
TA SÖNDER UTAN MENING
DRYFTADE OM VÄDER & VIND
FÖRSVAR
EJ ARROGANT
ÖVER
DET OMGER PÄRMEN
SAGO-VÄSEN
HURRING
RENTVADD OVANLIG
SPISAR MID-DAG
LIMABO
DÄLIGT
BLIR BONUSARNA
FYSISKT FORDONS-MÖTE
SKA SVEPA BORT SMUTS
GOLF
MESOPOTAMIEN
PÅ BIL I LILLEHAMMER
RINGA MAGMÄRKE
DOFT SPANSK LIGATUR
IDIOT
OXUDE 1466
HÄNGER
EJ FM VIVECA MED SALTÖN
DISCIPLINERADE
STILLA HAVS-ARKIPELAG
ÅR SINGLARNAS KARP-FISKAR
HYLLNINGSDIKT
NEON PÅ LIMBURG-ÅKET
EN OLA OCH FINSK STAD
YT-STORLEK
REMMARE LEVER VI?
SLANGSKRATTAT YTTTRADE
PETER HABERS MARTIN
GAMMALDAGS
RYMLIGT RUM EN
LÄNGA
TILLTALAS OFTA SOM LORDER
PÅ BIL I INNSBRUCK
FLYTER OFTA STILLA
EFTER Q

Namn: _____ Adress: _____

Lösning till förra numrets korsord

SVAR O- LYCKA
FJANTA SIG
HAR MASSOR FATT DETTA ÅR
GÄRNING & FRÅGA I SVAR
INDIKERAR DRAR LITE ENERGI
KLOS-TER-ORT
SPETS PABUD
LIKNAS CA SANOVA VID?
EN ENGVOLL HESITERA
GRANNY SMITH-EXEMPLARET
GÄR ATT FORTÄRTON
NÄRA BELYSNINGS-SORT
EXPO-NE-RINGS-VÄRDE
SPORT-ARENA MORS-GRIS
FRYDDES I GRONT NI IDAG
PEKAN SICILI-ANSK STAD
NÖTTES BORT
FRISTÄNDE AVTRÄDE
K A T A S T R O F
L A R V A
U S N O M A N N E N V R E D G A T
V A C C I N D O S
V E R K
A N G E R
S T R Ö M S N Ä L
U
T I D
B E S L U T S B R O M S
D R Y C K S K O P A U P P
V E D T R A V E A V H Ö G K
B A D D J U P E T
D I U S E L
S K Ä R M L A M P O R
Y T T R E V
E A N D A S
N Ö T
M A R S A L A
U
I D
E
V I K A R E H J Ä L T E D Ä D
S Ä L
G Ä R A T T F O R T Ä R T O N
Ä T B A R A
A V R U N D A R P S
I N G E T
D S
F Ö R E S P Ä S L A G T V Ä R D E
A N A S
FRYDDES I GRONT NI IDAG
L Ö V A D
O X U D E 1 5 3 9
P A R T I O C H S V A V E L
R O D E R A D E
U T E D A S S

Lämna in din lösning till redaktionen (brevlåda finns på gården) eller posta: **Söderköpings-Posten Storgatan 2 614 30 Söderköping**
 Vi lottar ut fem trisslotter bland de rätta lösningarna. Svara senast den 15 oktober.

Vinnarna
Vinnare Korsord
 Anna Nilsson, Norrköping
 Manja Karlsson, Söderköping
 Göran Walterhed, Vikbolandet
 Lena Ekermo, Linköping
 Lars Svensson, Söderköping
Vi gratulerar vinnarna!

Läs gärna tidningen på nätet:
www.soderkopingsposten.se

Ditt företags Kommunikationskonsult med marknadsjuridisk kompetens

Jag hjälper er med:

- Logotyper
- Grafiska profiler
- Tryckt marknadsföring
- Sociala medier
- Copywriting/Journalistik
- Hemsidor
- Annonsproduktion
- Marknadsföringsrådgivning

Esse
 Foto: Naseem Quraishi-Larsson

Tel. 0738-13 33 60 • www.hjarteresse.com
 Rådhusorget 3, Söderköping

Ratta in RadioWix på 97,9 Din lokala Radiokanal i Valdemarsvik

VALDEMARSVIK 97.9 MUSIK FÖR ALLA

Ett av Sveriges STÖRSTA sortiment till ett av marknadens BÄSTA priser

Nya luckor eller ett helt nytt kök **Köksdesign** Norrköping

Välkommen att boka ett kostnadsfritt hembesök 011-33 11 30

Svensk-tillverkat

Öppettider tisdag och fredag 14-18, lördag 10-14
 Tel 011-331130 Mobil: 072-350 32 25
fredrik@koksdesign-norrkoping.se www.koksdesign-norrkoping.se
 Finspångsvägen 131, 602 10 Norrköping

Malmqvists Plåtslageri AB

Tänker du byta tak?
 Plåt, tegel eller papptak

Kontakta oss för en kostnadsfri prisuppgift

Telefon: 0709-56 77 23
info@malmqvistsplatslageri.se
 Berga 1 Söderköping

Nytt nummer ute den 22 oktober

Söderköpings Myntet Årets julklapp?

En uppskattad julklapp där din gåva även bidrar till att Söderköping är en bra plats att bo, leva & verka på.

Det ger butiker, restauranger och salonger m.fl. möjlighet att hålla ett brett utbud & ge god service.

Beställ redan NU! QR-kod till beställningsformulär

Vi erbjuder dig som beställer mynt före 15 oktober

- Halva priset på pungen till myntet
- Köper du till 10 personer, mynt för 500kr/person så bjuder vi på pungen. Julgåva värd 500kr är skattefri.

Shoppa Äta & Njuta

med Söderköpings Myntet

Myntet är Söderköpings eget presentkort och finns i valörerna 100,250 & 500kr.
Våra medlemmar som du ser nedan tar emot myntet som betalmedel.

Vill du ge bort ett mynt som gåva? Köpa dem hos Boutique Ramunda, Guldmakeriet, Visit Söderköping eller hos Ängens Blommor

Tack för att du handlar hos våra medlemmar!

HANDELNS DAG
Söderköping
Lördag 29 oktober

Shoppa, ät & njut hos oss!										
Övriga medlemmar										
									Bli medlem? läs mer på www.isoderköping.se	

#söderköpingsmyntet #julisöderköping
#shoppaätanjuta #isöderköping
#händerisöderköping #visitsöderköping
#vigördettillsammans

STADSKÄRNAN I
Söderköping

Annonsering i samarbete med

Söderköpings-Posten